

Tirsdag den 18. marts 2014 (D)

1

64. møde

Tirsdag den 18. marts 2014 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 21:

Forespørgsel til handels- og udviklingsministeren om konsekvenser af et investor-stat-tvistbilæggesystem (ISDS) i EU-USA-frihandelsaftalen.

Af Nikolaj Villumsen (EL) og Christian Juhl (EL).
(Anmeldelse 13.03.2014).

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 22:

Forespørgsel til uddannelses- og forskningsministeren om midler til Danmarks Grundforskningsfond.

Af Esben Lunde Larsen (V), Jens Henrik Thulesen Dahl (DF), Merete Riisager (LA) og Charlotte Dyremose (KF).
(Anmeldelse 14.03.2014).

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 23:

Forespørgsel til finansministeren og økonomi- og indenrigsministeren om beskyttelse af persondata.

Af Michael Aastrup Jensen (V), Dennis Flydtkjær (DF), Mike Le-garth (KF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA).
(Anmeldelse 14.03.2014).

4) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for medlem af Folketinget Thomas Jensen (S) og medlem af Folketinget Sara Olsvig (IA).

5) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

6) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 15 [afstemning]:

Forespørgsel til udenrigsministeren om udlændinge og velfærdsydelse.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 04.02.2014. Fremme 06.02.2014. Forhandling 13.03.2014. Forslag til vedtagelse nr. V 24 af Finn Sørensen (EL). Forslag til vedtagelse nr. V 25 af Jakob Ellemann-Jensen (V), Mette Bock (LA) og Brian Mikkelsen (KF). Forslag til vedtagelse nr. V 26 af Morten Bødskov (S), Camilla Hersom (RV) og Lisbeth Bech Poulsen (SF). Forslag til vedtagelse nr. V 27 af Pia Adelsteen (DF)).

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 99:

Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler). (Ret til at danne elevråd m.v.).

Af undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 12.12.2013. 1. behandling 16.01.2014. Betænkning 25.02.2014. 2. behandling 13.03.2014).

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 111:

Forslag til lov om ændring af lov om fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler. (Indskrænkning af salgs- og anvendelsesperiode for fyrværkeri, ændring af gebyrordning m.v.).

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 23.01.2014. Betænkning 27.02.2014. 2. behandling 13.03.2014).

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 133:

Forslag til lov om ændring af lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love. (Gennemførelse af kreditinstitut- og kapitalkravsdirektiv (CRD IV) og ændringer som følge af den tilhørende forordning (CRR) samt lovgivning vedrørende SIFT'er m.v.).

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 07.02.2014. 1. behandling 25.02.2014. Betænkning 11.03.2014. 2. behandling 13.03.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 13.03.2014).

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om ændring af lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m., lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og lov om folkekirkens økonomi. (Brug af folkekirkens kirker til ikkekirkelige formål, oprettelse af udvalg om kirkegårde samt registrering og afregistrering af gravminder m.v.).

Af ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen).

(Fremsættelse 27.11.2013. 1. behandling 05.12.2013. Betænkning 26.02.2014. 2. behandling 13.03.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 34:

Forslag til lov om sommerhuse på fremmed grund.

Af ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen).

(Fremsættelse 09.10.2013. 1. behandling 22.10.2013. Betænkning 27.02.2014. 2. behandling 13.03.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

12) 3. behandling af lovforslag nr. L 128:

Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v. (Om-mærkning af almene ældreboliger og almene familieboliger til almene ungdomsboliger m.v.).

Af ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen).

(Fremsættelse 05.02.2014. 1. behandling 20.02.2014. Betænkning 11.03.2014. 2. behandling 13.03.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

13) 2. behandling af lovforslag nr. L 107:

Forslag til lov om Danmarks Innovationsfond.

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 28.01.2014. Betænkning 11.03.2014).

14) 2. behandling af lovforslag nr. L 108:

Forslag til lov om ændring af lov om teknologi og innovation og lov om offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde. (Ændringer som følge af lov om Danmarks Innovationsfond m.v.).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 28.01.2014. Betænkning 11.03.2014).

15) 2. behandling af lovforslag nr. L 109:

Forslag til lov om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. og forskellige andre love og om ophævelse af lov om Højteknologifonden. (Ændringer som følge af lov om Danmarks Innovationsfond).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 28.01.2014. Betænkning 11.03.2014).

16) 2. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.

Af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen).

(Fremsættelse 20.12.2013. 1. behandling 28.01.2014. Betænkning 12.03.2014).

17) 2. behandling af lovforslag nr. L 74:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Skærpede sanktioner for hastighedsovertrædelser ved vejarbejde m.v. og indførelse af betinget objektivt ansvar for ejer (bruger) af et motorkøretøj for visse hastighedsovertrædelser).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 14.11.2013. 1. behandling 28.11.2013. Betænkning 13.03.2014).

18) 2. behandling af lovforslag nr. L 77:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen. (Ophævelse af bestemmelser, som friholder kalenderføring, ministerbetjening og dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer fra at være omfattet af retten til aktindsigt).

Af Pernille Skipper (EL) m.fl.

(Fremsættelse 20.11.2013. 1. behandling 03.12.2013. Betænkning 13.03.2014).

19) 2. behandling af lovforslag nr. L 81:

Forslag til lov om ændring af fusionsskatteloven, selskabsskatteloven, kildeskatteloven og aktieavancebeskatningsloven. (Indgreb mod omgåelse af udbyttebeskatningen i forbindelse med kontante udligningssummer).

Af skatteministeren (Holger K. Nielsen).

(Fremsættelse 20.11.2013. 1. behandling 23.01.2014. Betænkning 27.02.2014).

20) 2. behandling af lovforslag nr. L 110:

Forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister. (Tildeling af nyt personnummer i særlige tilfælde i forbindelse med identitetsmisbrug samt ophævelse af markeringer i CPR om forskerbeskyttelse).

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 23.01.2014. Betænkning 27.02.2014).

21) 2. behandling af lovforslag nr. L 124:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet. (Bemyndigelse til digitalisering af proceduren for indsamling af vælgererklæringer m.v.).

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsættelse 29.01.2014. 1. behandling 20.02.2014. Betænkning 13.03.2014).

22) 2. behandling af lovforslag nr. L 117:

Forslag til lov om ændring af repatrieringsloven. (Indførelse af permanent ordning med forhøjet etableringshjælp og supplerende reintegrationsbistand, ændret fordeling af udbetaling af etableringshjælp m.v.).

Af social-, børne- og integrationsministeren (Annette Vilhelmsen).

(Fremsættelse 22.01.2014. 1. behandling 28.01.2014. Betænkning 11.03.2014).

23) 2. behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsfremme og regional udvikling. (Ophævelse af reglerne om industrisamarbejde i forbindelse med anskaffelse af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser).

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 06.02.2014. 1. behandling 25.02.2014. Betænkning 11.03.2014).

24) 1. behandling af lovforslag nr. L 137:

Forslag til lov om formidling af fast ejendom m.v.

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 26.02.2014).

25) 1. behandling af lovforslag nr. L 148:

Forslag til lov om registrerede socialøkonomiske virksomheder.

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 26.02.2014).

26) 1. behandling af lovforslag nr. L 145:

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning. (Udvidelse af den borgerlige vielsemyndigheds stedlige vielsekompetence).

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 26.02.2014).

27) 1. behandling af lovforslag nr. L 146:

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og børneloven. (Simpel vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund m.v.).

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 26.02.2014).

28) 1. behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn. (Indførelse af takstsystem, godkendelsesordning, kursus i arbejdslederfunktioner m.v. i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance).

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 26.02.2014).

29) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 58:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den valgfri protokol af 13. december 2006 til konventionen om rettigheder for personer med handicap.

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 26.02.2014).

30) Forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til kulturministeren og undervisningsministeren om de frie grundskoler.

Af Merete Riisager (LA) og Mette Bock (LA).

(Anmeldelse 21.01.2014. Fremme 23.01.2014).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelse:

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Lovforslag nr. L 158 (Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, meddelelser, anmodninger og erklæringer til offentlige myndigheder. (Overgang til obligatorisk digital selvbetjening for så vidt angår ansøgning om byggetilladelse, ansøgning om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær m.v., anmodning om separation og skilsmisse, ansøgning om børne- og ægtefællebidrag, ansøgning om lån til beboerindskud, ansøgning om parkeringslicens samt anmodning om attestationer efter CPR-loven m.v.).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 21:

Forespørgsel til handels- og udviklingsministeren om konsekvenser af et investor-stat-tvistbilæggesystem (ISDS) i EU-USA-frihandelsaftalen.

Af Nikolaj Villumsen (EL) og Christian Juhl (EL).

(Anmeldelse 13.03.2014).

Sammen med dette punkt foretages:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 22:

Forespørgsel til uddannelses- og forskningsministeren om midler til Danmarks Grundforskningsfond.

Af Esben Lunde Larsen (V), Jens Henrik Thulesen Dahl (DF), Merete Riisager (LA) og Charlotte Dyremose (KF).

(Anmeldelse 14.03.2014).

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 23:

Forespørgsel til finansministeren og økonomi- og indenrigsministeren om beskyttelse af persondata.

Af Michael Aastrup Jensen (V), Dennis Flydtkjær (DF), Mike Le-garth (KF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA).

(Anmeldelse 14.03.2014).

Kl. 13:00

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af disse forespørgsler, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for medlem af Folketinget Thomas Jensen (S) og medlem af Folketinget Sara Olsvig (IA).

Kl. 13:01

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Medlem af Folketinget Thomas Jensen har søgt orlov fra den 18. marts 2014 på grund af barns fødsel, mens medlem af Folketinget Sara Olsvig har søgt om orlov fra den 21. marts 2014 på grund af deltagelse i møder i Grønlands Landsting.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderne indkaldes som midlertidige medlemmer.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Kl. 13:02

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Socialdemokratiet i Vestjyllands Storkreds, Peder Christensen, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 17. marts 2014, i anledning af Thomas Jensens orlov.

Jeg har endvidere modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Inuit Ataqatigiit, Johan Lund Olsen, godkendes som midlertidigt

medlem af Folketinget fra og med den 21. marts 2014, i anledning af Sara Olsvigs orlov.

Er der nogen, der ønsker ordet?

Det er ikke tilfældet. Dermed går vi til afstemning.

Kl. 13:02

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der stemmes om udvalgets indstilling, og vi starter afstemningen.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 108 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Udvalgets indstilling er enstemmigt vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 15 [afstemning]:

Forespørgsel til udenrigsministeren om udlændinge og velfærdsydelser.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 04.02.2014. Fremme 06.02.2014. Forhandling

13.03.2014. Forslag til vedtagelse nr. V 24 af Finn Sørensen (EL).

Forslag til vedtagelse nr. V 25 af Jakob Ellemann-Jensen (V), Mette Bock (LA) og Brian Mikkelsen (KF). Forslag til vedtagelse nr. V 26 af Morten Bødskov (S), Camilla Hersom (RV) og Lisbeth Bech Poulsen (SF). Forslag til vedtagelse nr. V 27 af Pia Adelsteen (DF)).

Kl. 13:03

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Forhandlingen er afsluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse. Der foreligger fire forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 26 af Morten Bødskov (S), Camilla Hersom (RV) og Lisbeth Bech Poulsen (SF), og vi starter afstemningen.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 49 (S, RV, SF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 60 (V, DF, EL, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 26 er forkastet.

Der stemmes herefter om forslag til vedtagelse nr. V 24 af Finn Sørensen (EL), og vi starter afstemningen.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 7 (EL), imod stemte 102 (V, S, DF, RV, SF, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 24 er forkastet.

Der stemmes herefter om forslag til vedtagelse nr. V 25 af Jakob Ellemann-Jensen (V), Mette Bock (LA) og Brian Mikkelsen (KF). Vi starter afstemningen.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 40 (V, LA og KF), imod stemte 69 (S, DF, RV, SF, EL og Uffe Elbæk (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 25 er forkastet.

Der stemmes endelig om forslag til vedtagelse nr. V 27 af Pia Adelsteen (DF). Vi starter afstemningen.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 18 (DF og LA), imod stemte 89 (V, S, RV, SF, EL, KF og Uffe Elbæk (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 27 er forkastet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 99:

Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler). (Ret til at danne elevråd m.v.).

Af undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 12.12.2013. 1. behandling 16.01.2014. Betænkning 25.02.2014. 2. behandling 13.03.2014).

Kl. 13:06

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Dermed går vi til afstemning.

Kl. 13:06

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Vi starter afstemningen.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 61 (S, RV, SF, EL, KF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 47 (V, DF og LA), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

Kl. 13:08

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 111:

Forslag til lov om ændring af lov om fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler. (Indskrænkning af salgs- og anvendelsesperioder for fyrværkeri, ændring af gebyrordning m.v.).

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 23.01.2014. Betænkning 27.02.2014. 2. behandling 13.03.2014).

Kl. 13:07

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:07

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Vi starter afstemningen nu.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 69 (S, DF, RV, SF, EL og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 39 (V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 133:

Forslag til lov om ændring af lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love. (Gennemførelse af kreditinstitut- og kapitalkravsdirektiv (CRD IV) og ændringer som følge af den tilhørende forordning (CRR) samt lovgivning vedrørende SIFI'er m.v.).

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 07.02.2014. 1. behandling 25.02.2014. Betænkning 11.03.2014. 2. behandling 13.03.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 13.03.2014).

Kl. 13:07

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Forhandlingen drejer sig i første omgang om de stillede ændringsforslag.

Er der nogen, der ønsker at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen om ændringsforslagene sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:08

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-3, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af EL)?

De er vedtaget.

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Forhandlingerne drejer sig derefter om lovforslaget som helhed.

Ønsker nogen at udtale sig om lovforslaget?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:08

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og vi starter afstemningen.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 102 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 7 (EL).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om ændring af lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m., lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og lov om folkekirkens økonomi. (Brug af folkekirkens kirker til ikkekirkelige formål, oprettelse af udvalg om kirkegårde samt registrering og afregistrering af gravminder m.v.).

Af ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen).

(Fremsættelse 27.11.2013. 1. behandling 05.12.2013. Betænkning 26.02.2014. 2. behandling 13.03.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:09

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:09

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og vi begynder afstemningen.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 96 (V, S, RV, SF, EL, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 13 (DF), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 34:

Forslag til lov om sommerhuse på fremmed grund.

Af ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen).
(Fremsættelse 09.10.2013. 1. behandling 22.10.2013. Betænkning 27.02.2014. 2. behandling 13.03.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:10

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:10

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Vi starter afstemningen.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 55 (S, RV, SF, EL og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 53 (V, DF, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 3. behandling af lovforslag nr. L 128:

Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v. (Om-mærkning af almene ældreboliger og almene familieboliger til almene ungdomsboliger m.v.).

Af ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen).
(Fremsættelse 05.02.2014. 1. behandling 20.02.2014. Betænkning 11.03.2014. 2. behandling 13.03.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:10

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:11

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og vi starter afstemningen.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 107 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 2. behandling af lovforslag nr. L 107:

Forslag til lov om Danmarks Innovationsfond.

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 28.01.2014. Betænkning 11.03.2014).

Sammen med dette punkt foretages:

14) 2. behandling af lovforslag nr. L 108:

Forslag til lov om ændring af lov om teknologi og innovation og lov om offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde. (Ændringer som følge af lov om Danmarks Innovationsfond m.v.).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 28.01.2014. Betænkning 11.03.2014).

15) 2. behandling af lovforslag nr. L 109:

Forslag til lov om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. og forskellige andre love og om ophævelse af lov om Højteknologifonden. (Ændringer som følge af lov om Danmarks Innovationsfond).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 28.01.2014. Betænkning 11.03.2014).

Kl. 13:11

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Er der nogen, der ønsker at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen slut, og vi går til afstemning.

Kl. 13:12

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der stemmes om ændringsforslag til L 107:

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 1, som er tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslagene går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

16) 2. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.

Af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen).

(Fremsættelse 20.12.2013. 1. behandling 28.01.2014. Betænkning 12.03.2014).

Kl. 13:12

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ønsker nogen at udtale sig? Ja, det gør ordføreren for Enhedslisten, Jørgen Arbo-Bæhr. Værsgo.

Kl. 13:13

(Ordfører)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Først og fremmest vil jeg rose ministeren for hendes ændringsforslag. Jeg har jo stillet ministeren et spørgsmål om, hvorfor lovforslaget oprindelig havde en forældelsesfrist på 30 år. Samtidig med at ministeren affattede et svar på dette spørgsmål, blev hun opmærksom på, at der kunne være krigsveteraner og andre, der på grund af forældelsesfristen blev afskåret fra at få erstatning, og det er baggrunden for ministerens ændringsforslag. Det er et godt forslag, som vi med glæde i stemmen kan stemme for.

Jeg har jo bemærket, at ministeren i sit svar skriver både krigsveteraner og andre. Hvad betyder disse andre? Det, der undrer mig, er, hvorfor ministeren og de andre partier siger nej til vores ændringsforslag, som jo omfatter andre personer end krigsveteraner og andre udsendte statsansatte, som får psykiske mén i form af PTSD. Jeg vil godt citere fra et svar på mit spørgsmål, spørgsmål nr. 13:

»På baggrund af udredningen om forsinket PTSD og depression efter exceptionelle belastninger fra juni 2013 er diagnosen forsinket PTSD med et sygdomsforløb, hvor den tilskadekomne har haft nogle symptomer inden for seks måneder og fuld symptomdebut indenfor få år, optaget på Erhvervssygdomsfortegnelsen og kan anerkendes administrativt af Arbejdsskadestyrelsen. Den lempede praksis for anerkendelse af forsinket PTSD har været gældende for hele arbejdsmarkedet siden sommeren 2013.«

Det betyder jo alle personer, som har fået PTSD med en forsinkelse i forhold til 6-månedersreglen – også andre end krigsveteraner. Men uden grund er der folk, som ikke bliver omfattet af dette lovforslag. Ikke mindre underligt er det, ministeren svarer på mit spørgsmål nr. 14. Hun skriver:

»Det er ikke muligt at oplyse antallet af sager vedrørende andre end veteraner med Forsvaret som arbejdsgiver, som er genoptaget på baggrund af den ændrede praksis, idet disse sager ikke kan fremsendes i styrelsens sagssystem.«

Når jeg så ser på betænkningen til lovforslaget, kan jeg se, at SF delvis har forstået den mangel i forslaget, og i betænkningen skriver man om, om der kan opnås en højere grad af ligestilling gennem eventuelle forslag om ændrede regler i forbindelse med sent diagnosticeret PTSD som arbejdsskade ved arbejde udført i Danmark.

Jeg vil dog oplyse SF om, at mit ændringsforslag faktisk indeholder et svar på det spørgsmål, som de stiller, nemlig spørgsmålet om, hvem der skal betale for en erstatning til dem, der får en arbejdsskade i form af sent diagnosticeret PTSD. Det handler om ændringsforslagene nr. 5 og 6, hvor der i bemærkningerne står:

»For andre personer end statsansatte foreslås det, at udgifterne også betales af staten, der får refusion fra Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring for udgifterne. ... Det foreslås videre, at Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring får hjemmel til at opkræve

et tillæg til bidraget efter § 58 i arbejdsskadesikringsloven hos arbejdsgiverne, dog ikke hos statslige arbejdsgivere.«

Så alt i alt tror jeg faktisk, at SF bør kunne stemme for mine ændringsforslag. Og til jer andre vil jeg blot sige, at jeg ikke tror, I har forstået ændringsforslaget. Det er jo et lovforslag, som bør dække alle personer, som arbejder på det danske arbejdsmarked. Hvis dette endnu ikke er forstået, vil jeg arbejde for, at vi kan få det rettet op i fremtiden.

Kl. 13:17

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak til ordføreren. Der er ingen medlemmer, der har ønsket korte bemærkninger.

Er der flere, der ønsker at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen slut, og vi går til afstemning.

Kl. 13:17

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der stemmes om ændringsforslag nr. 2 af et mindretal (EL), og vi begynder afstemningen nu.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 7 (EL), imod stemte 101 (V, S, DF, RV, SF, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 1, nr. 3, nr. 5-7 og nr. 9-14 bortfaldet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 4 og nr. 8, som er tilrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

17) 2. behandling af lovforslag nr. L 74:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Skærpede sanktioner for hastighedsovertrædelser ved vejarbejde m.v. og indførelse af betinget objektivi ansvar for ejer (bruger) af et motorkøretøj for visse hastighedsovertrædelser).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 14.11.2013. 1. behandling 28.11.2013. Betænkning 13.03.2014).

Kl. 13:18

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ønsker nogen at udtale sig? Ja, det gør ordføreren for Venstre, hr. Karsten Lauritzen.

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Det lovforslag, som vi her andenbehandler, er efter Venstres opfattelse udtryk for et hidtil uset skred i ganske almindelige retsprincipper, og jeg tror, at de fleste folketingsmedlemmer burde gøre sig selv den tjeneste lige at læse betænkningen eller lovforslaget. Lovforslaget består af to dele: Den ene del, som ganske betydeligt skærper straffen for at køre for stærkt i forbindelse med vejarbejde, også selv om der ikke er nogen, der arbejder, og også selv om der ikke er nogen vejarbejdere, der er kommet til skade siden 2008. Det kan undre, at man skærper lovgivningen så meget, at der ikke er sammenhæng med, hvad man får i bøde for andre forseelser – det er én ting.

Det, der er det helt store problem ved det her lovforslag, er den anden del, nemlig det, der handler om at indføre et betinget, objektivi ejersansvar. Det vil sige, at alle borgere i dette land inklusive alle folketingsmedlemmer, der ejer en bil, vil stå i den situation, at når de låner bilen ud til venner eller familie og der bliver kørt for stærkt i bilen – man bliver blizet – så bliver regningen nu fremover sendt til ejeren af bilen, og der kommer til at stå i lovgivningen, at det er ejeren af bilen, der skal betale den pågældende fartbøde.

Hvorfor er det problematisk? Det er problematisk, fordi vi lever i et retssamfund, hvor man har det grundlæggende princip, at det er den person, der begår en forbrydelse, der skal straffes for den pågældende forbrydelse. Og med det lovforslag, der ligger her, som regeringen har fremsat, vil man stå i en situation, at det, selv om man kan pege på den person, der har kørt for stærkt, selv om man i et retslokkale kan udpege den person, der er blizet – vedkommende kan rent faktisk sidde på tilhørrerækken i den her retssal – så vil være den person, der ejer bilen, der vil blive dømt til at betale bøden. Det må man sige er et helt nyt princip, man indfører.

Man kunne jo bare forestille sig, hvilket retssamfund det ville være, hvis man videreførte det princip til andre områder. Man ejer en computer. Den computer bliver lånt ud til nogen. Der er nogen, der bruger den til at finde børneporno. Så er det ejeren af computeren, der bliver gjort ansvarlig for den børneporno, der er på den pågældende computer. Det er måske et lidt mere vidtrækkende eksempel end fartoverskridelser, men det er den vej, regeringen er på vej nedad, og jeg må sige, at det er ikke en vej, vi i Venstre ønsker at gå nedad.

Jeg må sige, at jeg mildest talt er rystet over, at regeringen og et flertal i Folketinget er på vej til at vedtage et lovforslag, hvor Dommerforeningen og de to landsretter i allerskarpeste vendinger advarer mod, at det her vil føre til, at uskyldige bliver dømt. Men bryder det princip, vi har i Danmark, om, at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist; det princip, vi har, om, at det er den person, der begår den kriminelle handling, der overtræder straffeloven, der overtræder færdselsloven, der rent faktisk bliver dømt, og ikke den person, der ejer det redskab, der er blevet brugt, i det her tilfælde altså en bil.

Derfor har vi i Venstre stillet en lang række ændringsforslag til lovforslaget, og vi håber – vi har ikke nogen forventning om det, men vi har da lov til at håbe – at der trods alt er et flertal i Folketinget, der vil være med til enten at se på en revision af lovgivningen eller være med til at se på en opblødning, og som grundlæggende vil værne lidt om nogle helt fundamentale retsprincipper, som vi har, men som regeringen altså går på kompromis med.

Jeg kan sige det sådan, at det er ikke få mennesker, det her vil ramme. Det er ganske mange bilister. I forbindelse med at man firedobler den automatiske trafikkontrol, vil der blive blizet rigtig, rigtig mange danskere – noget, der ligner en million om året – og i 45 pct. af de her tilfælde, er det altså ikke i dag ejeren af bilen, der er føreren. Altså, i næsten halvdelen af tilfældene vil man kunne komme til at stå i situation, hvor man vil sende bøden til og i retten vil

man dømme personer, som i virkeligheden ikke har begået den her forseelse.

Hvorfor gør regeringen så det her? kunne man spørge sig selv. Ligger der en stor færdselssikkerhedsmæssig gevinst? Kan man påpege, at det vil føre til, at langt færre bliver dræbt i trafikken? Nej. Det her forslag handler ene og alene om at gøre politiets arbejde lettere. Og jeg må sige, at det er en meget, meget lille gevinst, man hører, ved at man samtidig ofrer et helt grundlæggende retsprincip, og jeg håber, at der er et flertal i Folketinget, der vil være med til at støtte de ændringsforslag, vi i Venstre har stillet, eller vil genoverveje, inden vi kommer til tredjebehandling af det her lovforslag, om man virkelig ønsker at gå ned ad den her vej.

Jeg tror, at det her er sådan et forslag, hvor der er nogle få, der har læst lovforslaget, og så stemmer man bare for det. Jeg vil bare anbefale alle medlemmer af Folketinget at læse det pågældende lovforslag og overveje, om det virkelig er den vej, man ønsker at gå. Det er ikke den vej, vi ønsker at gå i Venstre, og derfor agter vi at stemme for vores egne ændringsforslag, men imod lovforslaget, når det kommer til tredje behandling.

Kl. 13:23

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen medlemmer, der har ønsket korte bemærkninger.

Er der andre, der ønsker ordet?

Det er ikke tilfældet. Dermed går vi til afstemning.

Kl. 13:24

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1 af et mindretal (DF), tiltrådt af et flertal (det øvrige udvalg), om deling af lovforslaget i to lovforslag?

Det er vedtaget.

Der stemmes herefter om det under A nævnte lovforslag [Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Skærpede sanktioner for hastighedsovertrædelser ved vejarbejde m.v.)]:

Der stemmes om ændringsforslag nr. 2 af et mindretal (V), tiltrådt af et andet mindretal (DF, LA og KF). Vi starter afstemningen nu.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 53 (V, DF, LA og KF), imod stemte 56 (S, RV, SF, EL og Uffe Elbæk (UFG)).

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 3, som er stillet og tiltrådt af de samme mindretal (V, DF, LA og KF), bortfaldet.

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 4, som er tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Der stemmes herefter om det under B nævnte lovforslag [Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Indførelse af betinget objektivi ansvar for ejer (bruger) af et motorkøretøj for visse hastighedsovertrædelser)]:

Der stemmes om ændringsforslag nr. 5 af et mindretal (KF), tiltrådt af et andet mindretal (V, DF og LA). Vi stemmer.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 52 (V, DF, LA og KF), imod stemte 55 (S, RV, SF, EL og Uffe Elbæk (UFG)).

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 6, stillet og tiltrådt af det samme mindretal (V, DF, LA og KF), bortfaldet.

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 7, som er tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 8 af et mindretal (V), tiltrådt af et andet mindretal (DF, LA og KF). Vi stemmer.

Afstemningen slutter.

For stemte 52 (V, DF, LA og KF), imod stemte 56 (S, RV, SF, EL og Uffe Elbæk (UFG)).

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 9 af et mindretal (DF), som er tiltrådt af et flertal (det øvrige udvalg)?

Det er vedtaget.

Der er stillet forslag om, at lovforslagene henvises til fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

18) 2. behandling af lovforslag nr. L 77:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen. (Ophævelse af bestemmelser, som friholder kalenderføring, ministerbetjening og dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer fra at være omfattet af retten til aktindsigt).

Af Pernille Skipper (EL) m.fl.

(Fremsættelse 20.11.2013. 1. behandling 03.12.2013. Betænkning 13.03.2014).

Kl. 13:27

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen slut, og vi går til afstemning.

Kl. 13:27

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1 af et mindretal (EL), tiltrådt af det øvrige udvalg?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

19) 2. behandling af lovforslag nr. L 81:

Forslag til lov om ændring af fusionsskatteloven, selskabsskatteloven, kildeskatteloven og aktieavancebeskatningsloven. (Indgreb mod omgåelse af udbyttebeskatningen i forbindelse med kontante udligningssummer).

Af skatteministeren (Holger K. Nielsen).

(Fremsættelse 20.11.2013. 1. behandling 23.01.2014. Betænkning 27.02.2014).

Kl. 13:27

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Er der nogen, der ønsker at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen slut, og vi går til afstemning.

Kl. 13:28

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-17, tiltrådt af et flertal (hele udvalget undtagen Enhedslisten)?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod det, betragter jeg også det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

20) 2. behandling af lovforslag nr. L 110:

Forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister. (Tildeling af nyt personnummer i særlige tilfælde i forbindelse med identitetsmisbrug samt ophævelse af markeringer i CPR om forskerbeskyttelse).

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsættelse 15.01.2014. 1. behandling 23.01.2014. Betænkning 27.02.2014).

Kl. 13:28

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen slut, og vi går til afstemning.

Afstemning**Tredje næstformand** (Camilla Hersom):

Der stemmes om ændringsforslag nr. 2 af mindretal (EL), tiltrådt af et andet mindretal (DF og KF). Vi stemmer.

Vi slutter afstemningen.

For stemte 25 (DF, EL og KF), imod stemte 81 (V, S, RV, SF, LA og Uffe Elbæk (UFG), hverken for eller imod stemte 0).

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 1 og 4, stillet og tiltrådt af de samme mindretal, bortfaldet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 3, som er tiltrådt af et flertal (V, S, RV, SF og LA)?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

21) 2. behandling af lovforslag nr. L 124:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet. (Bemyndigelse til digitalisering af proceduren for indsamling af vælgererklæringer m.v.).

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).
(Fremsættelse 29.01.2014. 1. behandling 20.02.2014. Betænkning 13.03.2014).

Kl. 13:30

Forhandling**Tredje næstformand** (Camilla Hersom):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

22) 2. behandling af lovforslag nr. L 117:

Forslag til lov om ændring af repatrieringsloven. (Indførelse af permanent ordning med forhøjet etableringshjælp og suppleren-

Kl. 13:28

de reintegrationsbistand, ændret fordeling af udbetaling af etableringshjælp m.v.).

Af social-, børne- og integrationsministeren (Annette Vilhelmsen).
(Fremsættelse 22.01.2014. 1. behandling 28.01.2014. Betænkning 11.03.2014).

Kl. 13:30

Forhandling**Tredje næstformand** (Camilla Hersom):

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Vi går til afstemning.

Kl. 13:30

Afstemning**Tredje næstformand** (Camilla Hersom):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af udvalget, om, at lovforslaget deles i to lovforslag?

Det lader ikke til at være tilfældet. Dermed er lovforslaget delt i to.

Der stemmes herefter om det under A nævnte lovforslag [Forslag til lov om ændring af repatrieringsloven. (Indførelse af permanent ordning med forhøjet etableringshjælp og supplerende reintegrationsbistand)]:

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 2 og 3, tiltrådt af udvalget?

Det er ikke tilfældet. Så er det vedtaget.

Der stemmes herefter om det under B nævnte forslag [Forslag til lov om ændring af repatrieringsloven. (Ændret fordeling af udbetaling af etableringshjælp, ændrede formuegrænser ved vurdering af egne midler, mulighed for i særlige tilfælde at genoptage en ansøgning om reintegrationsbistand og justering af reintegrationsbistanden til visse lande)]:

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 4-6, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, er også det vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

23) 2. behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsfremme og regional udvikling. (Ophævelse af reglerne om industrisamarbejde i

forbindelse med anskaffelse af forsvarsmateriel og forsvarstjenesteydelser).

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).
(Fremsættelse 06.02.2014. 1. behandling 25.02.2014. Betænkning 11.03.2014).

Kl. 13:31

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, så vi går til afstemning.

Kl. 13:31

Afstemning

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 1 og 2, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling. Hvis ingen gør indsigelse, er det vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

24) 1. behandling af lovforslag nr. L 137:**Forslag til lov om formidling af fast ejendom m.v.**

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).
(Fremsættelse 26.02.2014).

Kl. 13:31

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Forhandlingen er åbnet. Og først er det Venstres ordfører, hr. Preben Bang Henriksen.

Kl. 13:32

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Folketinget skal i dag førstebehandle lovforslaget om ejendomsmægleres virksomhed. Er det så så vigtigt at få lovreguleret lige netop dette erhvervs virksomhed? Ja, det må vi sige – det er det. Og det har man også respekteret op gennem tiden – ikke mindst med de ændringer, der skete i 2005 og 2006.

Forholdet er som bekendt det, at der her er tale om den vigtigste disposition i de fleste menneskers liv, nemlig køb af fast ejendom. Har man ikke de fornødne oplysninger, har man ikke haft det rigtige grundlag, ja, så kan det være en livslang lænke, man får om benet. Og derfor er det vigtigt, at Folketinget også i dag ser nøje på reglerne for ejendomsmægleres virksomhed.

Problemet har imidlertid været, at man ved ændringen i 2005 og 2006 indførte så mange regler for ejendomsmæglere, hovedsagelig foranlediget af datidens skandalesager om Sadolinparken, og hvad der ellers var, at det var nødvendigt at fordre, at ejendomsmægleren afgav en hel masse oplysninger. Det er oplysninger, som jeg i dag hilser med glæde at regeringen nu rydder op i – det synes jeg er helt fint. Hver en oplysning skal selvfølgelig have relevans for den tid, vi

lever i, og en række af de oplysningsforpligtelser, der ligger for ejendomsmægleren i dag, kan jeg give regeringen helt ret i er overflødige. Så derfor er det positivt, at der nu sker en oprydning i ejendomsmæglerens oplysningsforpligtelser.

Det er også positivt, at man får præciseret, at ejendomsmægleren er og bliver sælgers mand. Man kan ikke tjene to herrer, og nu bliver det altså skrevet højt og tydeligt ind i loven.

Vedrørende oplysningsforpligtelserne skal vi jo passe på, når vi betragter forbrugerlovgivningen – som man jo godt kunne tillade sig at kalde det her – at vi ikke overdænger forbrugeren med forbrugerinformationer. Der er historien om Jensen, der kommer hen i banken og får forelagt alle mulige aftaler og alle mulige amortisationstabeller på lån osv., og hvor bankmanden siger til ham: Du skal skrive under på, at du har modtaget det her. Åh, gudskelov, siger Jensen, jeg var bange for, at jeg skulle læse det! Altså, vi er nået dertil, hvor man har fået alt, alt for mange oplysninger, og hvor det er meget nemt for Folketinget at vedtage regler om nye oplysningsforpligtelser, og så har vi ligesom ryggen fri, men meningen er jo altså også, at de skal læses. Så det er helt fint med, at regeringen rydder op i disse regler.

Der er dog nogle bestemmelser, som vi er nødt til at drøfte i udvalget, og som jeg i hvert fald ikke er begejstret for på Venstres vegne. Det er for det første bestemmelsen om, at den pligt, der i dag er for ejendomsmægleren til at oplyse brutto- og nettoydelse ved køb af ejendomme, ikke bare ophæves, men altså erstattes af et forbud mod at oplyse det. Det synes jeg nok er at gå rigelig vidt. Jeg er helt indforstået med, at man ophævede pligten til at oplyse det, også ligesom for at understrege, at nu er det kontanthandler, vi har med at gøre, men derfra og så til direkte at forbyde mægleren at skrive det ind, er der langt. Det er trods alt – det viser undersøgelser – to tredjedele af alle købere, der skeler til brutto/nettoydelse, når de køber ejendomme. Det er en oplysning, som stadig er relevant for mange, om end jeg er klar over, at med de forskelligartede lån kan man også få forskelligartede resultater. Men det er den ene knast.

Den anden knast drejer sig om mæglerens provisionspartner. Det her er jo et område, hvor der kører mere eller mindre skjulte provisioner, som folk desværre ikke er klar over, men nu bliver det altså sådan, at mægleren kan nøjes med at signalere, hvorfra han får provision, og hvor han har samarbejdspartnere, på sin hjemmeside. Og det giver jeg ikke ret meget for. Det bør, som i dag, stå i de papirer, der udleveres til køberen, at her har man en mægler, som ikke er fuldstændig uvildig på det område, som han nu – i øvrigt som provisionslønnet – rådgiver om.

Den tredje knast er så den, hvorefter det fremover bliver sådan, at hvis mægleren eller familie har personlige interesser i salget, kan man åbenbart ifølge lovforslaget vente med at oplyse det til købsaftalen, og det vil sådan set sige på det allersidste tidspunkt i handelen. Lige når køberen får kuglepennen i hånden, får han at vide: Det er da i øvrigt mæglerens kone, der er bag det selskab der. Og det synes jeg også er uheldigt. Men det burde være nogle ting, som vi relativt let kan rette – det vil jeg da håbe – og i hvert fald få drøftet på fornuftig vis.

Så summa summarum kan jeg sige, at jeg samlet set hilser forslaget velkommen, og jeg håber, at vi får de her knaster på plads. Tak.

Kl. 13:37

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen medlemmer, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Socialdemokraterne, hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 13:37

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

En almindelig dansk families største investering er deres bolig, deres hjem, men mens mange sætter sig og bladrer i tilbudsaviserne i timevis efter de bedste tilbud på ost og rugbrød, er det de færreste, der med samme ildhu, kaster sig over prissammenligninger, når det handler om mæglere og banker, når de skal investere i et nyt hjem eller sælge deres gamle. Det gør, at omkostninger i forbindelse med salg af boliger er for høje, at boligmarkedet i høj grad er mæglermarked. Det vil Socialdemokraterne gerne lave om på. Vi ønsker at skærpe konkurrencen på boligmarkedet og derfor dette lovforslag.

Formålet med forslaget er dels at forbedre forbrugerbeskyttelsen og den information, som forbrugerne modtager i forbindelse med en bolighandel, dels samtidig at lette erhvervslivets administrative byrder. Endelig er det et selvstændigt formål at øge konkurrencen og skabe mulighed for et mere effektivt boligmarked.

Som socialdemokrat er jeg særdeles glad for det fremsatte forslag, der ligger i klar forlængelse af regeringens konkurrencepolitiske udspil fra oktober 2012. I sidste ende kommer det helt almindelige hårdtarbejdende danskere til gavn, at de både får et mere overskueligt boligmarked og mulighed for lavere omkostninger ved bolighandler. Det fremsatte lovforslag indeholder fire hovedelementer:

For det første præciseres det, hvad ejendomsmæglerens rolle er. Der skal ikke være tvivl om, at hun er sælgers repræsentant. Det betyder i praksis, at en ejendomsmægler eksempelvis ikke længere kan formidle lån til køberen.

For det andet udpeges der en ansvarlig mægler for hvert formidlingsopdrag. Det betyder, at forbrugerne altid har mulighed for at indbringe en mægler for disciplinærnævnet, hvis man mener, at der er sket fejl i en bolighandel.

For det tredje foretages der en hovedrengøring, kan vi vist roligt sige, i den information, som ejendomsmægleren skal give til forbrugerne. Det betyder, at forbrugerne i fremtiden kun bliver præsenteret for de oplysninger, der har helt central betydning for bolighandelen. Det vil f.eks. sige kontantprisen og de udgifter, der er forbundet med at eje boligen.

Endelig indføres der for det fjerde en hjemmel til at fastsætte regler om åbenhed om købers pristilkendegivelser. Det er det, man også kender under begrebet åbne bud. Det vil skabe større gennemsigtighed for forbrugerne, da de så kan få oplyst, hvad andre interesserede købere vil være villige til at betale for en bolig.

I fremtidens boligmarked vil en boligannonce komme til at se en del anderledes ud, end den gør i dag, og det vil kun være en fordel. Jeg støder på ganske mange, der handler hus, som primært har øje for salgsoptstillingernes brutto- og nettobeløb i standardfinansieringen. Det er jeg ikke i tvivl om kan give udfordringer og i yderste konsekvens betyde, at familier kan ende med at sætte sig enten for hårdt økonomisk eller forkert finansieret i en bolig. Fremtidens salgsoptstilling vil være uden brutto- og nettobeløb, men i stedet med angivelse af boligens kontantpris og de ejerudgifter, der i øvrigt er relateret til ejendommen.

Denne ændring af en naturlig konsekvens af, at finansieringen af boligen er blevet stadig mere kompleks og derfor altid skal tage udgangspunkt i en individuel vurdering. Der er eksempelvis stor forskel på, om man er førstegangskøber, eller om man sælger en anden bolig og dermed har en friværdis at arbejde videre med, når man har solgt sin bolig.

Målet er med andre ord, at forbrugerne i højere grad bliver tilskyndet til at søge finansielle rådgivning forud for en bolighandel. Erhvervsstyrelsen foretog forud for fremsættelsen af dette lovforslag en undersøgelse blandt boligkøbere, og der viste det sig, at kun 60 pct. af køberne benyttede sig af egen rådgiver. Det er jo en skræmmende situation, og det er en situation, som dette lovforslag gerne

skal rette op på, så købere og især førstegangskøbere ubetinget står bedre rustet til det, der jo trods alt er den største økonomiske disposition i de fleste danske familier.

Afslutningsvis skal jeg blot meddele, at Socialdemokraterne kan støtte forslaget.

Kl. 13:41

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Dansk Folkeparti, hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:41

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Det lovforslag, som vi her behandler, har jo – som ordføreren før mig også har sagt – nogle formål, herunder bl.a. at forbedre forbrugerbeskyttelsen og forbedre forbrugerinformationen. Og det lyder jo sådan set som sund fornuft. Men jeg synes også, jeg har en vis grad af betænkelighed i forbindelse med det her lovforslag, og det vil jeg godt prøve kort at redegøre for.

I Dansk Folkeparti synes vi, med hensyn til det her med mæglerens rolle set i forhold til, at de nu fremover ikke må formidle lån til finansiering af fast ejendom, at det i hvert fald er noget, man skal vurdere en ekstra gang. For man skal jo huske på, at de samtidig stadig væk gerne må henvise købere og sælgere til penge- og kreditinstitutter. Så jeg tror ikke, det vil gøre den helt store forskel, når det gælder den oplevelse, som købere og sælgere har af deres salgs- og købsituation med de regler, som vi har i øjeblikket.

I Dansk Folkeparti synes vi sådan set, at der vil være sund fornuft i, at mægleren fremover stadig væk kunne få lov til at formidle lån osv. For hvis man kigger på de mange mennesker, der i dag er ude at købe eller sælge en ejendom, vil man se, at der er mange steder, hvor det er en stor opgave – også for en mægler – overhovedet at få et salg bragt i stand, fordi køberne ofte står med nogle finansieringsproblematikker, som skal undersøges på flere led og kanter, inden det lykkes at finde en brugbar finansieringsmodel.

Der er det altså rigtigt nok, at mægleren vel at mærke er sælgers mand, og det er også sælgerne, der betaler gildet, kan man sige, men omvendt har mægleren jo også en interesse i at få en handel bragt i stand. Derfor synes vi sådan set, der er sund fornuft i, at man også giver det incitament og den goodwill til de enkelte mæglere, at de har lov til også fremover at formidle lån til finansiering af fast ejendom.

Vi skal jo heller ikke glemme, hvem der i dag ejer eksempelvis nogle af de store boligkæder i Danmark. Altså, Nybolig er ejet af Nykredit, som også ejer Nykredit Bank. De er altså både mægler og finansieringsinstitut med boliglån på banksiden og realkreditlån hos Nykredit. Home er ejet af Realkredit Danmark, som igen er ejet af Danske Bank, og det betyder jo så, at der også dér er en konvergens.

Danbolig er ejet af Nordea, og alt i alt er det her med til at give et billede af, at der selvfølgelig er nogle indviklede ejerskaber og nogle forskellige interesser i forbindelse med et salg. Og heller ikke det tror jeg vi kommer ud over med det her lovforslag. Derfor synes vi egentlig, det er bedre, at man fremover i sine papirer stadig væk er forpligtet til at redegøre for, hvem det er, man eksempelvis får provision fra osv., for så har både køber og sælger mulighed for at læse, hvem det egentlig er, den pågældende mæglerkæde har relationer til og samarbejde med.

Vi synes, at det fornuftige ved det her lovforslag er, at der fremover udpeges en ansvarlig mægler for hver formidlingsaftale. Det synes vi til gengæld der er sund fornuft i, og den lille del af lovforslaget kan vi godt støtte.

Så er der spørgsmålet omkring de forskellige måder at sammensætte de her salgsprospekter på, hvor vi jo i dag typisk oplever, at det er brutto- og nettoydelsen, som er synlig – også på forsiden af et

salgsprospekt – og det er også det, som er gældende, hvis man går ind og kigger på netsiderne. Det synes vi egentlig der er sund fornuft i, og det underer os såre, at der er mange, som har talt for, at man nu vil forbyde brutto- og nettooversigter på de her salgsopstillinger – for det må der tilsyneladende være, siden ministeren vælger at fremsætte det her lovforslag.

Ovenikøbet gør man det med et decideret forbud og erstatter brutto- og nettooversigten med et krav om, at der skal påføres kontantpris og eventuelle ejerudgifter. Det er jo nogle ting, som der allerede i dag er på enhver salgsopstilling, altså dels hvad kontantprisen er på ejendommen, dels hvad der er af forskellige faste, lovpligtige udgifter på den pågældende ejendom. Jeg synes jo også, det er værd at notere sig, at Forbrugerrådet og bl.a. også Advokatrådet siger, at det her faktisk stiller forbrugerne og køberne dårligere med hensyn til at gennemskue en salgsopstilling.

Så er der de her begrænsninger af vederlagsformer, hvor man ophæver begrænsningen af, hvor mange forskellige måder en ejendomsmægler kan sammenstrikke sit tilbud til en boligsælger på. Det mener vi faktisk også giver mere flimmer, end det giver fokus på, hvad der er det reelle indhold.

Så alt i alt er vi altså ikke tilhænger af det her lovforslag. Vi synes i hvert fald, der er mange ting, der skal undersøges. Så umiddelbart er det et nej tak fra vores side, men vi vil selvfølgelig gerne indgå i udvalgsarbejdet og stille nogle spørgsmål. Så kan vi håbe på, at der er nogle ting, der kan falde på plads.

Kl. 13:46

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke nogen, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Radikale Venstre, fru Zenia Stampe.

Kl. 13:46

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Vi er et meget åbent parti; jeg tager altid imod med åbne arme – men det var jo min tur! *(Refererer til, at ordføreren for SF også var på vej op mod talerstolen).*

Vores ordfører kan desværre ikke være til stede i salen i dag, og derfor skal jeg læse hendes ordførertale op.

Har man prøvet at købe eller sælge hus, lejlighed, sommerhus, andelsbolig eller andet, ved man, at der kan være ganske mange ting at forholde sig til: Hvor meget kommer det til at koste mig om måneden? Hvilke af de mange oplysninger, jeg får, er egentlig relevante? Hvem kan jeg regne med som en rådgiver? Hvordan får jeg det bedste lån?

Dagens lovforslag har til formål at forbedre forbrugerbeskyttelsen og informationen til forbrugerne, lette de administrative byrder for erhvervet, øge konkurrencen ved større gennemsigtighed og skabe et mere effektivt boligmarked. Mange undersøgelser har vist, at der kan være tvivl om ejendomsmæglerens rolle. Lovforslaget sikrer, at ejendomsmæglerens rolle fremover udelukkende bliver at rådgive sælger og oplyse køber. Derudover ved vi, at der ofte er for mange oplysninger til forbrugerne og for mange detaljerede krav til ejendomsmæglerne, som kan være med til at gøre det sværere for køberne at fokusere på de vigtigste informationer i forbindelse med ejendomskøb.

Lovforslaget indeholder derfor forslag om at lade en række pligter og oplysninger udgå, så forbrugerne bedre kan gennemskue bolighandelen. På den måde kommer ejendomsmæglerbranchen også til at ligne andre rådgivningsbrancher mere.

En anden vigtig ting lovforslaget indeholder, er kravet om, at der udpeges én ansvarlig mægler for hver sag. På den måde har forbrugeren mulighed for at indbringe mægleren for Disciplinærnævnet for Ejendomsmæglere, hvis han eller hun mener, at der er sket en fejl i

forbindelse med handelen. Det kan man ikke i dag, hvor det ofte er medhjælpere, der står for en del af handlerne.

For Radikale Venstre er det af stor betydning, at forbrugerne beskyttes bedst muligt, og at man samtidig undgår unødigt bureaukrati for erhvervslivet, og derfor kan vi støtte lovforslaget.

Kl. 13:48

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for SF, hr. Steen Gade.

Kl. 13:49

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak for det. Jeg har opfattet lovforslaget som et godt forsøg på at komme ud af den sammenblanding og den rodede situation, som man står i som køber. Dansk Folkepartis ordfører var jo før inde på, hvordan der er sammenblandede interesser af økonomisk art mellem de store kæder og finansieringsinstitutterne. Det er jo en realitet. Og jeg opfatter jo lovforslaget som et, synes jeg, godt forsøg på at sørge for, at vi som forbrugere på en måde ikke kommer i lommen på nogle, som vi egentlig ikke har ønsket at komme i lommen på, og at mægleren samtidig nærmest bliver vores finansieringsrådgiver. Det kan man godt sige i første række måske stiller en lille smule større krav til en som forbruger eller som køber, men det skaber jo en større sikkerhed for, at man får taget de rigtige beslutninger i overensstemmelse med sin egen økonomi. Det er i det lys, jeg ser forslaget.

Det ligger jo så i, at det bliver præciseret, at ejendomsmægleren er sælgers repræsentant. Det ved man godt, men det er jo vigtigt, at det bliver tydeliggjort, og det er det, der sker her. Jeg er også enig i de ting, der står om at udpege en ansvarlig mægler for hvert formidlingsopdrag.

Så tror jeg, det vil være et stort fremskridt, at vi kommer væk fra brutto- og nettoopstillingerne. For en række mennesker er det altså mere forvirrende end hjælpende, og de mennesker, som faktisk har en anden økonomi end den, de tror de har, når de ser på opstillingen, er altså rigtig meget i klemme ved det, vi gør i dag. Så når man får kontantprisen og man får at vide, hvad ejerudgifterne bliver, er det selvfølgelig en opgave at få en ordentlig rådgivning, hvis man ikke lige selv kan gennemskue, hvad det så betyder for ens egen økonomi.

Men som også andre ordførere har været inde på, er der i dag mange lånemuligheder. Det vil sige, at der er mange ting, der skal tages hensyn til, og som skaber forskellighed her. Men det er jo altså også, fordi det grundlæggende bliver mere gennemskeligt; det bliver grundlæggende mere ærligt.

Så af de grunde her mener jeg, at det er et godt forslag, og at det er et fremskridt. Jeg nævnte i starten spørgsmålet om sammenblanding af markedet, og om der er nogle ting der, som vi kan kigge på, hvilket jeg også lagde mærke til at der var andre der var inde på. Det synes jeg vi skal gøre i udvalgsarbejdet, så det bliver endnu klarere, at vi hjælper kunderne til ikke selv at få tingene sammenblandet i spørgsmålet om finansiering og køb af bolig.

Kl. 13:52

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke nogen, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Enhedslisten, hr. Lars Dohn.

Kl. 13:52

(Ordfører)

Lars Dohn (EL):

Tak. Det er allerede nævnt, hvor stor betydning det har for danskere og danske familier, når man køber hus, og derfor må vi jo sige, at det er her, at den allerbedste forbrugerbeskyttelse er nødvendig.

Når vi taler om handel, kommer jeg til at tænke på en sten, der står i mindeparken for hedens opdyrkere oppe i Kongenshus, hvor der står, at om hestehandel kan siges – jeg skal nok lade være at sige det på jysk – at det er lige så ærligt som pottehandel, men heller ikke mere. Derfor er det jo så Folketingets opgave at sørge for en regulering af det her, så tingene går så rimeligt og retfærdigt til som muligt.

Jeg synes overordnet, at der er gjort nogle gode forsøg. Jeg har det lidt ligesom Venstre – det er ikke så tit, vi har det ens – at der er et par knaster heri, som gerne skulle høvles af. Men f.eks. tydeliggørelsen af mæglerens rolle som sælgers mand er det vigtigt at gøre klart. Mange købere er i den vildfarelse, at ejendomsmægleren er en neutral person.

Ligesådan er det meget vigtigt for os, at formidleren skal oplyse om sine økonomiske interesser, altså lovens § 6. Og det er heller ikke nok – og der er vi også enige med Venstre – at det står på hjemmesiden, hvilke sponsorer man har som mægler. Det skal stå i papirerne. Ligesådan synes vi også, at det er et godt forslag, at mægler skal fratages muligheden for at indgå berigtigelse af handler med køber.

Efter lovforslaget må der ikke længere i salgsmaterialet fremgå beregninger over brutto- og nettoomkostninger. Jeg tror, at mange forbrugere vil ærgre sig lidt over det, men det dybere sigte er jo rigtigt nok, dels får man jo skjult driftsudgifterne, dels er det sådan, at der vist ikke længere er en standardhandel. Det er i hvert fald det indtryk, jeg har fået ved at tale med folk inden for branchen. Så derfor kan det være meget godt at tage udgangspunkt i kontantprisen.

Samtidig er det jo også sådan, at der heller ikke er 80 pct. belåning overalt i Danmark. Lige så snart vi er ude i landdistrikterne, står vi jo med det store problem, at man ikke altid kan få op til 80 pct. belåning, og det er jo så noget af det, vi håber at erhvervsministeren vil se på i anden sammenhæng, for ellers går Danmark i stå, hvis man ikke kan sikre belåning af ejendomme ude på landet. Det har Enhedslisten et godt forslag til, som vi gerne fører frem i andre sammenhænge.

Et andet forslag om, at mægler ikke må formidle finansiering af lån, er et rigtig godt forslag. Enhedslisten er ubønhørlig modstander af den sammenblanding af bankforretning og forsikringsvirksomhed, realkreditfinansiering og ejendomsmæglervirksomhed, som foregår i de finansielle supermarkeder. Det er jo sådan, at hvis man kommer til den årlige samtale hos sin såkaldte bankrådgiver, har vedkommende næsten altid et forslag om en anden forsikring eller nogle andre ting, så derfor er tilliden til, at bankrådgiveren vil en det godt, i den grad mindsket med den her forvikling med de finansielle supermarkeder. Så dem ser vi faktisk gerne afskaffet ved lov.

Vi finder, at forslaget fra Finansrådet om, at køber gives ret til at frafalde handelen, hvis der ikke kan opnås en lånefinansiering, er ganske interessant. Sådan en mulighed mener vi skal foreligge sammen med den mulighed, det er at komme ud af en handel. Der er det så mod en betaling af 1 pct. af købssummen, men her mener vi at der skal være, ligesom Finansrådet foreslår, en mulighed for at trække sig ud af handelen, hvis ikke der kan ske en finansiering.

Ændringen, der går på, at det nu er firmaet og ikke den enkelte mægler, der skal oplyse om rabatter og andet på annoncer og forsikring, er også ganske fornuftig, da det jo ikke er den enkelte mægler, der har rabatten. Det er jo firmaet, der har lavet en aftale om annoncerabatter og forsikringsrabatter.

At der til enhver handel også skal være knyttet en mægler, er også ganske fornuftigt. Det kunne måske også være med til at anspore, at uddannelsesniveaue i mæglerforretningerne hæves. Der er jo rigtig, rigtig mange, der er beskæftiget inden for den her branche, 13.000 – tænk på, at der er 60.000 til at undervise danske børn hver dag, og der er 13.000 til bare at klare det her område.

Vi er også stærkt betænkelige ved de åbne bud. Det når jeg ikke at få uddybet, men sammenfattende vil jeg sige, at med de her knaster, som jeg har nævnt, som undtagelse, kan Enhedslisten som hovedregel støtte forslaget.

Kl. 13:57

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Liberal Alliance, hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 13:58

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg vil starte med at sige, at det er glædeligt, at regeringen har så meget fokus på øget konkurrence; stort set alle lovforslag eller rigtig mange af dem, vi bliver præsenteret for af erhvervsministeren, går ud på at øge konkurrencen, og der bliver fortalt fra Socialdemokratiets ordførers side om, hvor godt konkurrence er. Det er vi fuldstændig enige i i Liberal Alliance, men vi kunne måske så ønske, at man også udbredte det til andre områder, måske specielt den offentlige sektor, som godt kunne klare noget konkurrence. Det ville sikkert have de samme positive effekter dér, men det er selvfølgelig en anden diskussion.

Formålet med det her lovforslag er at forbedre forbrugerbeskyttelsen og forbrugerinformationen, lette administrative byrder, øge konkurrencen og skabe et mere effektivt boligmarked. Det er jo nogle rigtig gode intentioner, og jeg vil også gerne starte med at sige, at overordnet synes vi, at det her lovforslag trækker i den rigtige retning. Vi deler så nogle af de bekymringer, som også Dansk Folkeparti og Venstre har rejst i forbindelse med det her lovforslag.

Det er ikke alle elementer, vi synes er lige fornuftige, men vi synes, det er rigtig, rigtig godt, at der bliver ryddet op i området for ejendomsmæglerens oplysningsforpligtelser. De oplysningsforpligtelser, der er nu, blev indført på baggrund af nogle beklagelige enkeltssager, men man er nok kommet til en konklusion om, at de byrder, man har pålagt det her erhverv, har været større, end de gavnlige effekter af de her oplysningsforpligtelser har været; så det er godt.

Så bliver det præciseret, at ejendomsmægleren er sælgers mand. Det er fint, men vi synes, det er underligt, at en ejendomsmægler ikke længere må formidle finansiering til køb af fast ejendom. Det får, som vi ser det, heller ikke nogen praktisk betydning, idet man stadig væk må henvise, og så kan en ejendomsmægler vel bare få et henvisningsgebyr eller noget andet. Men vi synes sådan set, det er fornuftigt nok, at man må formidle finansieringen.

Vi finder det positivt, at oplysningsforpligtelsen vedrørende brutto- og nettoomkostninger ophæves, men vi finder det helt unødvendigt, at det forbydes. Vi er ret overbeviste om, at forbrugerne nok selv skal kunne finde ud af de her ting, og at forbrugere er forskellige – nogle foretrækker måske det ene frem for det andet – og at hvis der ikke er nogen, der ønsker at gøre brug af oplysningerne om brutto- og nettoomkostningerne, som de bliver fremstillet i dag, vil det nok bortfalde helt af sig selv.

Samlet set forventes lovforslaget at mindske omkostningerne for erhvervslivet og dermed i sidste ende for forbrugerne med 30 mio. kr. Det må vi jo så håbe på er rigtigt.

Men med de få knaster, vi synes der er, og som vi måske kan have en diskussion om i udvalget, kan vi godt støtte lovforslaget.

Kl. 14:01

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen, der har korte bemærkninger. Så er det hr. Brian Mikkelsen som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:01

(Ordfører)

Brian Mikkelsen (KF):

Det Konservative Folkeparti er altid for mindre bureaukrati, for mere åbenhed og mere transparens. Så derfor kan man jo sige, at forslaget her trækker i den rigtige retning, for på bundlinjen bliver der fjernet nogle forpligtelser, nogle eksplicitte tilkendegivelser om, hvad man skal nævne, når man sælger og formidler huse for sælgere. Vi er for, at man entydigt får placeret et ansvar, så man er sælgers repræsentant, men jeg synes, det er betænkeligt, at nogle ting, eksempelvis »skal«-paragraffer, nu ryger ud. Eksempelvis har der jo nu her været diskuteret brutto- og nettoydelse. Det er jo relevant for en køber at vide, hvad det er for en husleje, man kommer til at sidde med. Forslaget her tilkendegiver jo, at det ikke skal nævnes. Der synes vi, det er relevant, at man får nævnt en brutto- og nettoydelse.

Der har tidligere været krav om, der skal oplyses om eksempelvis ejendomsmæglerens personlige forhold. Hvis man er i gang med at sælge en ejendom, som hører til familien, skal der selvfølgelig gøres opmærksom på det fra start, men der nævnes ikke noget eksplicit om det her, og i forslaget lægges der op til, at man først skal fortælle om det til allersidst. Jeg synes, der er nogle småting, som ikke giver nok transparens og nok åbenhed i forhold til at have hele paletten parat, når man nu skal formidle salget af noget så vigtigt som en bolig – noget, som sandsynligvis vil være den største investering, en køber vil foretage i sit liv.

Med de bemærkninger kan jeg sige, at vi godt kan støtte intentionerne i forslaget, men vi vil godt under udvalgsbehandlingen dyrke de elementer, som – synes jeg – stiller både køber og sælger lidt ringere end i dag. Men det er selvfølgelig i relation til, at det her forslag også handler om afbureaukratisering for at gøre livet nemmere for selvstændigt erhvervsdrivende. Så vi prøver også under udvalgsbehandlingerne at se, om man kan få en balance, og vi vil være positive og konstruktive over for regeringens forslag her.

Kl. 14:03

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der var heller ingen korte bemærkninger til det. Så er det erhvervs- og vækstministeren.

Kl. 14:03

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Jeg skal sige tak for den overvejende positive reaktion på og modtagelse af forslaget. Jeg vil gerne kvittere over for de ordførere, som har ønsket, at vi går nærmere ind i drøftelser af enkeltelementer i forbindelse med udvalgsbehandlingen; det skal vi nok også medvirke meget konstruktivt til. Jeg glæder mig over, at der er en fælles vilje til, at vi kan få forbedret forbrugerbeskyttelsen og få mere klarhed og afbureaukratisering på det her område; det glæder mig at flertallet vil være med til.

Må jeg så ikke gå ind i forhold til nogle af de enkelte punkter, som der er blevet rejst kritik af? Allerførst vil jeg i forhold til spørgsmålet fra Venstres ordfører om, hvilke samarbejdspartnere man har, om det er tilstrækkeligt, og hvor det er beskrevet og oplyst, sige, at vi meget gerne vil se på det for at udvirke en fælles forståelse dér; det er, mener jeg, ikke noget, der skal skille os ad. Det samme gælder også i forhold til spørgsmålet om de nære familierelationer og andet. Og det var også nogle af de betænkeligheder, som Enhedslisten, Liberal Alliance, Konservative og andre har haft. Sigtet er egentlig ikke at gøre det værre, når det gælder forbrugerbeskyttelsen eller noget andet – det har været afbureaukratiseringen, der har været målet, og hvis vi skal lægge det ind tidligere, så gør vi det med henblik på at sikre forbrugerbeskyttelsen bedre. Så det vil vi meget gerne se konstruktivt på.

Må jeg så sige med hensyn til det sådan lidt større spørgsmål om det der med brutto og netto, at vi jo ønsker, at det krav, der i dag er til, at det skal opstilles, fjernes – og det forstår jeg der er udbredt tilfredshed med. Vi har så i stedet for foreslået, at der kun skal fremgå et kontantbeløb, og derfor vil man også indføre et forbud mod at lave det som brutto-netto. Baggrunden for det er jo at sikre forbrugerne, så det ikke ender i den rene forvirring. For hvis der nu er nogle mæglere, der bruger det, mens andre ikke gør, hvordan kommer det så til at fungere? Derfor synes jeg måske, at det at have et enkelt, retvisende tal, nemlig kontantværdien, er det mest hjælpsomme over for forbrugeren. Så det er intentionen bag det. Så er der også nogle mere sådan saglige begrundelser for det i forhold til nogle af de kritiskpunkter, vi er stødt på i forbindelse med det her begreb.

Det ene er, at vi faktisk ønsker den her adskillelse med, at sælger er sælger af fast ejendom og ikke sælger af nogen som helst andre produkter. At der er den adskillelse med, at man ikke også er finansiel rådgiver, synes vi egentlig er meget sundt. Man bliver, om jeg så må sige, tvunget til at gå til sit pengeinstitut, hvor man får den finansielle rådgivning, får den finansielle baggrund, og hvor man så klarer den slags sager, mens det, når man skal købe fast ejendom, så foregår oppe hos mægleren. At man ikke blander de to ting sammen, synes vi egentlig har en selvstændig værdi. Så det er den ene grund til det.

Det andet er jo, at der har været en kritik af det; at der i forbindelse med ganske mange salgsoptillinger er blevet spurgt, hvad der var netto og brutto. Det har der jo været stor forvirring om; der er bl.a. blevet spurgt, om man nu har diverse fælles ejendomsudgifter med, hvad det er for en skatteprocent, man tager udgangspunkt i, og om man kan nettoficere det ene, det andet og det tredje. Det drejer sig altså om ting, hvor man alligevel skal gå i dybden med det, og hvor man skal hen i det enkelte pengeinstitut for at finde ud af, hvad den korrekte nettoydelse er, og derfor har der været en vis kritik af det. Det er jo rimelig vildledende – det er måske også lidt tillokkende – at man lige pludselig kan stå og flage med en nettoydelse, som måske slet ikke er sand. Og det er baggrunden for, at vi har ønsket at fjerne det.

Men vi indgår jo gerne i en dialog; det er klart. Vi lytter også til Forbrugerrådet og andre, hvis de mener, at det vil være en fordel for forbrugerne eller noget andet, men vores foreløbige vægtning er altså bare, at det vil være en ulempe, at man bevarer det, og at det vil skabe en betydelig usikkerhed derude, og det er derfor, vi har haft den intention at fjerne det.

Men vi indgår gerne i et konstruktivt samarbejde med Folketingets partier om det, og det gælder også i forhold til nogle af de øvrige spørgsmål, som hr. Lars Dohn rejste, altså om man bliver afvist i forbindelse med en kontanthandel og andet. Det tager vi selvfølgelig også meget gerne en drøftelse af. Det er lidt vanskeligt at afgøre, hvordan vi skal håndtere det og bevise nogle af de her ting, tror jeg, men vi tager gerne en drøftelse også i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Så alt i alt takker jeg for opbakningen. Vi indgår gerne konstruktivt i det videre arbejde.

Kl. 14:09

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Er der nogen, der ønsker korte bemærkninger?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

25) 1. behandling af lovforslag nr. L 148:

Forslag til lov om registrerede socialøkonomiske virksomheder.

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 26.02.2014).

Kl. 14:09

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er hr. Kim Andersen fra Venstre.

Kl. 14:09

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Det her lovforslag fra ministeren med den meget lange titel af minister for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, hr. Manu Sareen, vedrører registrering af socialøkonomiske virksomheder, og formålet skal være at skabe grundlag for en fælles identitet for de socialøkonomiske virksomheder, således at man kan opnå betegnelsen registreret socialøkonomisk virksomhed. Det skulle være et varemærke, som skulle borge for nogle kvaliteter og karakteristika. Det er samtidig et lovforslag, som medfører en registrering – en autorisation, kan man sige – i Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold. Det er altså ministeriet, der vil være registreringsmyndigheden, men samtidig slås det i forslaget fast, at det er en frivillig ordning. Ud over at give eneret til betegnelsen registreret socialøkonomisk virksomhed opstiller lovforslaget også betingelserne for, at en virksomhed kalder sig registreret socialøkonomisk virksomhed, og efter registrerings tidspunktet anviser det forpligtelser vedrørende eksempelvis regnskab, ledelsesforhold og overskudshåndtering mv. Det fastslås også, at et brud på disse regler kan medføre bøde.

Jeg vil gerne på Venstres vegne sige, at vi har mange gode erfaringer med socialøkonomiske virksomheder. De fungerer rigtig godt mange steder i mange kommuner og er med til at løse mange vanskelige og komplicerede opgaver. Det er et godt tilbud til mange mennesker, der har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet. Mennesker, der har haft en kriminell fortid, og mennesker, der i det hele taget har haft det svært, får her en platform for at kunne få fodfæste i livet, og det vil vi gerne anerkende.

Når vi alligevel ikke er positive over for det lovforslag her, er det, fordi vi jo også lever i en tid, hvor vi er indstillet på at afbureaukratisere vores samfund og afbureaukratisere for vores virksomheder. Det her vil medføre, at man udover at skulle registreres i Erhvervsstyrelsen, hvad man naturligvis skal, også skal registreres i ministeriet. Det er en frivillig ordning, som de brodne kar, hvis der er sådan nogle – det er der alle vegne, så det er der nok også her – jo altså kan undslå sig for at blive medlem af, og derfor fanger man ikke dem på den her måde. Og i virkeligheden er det måske også et spørgsmål om, hvad en statslig myndighed skal påtage sig af noget, der i virkeligheden er brancherelateret eller forekommer at være i en brancheforenings regi. Inden for de socialøkonomiske virksomheder kunne man jo slå sig sammen og opstille sine egne kriterier og sit eget kodeks for god virksomhedsdrift, anvendelse af overskud osv. osv., og så kunne man jo have en hjemmeside, hvor man offentliggjorde socialøkonomiske virksomheder, som ikke lever op til de opstillede kriterier.

Så selv om vi godt ved, at mange kommuner har efterspurgt det, og at mange socialøkonomiske virksomheder i og for sig også synes, det kunne være vældig positivt, så er vi ikke overbevist om, at det her er svaret. Vi er ikke overbevist om, at det er den rigtige løsning.

Vi er derimod nervøse for, at det kan blive endnu et bureaukratisk og administrativt unødvendigt tiltag. Sådan en frivillig ordning er også på kanten af, hvad vi mener et ministerium skal beskæftige sig med, for der er jo ikke nogen myndighed til at udøve noget i forhold til branchen som sådan.

Derfor er vi ikke umiddelbart for det her lovforslag. Vi er indstillet på at stemme imod det, men det må ikke tages som udtryk for, at vi ikke anerkender det store arbejde, som de socialøkonomiske virksomheder gør, for det er vi i høj grad opmærksomme på og vil gerne understøtte. Men det her synes vi ikke lige er svaret på de problemstillinger, som vi anerkender der er for de socialøkonomiske virksomheder. Tak.

Kl. 14:14

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kort bemærkning. Det er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 14:14

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak til ordføreren. Jeg må indrømme, at jeg da blev en kende overrasket under ordførerens indlæg, for der har jo været et ganske omfattende forarbejde til det her lovforslag, og der tænker jeg ikke på ministeriets store arbejde med at få det færdigt. Det har jo egentlig været en, undskyld mig, forholdsvis let opgave, fordi der jo forud for arbejdet med lovforslaget har været et omfattende arbejde i en arbejdsgruppe, som blev nedsat og er bredt sammensat af erhvervslivets organisationer, fagbevægelsen, socialøkonomiske virksomheder og en række fagpersoner. Alt, hvad der kan stemples op af ekspertise, har sådan set siddet i det der udvalg, og de er nået frem til, at den bedste måde at fremme socialøkonomiske virksomheder på sådan rent virksomhedsmæssigt var ved at lave sådan en registreringsmodel.

Så det kommer bag på mig, at man nu ligesom kommer med en, synes jeg, sådan lidt søgt og bureaukratisk begrundelse: at det er, fordi det skal en offentlig myndighed ikke beskæftige sig med. Men ministeriet har jo sagt, at det kan klares forholdsvis enkelt inden for ministeriets budget.

Så kan ordføreren uddybe sin modstand mod det her lovforslag?

Kl. 14:15

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 14:16

Kim Andersen (V):

Jeg tager det sådan set som et kompliment, når Enhedslistens ordfører bliver overrasket; det synes jeg er helt i orden. Jeg synes, at jeg i min ordførertale prøvede at være nuanceret og også forklare, hvad det var for nogle argumenter, vi havde for ikke umiddelbart at kunne støtte det her lovforslag, men derimod være imod det.

Det har, som jeg også sagde, sådan set ikke noget at gøre med den virksomhed, som i langt de fleste socialøkonomiske virksomheder foregår hver eneste dag. Det synes vi er godt og vigtigt. Men det her forslag synes vi ikke rigtig er svaret på de problemstillinger, som den type virksomheder står over for. Man må også, hvis vi går ind i sådan noget her, som er en slags offentlig autorisationsordning, spørge: Hvad så med de virksomheder, som ikke er med i den, fordi den er frivillig? Kan der så blive noget konkurrenceforvridning, fordi kommuner vil entrere med dem, der er medlem af foreningen? Man ved jo ikke, hvilke kriterier der vil blive lagt til grund rundtomkring i kommunerne. Hvad gør man ved de foreninger og virksomheder, som ikke er med i ordningen? Den er stadig væk frivillig.

Der er for mange løse ender, synes vi, og vi synes i og for sig også, at det ligger ud over, hvad et statsligt ministerium skal påtage sig inden for en branche.

Kl. 14:17

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:17

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det er åbenbart en større diskussion, men jeg synes ikke rigtig, at ordføreren har grebet det, der er den yderst fornuftige tanke i det her: at man laver en frivillig ordning. Det vil sige, at det er frivilligt for virksomheder, om de vil lade sig registrere her. Hvis de lader sig registrere, skal de leve op til lovens rimelig skrappe krav om, hvad man forstår ved en socialøkonomisk virksomhed, og så opnår de den store fordel, at de kan kalde sig en registreret socialøkonomisk virksomhed.

Det er et blåt stempel, kan man sige, fra ministeriets side, fra samfundets side, om, at man lever op til nogle helt elementære krav. Og hvad skulle det konkurrenceforvridende være i det? Der er jo ikke noget, der forhindrer kommunerne i at entrere med, hvem de vil.

Kl. 14:18

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:18

Kim Andersen (V):

Jo, men jeg har jo læst forslaget, og jeg har netop påpeget de ting, som hr. Finn Sørensen her gentager. Det er en frivillig ordning, som vi synes ligger ud over, hvad et statsligt ministerium skal påtage sig. Det er ikke svaret på nogen af de problemstillinger, som de socialøkonomiske virksomheder står over for, fordi det netop er en frivillig ordning og ikke samler dem op, som ikke måtte ønske at gå ind i ordningen.

Det kan, som jeg nævnte, også komme til at virke konkurrenceforvridende, fordi en kommune i et udbudsmateriale kan lægge til grund, at man skal være medlem af denne ordning for at komme i betragtning, hvilket jo et eller andet sted kan være konkurrenceforvridende.

Kl. 14:18

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er yderligere to medlemmer, der har ønsket korte bemærkninger. Den første er Hans Kristian Skibby, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:19

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Da ordføreren skulle svare på spørgsmålet fra Enhedslisten, tror jeg ordføreren sagde, at det var en god oplevelse at opleve den her kritik fra Enhedslisten, for det var tegn på, at Venstre var på rette vej. Så vil jeg selvfølgelig gerne vide, hvad ordføreren så mener, når der er kritik fra begge sider af salen.

Jeg synes jo lidt, at ordføreren kom ud på gyngende grund, da ordføreren sagde det om, at der var brodne kar – synes jeg at ordføreren sagde. Altså, der var sådan en mistænkeliggørelse af en lang række socialøkonomiske virksomheder i Danmark, hvor vi i hvert fald overhovedet ikke i Dansk Folkeparti deler det billede og den opfattelse, som hr. Kim Andersen lægger til grund for sit afslag af det her lovforslag.

Vi synes faktisk, der er sund fornuft i, at man giver det her tilbud til den her type virksomhed, hvor de har en form for smileyordning eller branding – kald det, hvad I vil. Det er jo med til at gøre, at nogle af de her virksomheder har mulighed for at guide sig ind på rette

vej, og det er både med hensyn til, hvordan de skal rapportere det, og hvordan de skal forvalte et eventuelt overskud i deres virksomhed.

Er Venstre virkelig så afvisende over for det her lovforslag, som ordføreren giver udtryk for?

Kl. 14:20

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:20

Kim Andersen (V):

Jeg er glad for, at Dansk Folkepartis ordfører påpeger dette med, at der er kritik både fra Enhedslisten og Dansk Folkeparti. Det siger mig, at vi har fundet den rigtige balance.

Kl. 14:20

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 14:20

Hans Kristian Skibby (DF):

Det var der ikke meget svar i. Jeg har kendt hr. Kim Andersen i mange år, og jeg synes ellers, at ordføreren er sådan berømt for både at stille lange spørgsmål og give lange svar. Det var i hvert fald ikke tilfældet her.

Men jeg synes stadig væk, at ordføreren skulle prøve at svare på det. Altså, hvad er det for nogle brodne kar, som hr. Kim Andersen har kendskab til inden for den her type virksomhed? Hvor er de – om jeg så må sige – poppet op? Hvor er det, ordføreren har hørt om, at der er brodne kar inden for de her typer virksomheder?

Kl. 14:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:21

Kim Andersen (V):

Vi har været lovforslaget nøje igennem, og jeg har i min ordførertale givet udtryk for de principielle betænkeligheder, vi har ved det foreliggende forslag, og dem står jeg sådan set ved.

Altså, vi anerkender det arbejde, der generelt foregår i rigtig mange socialøkonomiske virksomheder, men vi synes, det her er et forslag, der lægger op til unødigt bureaukrati og for den sags skyld administrativt bøvl. Samtidig er det et forslag, som qua det, at det netop er frivilligt, jo ikke kommer til at omfatte alle. Derfor mener vi i og for sig ikke, at det svarer på nogle af de spørgsmål, som er efterlyst af nogle af de socialøkonomiske virksomheder.

Kl. 14:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det fru Sanne Rubinke fra SF for en kort bemærkning.

Kl. 14:22

Sanne Rubinke (SF):

Tak. Jeg bed mærke i, at hr. Kim Andersen i svaret til Enhedslistens ordfører for lidt siden udtrykte en bekymring for, om kommunerne ved valg af samarbejdspartnere eller leverandører skulle kunne finde på at lægge vægt på en sådan form for registrering. Så jeg vil gerne høre, om ordføreren mener, det er forkert, at kommuner eller andre, der forvalter fællesskabets, skatteydernes, penge, vælger samarbejdspartnere og leverandører, der faktisk dokumenterer, at man arbejder socialøkonomisk, eller at man leverer økologi, eller hvad det nu er, man brander sig på, og dermed selvfølgelig også, om ordføreren mener, det er forkert, at Folketinget derfor arbejder for at skaffe klarhed over de her regler, så det er muligt som kommune, men i øvrigt også som almindelig forbruger, at foretage sådan et valg.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:22

ceringsordning, og alt muligt andet med schwung i. Se, så kunne man have fået en værdipolitisk kamp om det.

Kl. 14:22

Kim Andersen (V):

Men de kriterier, de vilkår, hvorunder man ønsker at drive sin virksomhed, kan man jo godt opfylde, uden at man er tilsluttet den her ordning. Det tror jeg også fru Sanne Rubinke vil være enig med mig i. Derved kan man jo godt forestille sig, og det er ikke engang helt teoretisk, at ordningen kan komme til at virke konkurrenceforvridende, netop hvis kommunerne i et udbudsmateriale stiller op som forudsætning, at man er med i denne forening for at kunne afgive bud. Så udelukker man altså nogle, som ikke er med i foreningen, men som i og for sig lever op til de samme kriterier og kan levere den samme kvalitet i varer eller ydelser. Og dermed kan denne frivillige ordning jo indirekte komme til at virke konkurrenceforvridende.

Kl. 14:23

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Fru Sanne Rubinke.

Kl. 14:23

Sanne Rubinke (SF):

Kan vi måske blive enige om, at det fuldstændig svarer til ordningen på alle andre områder?

Jeg forstår også, at hr. Kim Andersen mener, at den her ordning vil være meget bureaukratisk for virksomhederne, og det forstår jeg ikke. Men hvis man nu beslutter, at man f.eks. skal købe økologi i en kommune, er det så ligegyldigt, om der faktisk eksisterer en registreret Ø-mærkning af varerne? Eller vil ordføreren mene, at man kan handle med hvem som helst, man vil, og at hvem som helst kan kalde sig socialøkonomisk?

Kl. 14:24

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:24

Kim Andersen (V):

Altså, kommunerne har jo ret til at opstille deres kriterier i deres udbudsmateriale. Det anfægter vi ikke. Vi anfægter heller ikke, at disse virksomheder laver deres egen hjemmeside, danner en brancheforening eller laver deres egen kodeks for god virksomhedsdrift inden for den her genre. Men vi synes, at lovforslaget lægger op til bureaukrati, hvor resultatet kan nås enklere på anden måde. Vi synes, vi lægger en frivillig opgave over til en myndighed, som et ministerium er, og at det ikke hører hjemme der, og derfor kan vi af principielle grunde ikke tilslutte os forslaget, som det foreligger her.

Kl. 14:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Socialdemokraterne, fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 14:25

(Ordfører)

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Jeg troede faktisk ikke, at den dag ville komme, hvor jeg kom til at savne hr. Anders Fogh Rasmussens bemærkninger i Folketingssalen. Det kom nu alligevel til mig, mens jeg sad her og lyttede på Venstres ordfører, for det ville jo blive kaldt godhedsindustri, og det ville være blevet kaldt rundbordspædagogik, der nu skal til at have certifi-

Jeg er fuldstændig enig i de bemærkninger, der kom fra SF's ordfører, nemlig at når vi gør det her, er det jo, fordi det skal kunne lade sig gøre at navigere. Hvis vi ikke havde et ø-mærke, ville det være enormt besværligt at skulle købe økologisk. Så ville alle kunne kalde sig økologer, uanset hvad fanden de i øvrigt havde puttet – undskyld, man må ikke bande fra talerstolen – anset hvad de i øvrigt havde puttet i maden, og det ville gøre det fuldstændig umuligt for os at navigere i at skulle købe økologisk. Det betyder jo ikke, at de ikke kunne producere økologisk. Det kunne de meget vel, men vi kunne som forbrugere ikke finde ud af, hvem det var, der gjorde det.

Derfor kan der være rigtig godt hoved i, at hvis man har noget, man gerne vil fremme, så sørger man for, at der er en eller anden form for registrering af det, sådan at dem, der skal være brugere af det, kan se, hvad de har med at gøre. Det er sådan set grundlæggende ideen bag det her lovforslag.

Jeg vil sige, at jeg synes, at vi kommer langt med det her lovforslag. Jeg synes også, at der mangler nogle ting. Jeg synes, at det her er et første skridt i retning af, at vi får skabt en ramme om de socialøkonomiske virksomheder, som giver dem et gevaldigt skub fremad. Jeg mener, at noget af det, vi skal være opmærksomme på, er, at de ikke havner i en eller andet form for tilsynslimbo, at der er et eller andet juridisk limbo forbundet med det her. Det er ikke L 148, der giver de problemer. Det er snarere noget andet lovgivning, der bliver behandlet samtidig, nemlig L 114, hvor man skal være opmærksom på, at der kan opstå problemer, som jeg mener at vi bliver nødt til at få kigget på i forbindelse med de to parallelle lovgivningsspor.

Det handler også om de nye kapitalkrav – bare for at sige, at det ikke kun handler om tilsyn, men også om kapitalkrav – og jeg mener, at vi i fællesskab skal forpligte hinanden til at få kigget på de ting, inden vi kommer alt for langt videre med det her. Det vil i hvert fald gavne de socialøkonomiske virksomheder.

I Socialdemokratiet mener vi, at alle danskere skal have en mulighed for at tage del i vores samfund. Vi mener ikke, at der er nogen, der skal holdes udenfor. Det gælder på vores arbejdsmarked, hvor langt flere skal have mulighed for at realisere deres potentiale og skal have adgang til at forsørge sig selv, for det er vigtigt for den enkelte at have noget at stå op til om morgenen. Men det kan være rigtig, rigtig svært for folk at få foden indenfor på arbejdsmarkedet, hvis man, f.eks. på grund af at man lever med et handicap eller psykiske eller sociale problemer, ikke kan leve op til at have en normal 37-timersarbejdsuge.

Derfor har vi behov for i Danmark, at vi får et mere rummeligt arbejdsmarked, og her spiller de socialøkonomiske virksomheder en ualmindelig central rolle. Socialøkonomiske virksomheder skaber arbejdspladser i Danmark, og de skaber arbejdspladser, der kan rumme mennesker, som ellers har været meget, meget langt væk fra det ordinære arbejdsmarked og alt for ofte er havnet på en eller en form for pension eller overførselsindkomst uden at have det hverdagsliv, som de fleste af os sætter umådelig meget pris på.

Dermed løfter de socialøkonomiske virksomheder en meget, meget væsentlig opgave i vores samfund og gør det i øvrigt også nemmere for mennesker at komme fra de socialøkonomiske virksomheder og eventuelt over i et mere ordinært arbejdsmarked. For os er det meget væsentligt, at det ikke bliver et parallelt arbejdsmarked, men at det netop bliver en sammenfletning og et mere rummeligt arbejdsmarked alt i alt.

En af verdens første socialøkonomiske virksomheder er den, der hedder Specialisterne. Den skaber jobmuligheder for mennesker med autisme og lignende udfordringer, og jeg mener, den har lært os alle, at en diagnose, uanset om den er fysisk eller psykisk, ikke behøver at betyde, at man ikke kan bestride et arbejde og have et hverdagsliv ligesom alle andre.

Men mindst lige så vigtigt er det, at social ansvarlighed også kan være en god forretning, og socialøkonomiske virksomheder opnår stadig større anerkendelse for deres innovative bud på koblingen mellem forretningsaktiviteter på den ene side og sociale formål på den anden side. Der er ikke nogen tvivl om, at de kan blive en vigtig kilde til nye løsninger og til vækst og jobskabelse i fremtiden, hvis vi skaber de rigtige rammer for det.

Derfor mener Socialdemokraterne, at det skal være lettere og mere attraktivt at skabe og drive og udvide socialøkonomiske virksomheder i Danmark, og med det her lovforslag mener jeg at regeringen tager et vigtigt skridt i den retning.

Med registreringsordningen for de socialøkonomiske virksomheder skabes et grundlag for en fælles identitet, det er nok så vigtigt, og man får eneretten på betegnelsen registreret socialøkonomisk virksomhed. Hvis vi går tilbage til parallellen med økologien, betyder det, at alle ikke bare kan kalde sig økologer, uanset hvad de putter i maden. I fremtiden skal heller ikke alle bare kunne kalde sig socialøkonomiske virksomheder. Registreringsordningen vil også sikre, at virksomhederne bliver synlige, ikke mindst over for kommunerne, som med fordel kan inddrage lige præcis den her type virksomheder, når sårbare mennesker skal ud i ressourceforløb.

Socialdemokratiet kan støtte forslaget.

Kl. 14:30

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er en kort bemærkning fra et enkelt medlem, og det er hr. Finn Sørensen fra Enhedslisten.

Kl. 14:30

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak til ordføreren. Jeg er fuldstændig enig i ordførerens betragtninger. Og tak for det gode billede med økologien; det er jo en meget enkel måde at forklare, hvad den her øvelse går ud på. Jeg vil håbe, at hr. Kim Andersen fra Venstre hørte rigtig godt efter, fordi det hele jo så er blevet så dejlig enkelt og ikke så indviklet, som det åbenbart skulle gøres til.

Jeg er også glad for ordførerens, man kan sige henvisning til, at der nok er nogle sammenstødsproblemer imellem det lovforslag, vi behandler her, og lovforslag nr. L 114, som behandles i et andet udvalg, for ikke at tale om, at der måske også er et sammenstød med en helt tredje lovgivning om erhvervsdrivende fonde. Det, jeg bare lige vil høre ordførerens bud på, er, hvordan vi sådan rent organisatorisk sikrer, at vi får løst det, for hvis man kigger på tidsplanen for L 114, så går det jo stærkt der, og lige pludseligt har de vedtaget det med nogle uhensigtsmæssigheder, der generer det her lovforslag. Så har ordføreren nogle ideer til, hvordan vi sikrer, at vi får løst problemerne?

Kl. 14:31

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:31

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Enhedslistens ordfører kan være hundrede procent sikker på, at jeg har ideer til det, men han kan være lige så sikker på, at hvis jeg havde fundet den endegyldige rigtige idé og havde fået skaffet flertal for den, så havde ordføreren selv sagt vidst det og været en del af flertallet. Så jeg vil sige, at det har jeg ikke endnu. Men jeg mener, at vi skal give hinanden håndslag på, at vi skal få kigget på de her problemer.

Den her registreringsordning er et første skridt på vejen og kun et første skridt, og der følger nogle næste skridt, vi skal tage højde for. Det drejer sig om tilsyn, og det drejer sig om kapitalkrav. Det er naturligvis ikke rimeligt, hvis vi står i den situation, at man for at kun-

ne blive en socialøkonomisk virksomhed f.eks. skal lægge 1 mio. kr. på bordet – bare for at komme med noget, der ikke er taget helt ud af den blå luft. Det går ikke. Det er ikke den situation, vi har noget ønske om at sætte foreninger eller andre, der gerne vil være erhvervsdrivende fonde som socialøkonomiske virksomheder, i. Derfor er det altså vores politiske hensigt at gå ind at kigge på det her og se på, hvordan vi kan løse det problem.

Der er også nogle tilsynsting, som er enormt komplicerede, der er knyttet til det spørgsmål, som jeg også mener vi bliver nødt til at gå ind at kigge på hvordan man kan få løst. Hvis jeg havde løsningen, tror jeg, at jeg havde bekendtgjort den fra talerstolen i dag, i stedet for at vi skal bruge tid på den mellem lovbehandlingerne.

Kl. 14:32

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 14:32

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak for ordførernes bemærkninger. Nu er det jo sådan, at der i høringssvarene til det her lovforslag ligger to forslag til, hvordan det kunne løses. Jeg skal bruge taletiden senere på at nævne noget om det. Men jeg er glad for ordførerens tilsagn om, at vi skal have løst de her problemer.

Jeg vil bare lige høre ordføreren: Vi er vel enige om, at problemet bør løses, inden vi skrider til endelig vedtagelse af L 148, altså at det er vigtigt, at der er klarhed over det her spørgsmål, inden vi opretter registreringsmodellen, for det vil jo have stor betydning for virksomhedernes muligheder for at udvikle sig, at vi får løst det her problem?

Kl. 14:33

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:33

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Altså, for at sige det ligeud, mener jeg sådan set, at det er vigtigere, at det bliver løst inden tredje behandling af L 114, fordi det er der, problemstillingerne opstår. Man kan derfor godt sige inden tredje behandling af L 148, men det er den anden lovgivning, der giver problemerne, og det er også der, de skal løses. Så for min skyld gerne inden tredje behandling af L 148 – altså, jeg er helt med på, at det haster.

Jeg mener for så vidt godt, at man kan tredjebehandle L 148, fordi registreringsordningen i sig selv ikke er det, der giver problemet. Det, der giver problemet, er ovre i L 114, men det er også så teknisk kompliceret, at når jeg siger det, skal det ikke lyde mere skræmmende end som så, for det er vitterligt meget, meget kompliceret stof. Så jeg synes, der er et stykke vej endnu med hensyn til det der med at se på, hvordan man kan skrue et tilsyn sammen på en måde, så det giver mening ude i virkelighedens verden.

Men det jeg hører Enhedslistens ordfører bede om, er at få et tilsagn om, at vi skal skynde os, og det tilsagn vil jeg gerne give.

Kl. 14:34

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så giver jeg ordet til Dansk Folkepartis ordfører, hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 14:34

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Hvis nu jeg var medlem af Enhedslisten, det er jeg godt nok ikke og bliver det heller aldrig, så ville det her jo være en festdag, kunne

man sige, og der vil jeg på vegne af Dansk Folkeparti gerne sige: Æres den, der æres bør. Jeg synes jo, det var godt, at man i forbindelse med den finanslov, der blev lavet for 2013, fik lavet den her delaftale om, at man skulle nedsætte det her udvalg, som skulle se på, hvordan vi kunne gøre rammerne bedre for de socialøkonomiske virksomheder. Det ligger Dansk Folkeparti meget på sinde at sikre, at vi gør, hvad vi kan for at tilgodese og hjælpe dem, der har et specielt behov: opkvalificering og inklusion, få folk ind på arbejdsmarkedet, tilbyde dem et arbejde. Noget at give sig til er sundt for alle mennesker. Vi ved jo eksempelvis også, at Dansk Folkeparti var bannerfører på STU, den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse for unge med handicap osv., som vi kan se er en god, stor succes i dag, og den er også med til at favne bredt og inkludere unge med handicap på det danske arbejdsmarked. Det er nødvendigt i de her sager at tænke på kryds og tværs af forskellige former, og der er det altså, at det her lovforslag kommer til sin ret.

I Dansk Folkeparti vil vi sige, at vi selvfølgelig også har afventet, hvad der vil komme af anbefalinger fra arbejdsudvalget, som jo rapporterede tilbage i september 2013, og vi er sådan set enige i, at det her lovforslag skal have sin gang på jord og blive til virkelighed. Vi tror på, at det kan være med til at gøre det endnu bedre og mere attraktivt at drive de socialøkonomiske virksomheder på et godt, udadvendt og engageret grundlag. Vi nærer altså desværre, må jeg sige til hr. Kim Andersen, ikke den samme mistillid til for det her område. Vi tror ikke på, at der findes såkaldte brodne kar, og jeg synes jo i øvrigt, at Venstre var inde på en række formodninger og en række gisninger om, hvad det var, der kunne ske, og hvad der ikke kunne ske. Jeg synes jo faktisk, at lovforslaget klart beskriver det, der kommer til at ske. Det er jo selvfølgelig et frivilligt tilbud, men det er noget, som jeg synes selv et liberalt parti som Venstre burde kunne have fundet plads til i sit partiprogram. De burde gå ind for et lovforslag som det her og ikke pakke det ind i noget flot julepapir om, at det koster nogle penge og medfører nogle administrative byrder. Vi nærer ikke de samme bekymringer i Dansk Folkeparti.

Vi synes, at det her lovforslag er et skridt i den rigtige retning, og vi glæder os til at se, hvad der måtte komme ud af lovforslaget, når det bliver sat i gang. Tak.

Kl. 14:37

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:37

Finn Sørensen (EL):

Jeg vil gerne takke ordføreren for roserne og sige: Hver dag er jo en festdag for Enhedslisten, og en festdag bør det også være for alle andre medlemmer af Folketinget, at vi kan få lov til at gøre en indsats for folket. Det er jo det, vi har stillet op til og fået lov til. Men jeg vil skynde mig at sende roserne videre.

For grunden til, at vi har det her lovforslag til behandling i dag, er jo, at der i årevis har været mennesker ude i samfundet, der har kæmpet for at oprette den slags virksomheder. Det har vist sig, at de giver rigtig god mening, og så har der siddet nogle rigtig kloge og dygtige og flittige mennesker i det der arbejdsudvalg, som har lavet alt forarbejdet, og så får vi bare lov til at skumme fløden herinde i Folketinget, og det skal vi være glade for.

Så lad os sende roserne videre, så vi ærer den, der æres bør. Men ellers vil jeg sige tak for ordføreren opbakning til forslaget.

Kl. 14:38

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:38

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg har såmænd ikke så mange andre kommentarer til det, end at det er en fornøjelse, når vi kan blive enige om nogle forslag her i Folketinget – også med hr. Finn Sørensen's parti.

Kl. 14:38

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så giver jeg ordet til den radikale ordfører, fru Zenia Stampe.

Kl. 14:38

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Det her lovforslag er jo egentlig ikke særlig kompliceret. Der er flere, der har været inde på indholdet af det. Altså, vi indfører en eller anden form for mærkningsordning for de socialøkonomiske virksomheder. Det har været et ønske blandt de socialøkonomiske virksomheder, og det har været en klar anbefaling fra det udvalg, der har arbejdet med den her problemstilling. Og det er der rigtig gode grunde til.

Det skaber jo den her fælles identitet, som der er brug for, dels for at man kan lære hinanden at kende på tværs af de socialøkonomiske virksomheder, dels så det er noget, som eksisterer i baghovedet, hvis man sidder og er iværksætter og måske derfor kunne få den idé at starte en socialøkonomisk virksomhed i stedet for en helt almindelig kommerciel virksomhed. Så det her er helt bestemt også et brandingredskab.

For det vil nemlig også gøre dem i stand til at dokumentere deres sociale profil over for deres samarbejdspartnere eller kunder, som andre også været inde på. Hvis man er en kommune – eller det kan jo også være en privat virksomhed – som gerne vil gøre en social indsats, så er det helt oplagt at gå til en socialøkonomisk virksomhed og købe varer eller samarbejde med den virksomhed, og der er det jo meget nemmere at navigere, når der er en mærkningsordning, så man ikke selv skal sidde og rode rundt i vedtægter osv. for at finde ud af, om det virkelig er en socialøkonomisk virksomhed. Det har man altså en mærkning der på den måde dokumenterer.

Endelig, og det er der også flere der har været inde på, åbner det her jo også op for nye tiltag. For i det øjeblik, vi har afgrænset og defineret gruppen af socialøkonomiske virksomheder, så kan vi også lave en meget mere målrettet politik. Der vil jeg bare sige, at der er vi fundamentalt uenige med Venstre. Vi mener faktisk, at det er en politisk og offentlig opgave at sikre rammerne for de socialøkonomiske virksomheder, ja, ikke bare sikre rammerne, men også skabe så gode rammer, at vi vil se en vækst i netop den her type af virksomheder.

Det er der jo mange gode grunde til. Den allervigtigste, som flere har nævnt heroppe, er måske de mange borgere, som jo i dag står på kanten af vores arbejdsmarked. Det er klart, at socialøkonomiske virksomheder kan have mange forskellige sociale fokus, men der er for os ingen tvivl om, at det her virkelig er et område, hvor vi ser et kæmpe potentiale for de socialøkonomiske virksomheder. For vi har så mange borgere, der har en masse at byde på, men som af den ene eller anden grund ikke rigtig kan finde fodfæste på det ordinære arbejdsmarked. Kan de socialøkonomiske virksomheder blive en bro for de her borgere, så de kan komme i ordinær beskæftigelse på lang sigt og på den måde komme til at bidrage til samfundet og gøre en forskel osv., så synes vi, at det vil være helt fantastisk.

Så vi er store tilhængere af det her forslag, men ser det også bare som det første i en række af forslag, der skal forbedre rammerne for socialøkonomiske virksomheder, og derfor støtter vi forslaget.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den radikale ordfører. Så er det Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Sanne Rubinke.

Kl. 14:41

(Ordfører)

Sanne Rubinke (SF):

I SF er vi svært tilfredse med, at vi nu får udarbejdet nogle regler for, hvornår en virksomhed kan kalde sig for en socialøkonomisk virksomhed, at vi får afklaret og defineret det og får lavet en måde at registrere på. Vi er meget glade for, at socialøkonomiske virksomheder bliver mere og mere udbredt, da det jo er en form for virksomhed, der tager et særligt samfundsansvar.

Med den større udbredelse mener vi også at det er nødvendigt, at der kommer regler for, hvornår en virksomhed kan kalde sig socialøkonomisk, og hvornår den ikke kan, jævnfør den debat, vi havde lidt tidligere. Det er vigtigt, at betegnelsen kun bliver brugt af virksomheder, som vitterlig tager det ansvar på sig i måden, de indretter deres virksomhed på, og hvor overskuddet bruges til udvikling af virksomheden eller lignende investeringer. Med registreringen af socialøkonomiske virksomheder får forbrugerne jo mulighed for at handle hos de virksomheder, netop fordi de ønsker at støtte den eller de sager, som disse arbejder for, og det er vigtigt, at betegnelsen ikke kan misbruges af virksomheder, som blot kunne tænke sig at bruge den i et slags pr-øjemed.

Vi mener, at de her regler er et godt skridt på vejen, og at de vil skabe mere tillid til socialøkonomiske virksomheder for de forbrugere, der ønsker at styrke de her virksomheder. Forhåbentlig vil det også være med til at fremme socialøkonomisk iværksætteri. Vi medgiver, at der stadig er masser at diskutere vedrørende det her, også sammenhængen til L 114 selvfølgelig, og vi vil under udvalgsarbejdet også gerne diskutere spørgsmålene om undtagelsesfondene igen.

Man kan også diskutere, i hvilket ministerie det her forslag egentlig hører hjemme, og hvor registreringen hører bedst hjemme, bl.a. fordi vi hos os i hvert fald jo både ser en nutid og fremtid for socialøkonomiske virksomheder, som er meget mere og andet end de nok så vigtige arbejdspladser. Vi ser rent faktisk også social økonomi som en i sig selv væsentlig virksomhedsform, en væsentlig måde at organisere arbejdet på, som vi gerne vil understøtte. Vi mener i øvrigt også, at mange socialøkonomiske virksomheder rent faktisk skaber en både økonomisk, social og kulturel merværdi i det lokalsamfund, hvor de opererer.

Men vi støtter det her forslag, og vi glæder os til udvalgsarbejdet.

Kl. 14:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det Enhedslistens ordfører, hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:44

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Enhedslisten er også vældig glad for det her forslag af grunde, som de andre ordførere på nær ordføreren for Venstre jo allerede har været heroppe og fremlægge. Og på den måde kan man jo godt sige, at det er en festdag, for et lovforslag, der måske godt kunne give anledning til en stor ideologisk kamp her i Folketingssalen, ser ud til slet ikke at gøre det. Tværtimod er der faktisk bred enighed, selv fra Venstres side, om, at hele tanken om socialøkonomiske virksomheder er en rigtig god idé.

Som sagt er det jo et forarbejde, som er gjort af det her udvalg, der er blevet nedsat, og som har lavet en vældig god rapport, og en

af deres opgaver var også at lave et udkast til et lovforslag. Og det er jo så det, vi arbejder videre med her i dag.

Det forslag, vi behandler, har undergået visse ændringer, men det ligger her, og det ser ud til, at det vinder bred opbakning fra vigtige aktører blandt de socialøkonomiske virksomheder, og det er jo ikke helt uvæsentligt, at de synes, det er en god idé og et godt forslag, herunder også fra det øvrige erhvervsliv, også fra – og så kommer jeg til at kigge på Venstres ordfører – store organisationer som Dansk Industri og Dansk Erhverv og så selvfølgelig også bredt ud i fagbevægelsen.

Det er jo vigtigt, at vi nu får nogle retningslinjer for den her specielle type virksomheder, som der allerede findes mange af, og det har de andre ordførere forklaret så udmærket. Jeg vil bare sige, at det, der jo adskiller den her type virksomheder fra så mange andre, er, at de ikke først og fremmest producerer eller leverer tjenesteydelser for at tjene penge til aktionærer. Der skal være et almenyttigt formål, og overskuddet skal geninvesteres i virksomheden. Og hvis der undtagelsesvis trækkes kapital ud, er der nogle rimelig skrappe krav, som skal overholdes i den forbindelse. Og jeg er glad for, at der er bred opbakning til de principper.

Jeg synes, ministeriet har gjort et godt stykke arbejde, også i forhold til de mange hørings svar, hvor kritik og forslag er blevet imødekommet langt hen ad vejen. Der er dog et enkelt punkt, som allerede har været lidt fremme i debatten, og det er jo spørgsmålet om de her undtagelsesfonde. Det er vigtigt, at socialøkonomiske virksomheder kan organisere sig som fonde, fordi det vil være en passende selskabsform i mange tilfælde. Men mange af dem vil have rigtig svært ved at leve op til fondslovgivningens kapitalkrav, så her bør der være en undtagelse, ligesom tilsynsforpligtelsen skal beskrives.

Mange virksomheder, herunder socialøkonomiske virksomheder, vil gerne oprette sig som en fond, men de myndigheder, man samarbejder med, ønsker måske ikke at være tilsynsmyndighed. Derfor kan man ikke blive det, der hedder en undtagelsesfond, en fond, der ikke opfylder kapitalkravet på henholdsvis 250.000 kr. for fonde og 300.000 kr. for erhvervsdrivende fonde. Det er et krav, som den socialdemokratiske ordfører i øvrigt gjorde opmærksom på at der nu ligger et forslag om skal sættes i vejret, helt op til 1 mio. kr. Det skaber mange problemer. For mange kan det være svært nok at skaffe midler til at starte en virksomhed, men at man så også skal skaffe 300.000 kr. til en fondskapital, der bare skal stå som død kapital, er jo næsten umuligt. Så hvis vi ikke finder en løsning på det problem, risikerer vi altså at spærre for udviklingen af socialøkonomiske virksomheder, som jo i sagens natur meget ofte vil starte i det små.

For andre typer virksomheder er man jo gået den modsatte vej og har nedsat kapitalkravet af den samme årsag. For anpartsselskaber er det sat ned fra 125.000 kr. til først 80.000 kr. og nu til 50.000 kr., og med de nye iværksætterselskaber kan man nøjes med 1 kr. Så det burde jo også være muligt at lave en lignende model for fonde, hvor der oven i købet ikke er nogen, der skal tjene penge på aktiviteten.

Jeg synes ikke rigtig, ministeren er gået ind i den problematik – i hvert fald ikke i sit høringsnotat – men jeg håber, at vi kan løse det i udvalgsarbejdet. Jeg var meget glad for specielt den socialdemokratiske ordførers tilsagn, men også at SF's ordfører og de andre ordføreres var positive over for det.

Jeg vil gerne henlede opmærksomheden på, at der faktisk allerede er fremsat brugbare ændringsforslag, f.eks. forslaget fra Selveje Danmark, der har lavet et ændringsforslag til L 148, som vi behandler her, eller advokatkontoret Foldschack, der har lavet et ændringsforslag til lovgivningen om erhvervsdrivende fonde. Men det kan også være, at det skal løses i forbindelse med behandlingen af lovforslag nr. L 114, så jeg håber meget, at vi får det på plads.

Som mange har sagt, er det her første skridt på vejen til at styrke socialøkonomiske virksomheder, og der vil jeg da gerne tillade mig at pege på to meget vigtige anbefalinger, som bør være de næste

skridt, nemlig at vi meget hurtigt får oprettet et råd for socialøkonomiske virksomheder, ligesom det er vigtigt, at ministeriet får oprettet det foreslåede vækstcenter. Der skal findes lidt penge til det, men det burde ikke være nogen uoverstigelig opgave at finde det forholdsvis beskedne antal kroner, der skal til, for at vi kan få sat arbejdet i gang. Tak for ordet.

Kl. 14:49

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Der er sandelig nu en kort bemærkning, så ordføreren skal lige blive på talerstolen. Fru Mai Mercado har meldt sig med en kort bemærkning.

Kl. 14:49

Mai Mercado (KF):

Jeg syntes egentlig bare, at det var synd for Enhedslisten, som jo nu står og fejrer deres forslag, at der slet ikke kom nogen spørgsmål. Så jeg vil egentlig bare meget åbent spørge Enhedslistens ordfører om, hvilke fordele han fra nu af ser i, at man kan bruge sådan en registreringsenhed.

Kl. 14:50

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:50

Finn Sørensen (EL):

Tak. Fordelen synes jeg også at andre ordførere har haft fat i. Der findes heldigvis en voksende skov af socialøkonomiske virksomheder. Det er den ene ting.

Den anden er, at det offentlige – for nu at nævne et argument, for taletiden rækker nok ikke til dem alle sammen – har en stærk interesse i at samarbejde med mange af de her socialøkonomiske virksomheder, ikke mindst i forhold til det, vi kalder det rummelige arbejdsmarked, altså hjælpe mennesker med nedsat arbejdsevne ind på arbejdsmarkedet.

Jeg er helt enig i, at det ikke skal være et parallelt arbejdsmarked, og derfor er det jo godt, at vi har et krav om, at de her virksomheder altså skal lave et overskud. Der vil det jo helt klart alene af den grund være en fordel, at man får en sådan registreringsform, hvor der tages stilling til, om de her virksomheder opfylder de lovkrav, der nu er. Og hvis de gør det, kan de kalde sig for en registreret socialøkonomisk virksomhed. Og så har vi allerede et godt redskab for de mange offentlige myndigheder, der kan have interesse i at samarbejde med den type virksomheder.

Kl. 14:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så siger vi tak til Enhedslistens ordfører og giver ordet til hr. Joachim B. Olsen for Liberal Alliance.

Kl. 14:51

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Vi deler de bemærkninger, som Venstres ordfører kom med. Så kommer man jo åbenbart i modvind i dag, men vi synes faktisk, at det er helt på sin plads at have den opfattelse af det her lovforslag, at det vil medføre mere bureaukrati.

Det er jo ikke det samme som at sige, at man er imod socialøkonomiske virksomheder. I Liberal Alliance er vi for alle slags virksomheder, også den her slags virksomheder. Det er super fint. Vi tror bare, at det især på sigt ville være langt bedre, hvis de formåede at organisere sig ude i civilsamfundet, samlede sig helt frivilligt og lavede deres egne ordninger og egne foreninger, hvor de selv kunne

holde opsyn med hinanden, uden at det skulle ind under statens vinger. Det finder vi helt unødvendigt.

Vi tror ikke, og det er også på baggrund af det, som den radikale ordfører sagde om, at det her er første skridt – nu tog man det her skridt, og så kunne man fremadrettet lave mere lovgivning på det her område – at vi ved at gå ned ad den her sti i længden tjener de her virksomheders bedst.

Derfor kan vi ikke støtte det her lovforslag.

Kl. 14:52

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:52

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg hæfter mig jo ved den her begrundelse, at det er bureaukrati, at man opretter en registreringsordning. Betyder det så, at vi f.eks. skal afskaffe det danske virksomhedsregister, fordi det jo er en forfærdelig masse bureaukrati, virksomheder har med at registrere sig i det her virksomhedsregister? Betyder det, at vi så skal gå ind og skrotte en lang række regler i fondslovgivningen, i lovgivningen omkring aktieselskaber og you name it, anpartsselskaber, interessentselskaber? Der er jo masser af eksempler på, at det offentlige, Folketinget, gennem lovgivning regulerer virksomhedsdannelse, etablering af selskaber og virksomheder. Betyder det så, at det er fuldstændig overflødigt bureaukrati, og at virksomhederne bare må finde sammen derude og sætte sig omkring det runde bord og lave lidt pædagogik og finde ud af, hvordan de nu vil styre det? Er det det, som ordføreren gerne vil hen til?

Kl. 14:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:53

Joachim B. Olsen (LA):

Ja. Der er givetvis meget bureaukrati og mange regler også på de områder, som man sagtens kunne gå efter i sømmene. Det er ikke det samme, som at man kunne afskaffe det hele, det går vi ikke ind for, men der er temmelig sikkert mange love og regler på de områder, som hr. Finn Sørensen nævnte der, som man også godt kunne afskaffe. Så hvis det var en invitation fra Enhedslisten til en dialog om, hvad for noget bureaukrati og hvilke love og regler som kunne afskaffes, så er vi meget positive over for det.

Kl. 14:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 14:54

Finn Sørensen (EL):

Det var da klar, vil jeg sige, liberalistisk tale. Altså alt det her med love og regler for virksomhederne, med hensyn til hvordan de skal opføre sig, og hvilke krav de skal opfylde med hensyn til kapital og regnskaber og alt sådan noget, er af det onde. Det er overflødigt bureaukrati, så det kan vi godt fjerne, for går det hele meget nemmere. Det var jo rart ligesom at få trukket op, at det er den reelle baggrund for ordførerens holdning til det her lovforslag. Så tak for klar tale.

Kl. 14:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:54

Joachim B. Olsen (LA):

Det var vist ikke det, som jeg sagde. Jeg sagde ikke, at jeg var imod alle love og regler. Det har ikke noget med liberalisme at gøre. Vi er for et retssamfund, hvor der er love og regler, men vi er også af den opfattelse, at der er alt for mange love og regler og alt for meget bureaukrati, som betyder, at mange timer bliver spildt, mange ressourcer bliver spildt, og det koster velstand. Så vi er altid for, at man har et kritisk syn på de love og regler, vi har. Når jeg hører erhvervslivet fortælle, hvad de må håndtere hver dag, så har jeg det klare indtryk, at der er alt for meget, og at det koster alt for mange ressourcer.

Det her er jo i den sammenhæng et lille lovforslag, men vi må vurdere, om det trækker i den rigtige retning eller i den forkerte retning. Ud fra de bemærkninger, som er kommet fra flere andre ordførere, synes jeg at vi er blevet bekræftet i, at det her er det første skridt ned ad en sti, som bare vil betyde, at der også vil komme flere love og regler på det her område. Vi kan ikke se nogen forhindring i, at man kan organisere sig helt frivilligt. Det tror vi også vil være en fordel for den her branche på sigt.

Kl. 14:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Så giver jeg ordet til fru Mai Mercado fra De Konservative.

Kl. 14:56

(Ordfører)

Mai Mercado (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi begejstrede for virksomheder, fordi de jo er grundlaget for vækst. Vi er også rigtig glade for socialøkonomiske virksomheder, fordi netop den type virksomhed jo taler direkte til vores sociale hjerte og er med til også at skabe samfundsmæssig værdi.

Man kan i den her debat i dag vælge at tage nejhatten på; man kan sige, det er bureaukratisk, og at det skaber forhindringer. Men man kan også vælge at tage jahatten på, hvor man altså ser på, at det faktisk bliver lettere både at skabe, men også at drive virksomhed i Danmark, netop fordi det her lovforslag gør det lettere at legitimere en virksomhed som socialøkonomisk og dermed gør det lettere at drive den.

Hvorfor er det så, vi er så glade for de socialøkonomiske virksomheder? Jamen det er jo bl.a., fordi de ser muligheder, hvor andre ser uløselige problemer og uoverkommelige forhindringer; det er, fordi de ser menneskets fulde potentiale frem for at se uarbejdsdygtige mennesker og manglende ressourcer; det er, fordi de tager et samfundsansvar på sig og skaber bæredygtig vækst, hvor andre måske kun tænker på profitten. Og lad mig bare lige tilføje, at der for så vidt intet galt er i at tænke på profit, men som konservative synes vi jo, det er dejligt, når bæredygtighed og profit går op i en højere enhed, og når det kan give og skabe en samfundsmæssig værdi.

Derudover tænker socialøkonomiske virksomheder kreativt, de tænker utraditionelt, og de tænker innovativt frem for bare at gøre, som man plejer, og det skaber også udvikling i samfundet. De skaber banebrydende ideer, de skaber nye markedsandele, fordi der pludselig viser sig et behov i markedet, som ikke er fyldt ud. Og det gør de typisk, fordi de har en stærk vision om at ville skabe en bæredygtig forandring. De arbejder på tværs af sektorer, de arbejder i partnerskaber, de involverer brugere, og de arbejder ofte netværksbaseret frem for at arbejde alene.

Derfor er der god grund til lovmæssigt at skabe mulighederne for, at de socialøkonomiske virksomheder kan udvikle sig. Derfor er det også god konservativ politik at støtte op om et lovforslag om en registreringsordning. Det er i øvrigt positivt, at der er tale om en »kan«-bestemmelse, så det er et værdifællesskab, man positivt kan

tilvælge. Derfor tror vi, at det hverken bliver bureaukratisk eller besværligt at administrere.

Konservative kan støtte lovforslaget.

Kl. 14:58

Første næstformand (Bertel Haarder):

En kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:58

Finn Sørensen (EL):

Jamen jeg vil bare sige, at jahatten klæder ordføreren enormt godt. Jeg er glad for den ordførertale. Det er jo en festdag i folkestyret, når De Konservative holder en ordførertale, som lige så godt kunne have været holdt af Enhedslisten – og forhåbentlig også omvendt. Så tak for det.

Kl. 14:58

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:58

Mai Mercado (KF):

Det lød, som om det var en ros. Det er jeg jo ikke sikker på at det nødvendigvis er, for jeg bliver altid lidt bekymret, når man sådan bliver slået i hartkorn med Enhedslisten. Men jeg vil godt gå så langt som til at sige til hr. Finn Sørensen, at vi jo deler engagementet i socialt udsatte mennesker. Vi deler også ønsket om at sikre, at flere kommer ind på arbejdsmarkedet, også dem, som ikke nødvendigvis kan være på det ordinære arbejdsmarked. Om vi så også deler det samme brændende engagement i at gøre det nemmere at skabe virksomhed og give den her type virksomhed, som jo er privat virksomhed, lettere adgang til at kunne skabe virksomhed, er jeg så ikke helt sikker på. Men jeg takker for jahatten.

Kl. 14:59

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 14:59

Finn Sørensen (EL):

Nej, det er ikke altid til at vide, hvad der driver mennesker. Men så længe vi ramler ind i en fælles dagsorden, hvor vi føler, at vi kan rykke noget, og hvor det lyder, som om vi langt hen ad vejen er enige om, i hvilken retning det skal rykkes, er det jo meget godt. Så kan det godt være, at vi måske ikke er enige om, at det ville være godt, hvis alt erhvervsliv foregik efter de her principper. Det synes Enhedslisten jo ville være en rigtig god idé – at hovedparten af virksomheder opererede efter et princip, der hedder, at det er for almenvellets skyld, og at overskuddet skal geninvesteres i virksomheden. Der er jeg godt klar over, at der er nogle, der står af allerede i Høje Taastrup, når vi skal til Esbjerg. Men sådan er det jo. Så det er godt, vi kan arbejde sammen på den platform, der er her.

Kl. 15:00

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 15:00

Mai Mercado (KF):

Ja, og vi hoppede også af toget, langt før vi nåede til Høje Taastrup. For det er klart, at det, der er udgangspunktet for os, er, at det er vækst i de private virksomheder, som driver samfundet frem, og som skaber alt det, vi kan bygge på. At der så er et hjørne her, som hedder socialøkonomisk virksomhed, hvor vi altså, som jeg oplever det, gør det nemmere at drive virksomhed, og hvor vi gør det muligt for virksomheder i højere grad at kunne eksplorere deres markeder ved

at kunne få det her i øvrigt frivillige prædikat – jamen det synes vi er ganske positivt.

Kl. 15:00

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så giver jeg ordet til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold.

Kl. 15:01

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Tak for det. Jeg vil gerne takke for den positive modtagelse, der har været, af forslaget. Der kvitteres hele vejen rundt. Rent faktisk vil jeg også gerne takke Venstre og Liberal Alliance, for uanset om man synes, der skal være en registreringsordning eller ej, så hører jeg helt klart også, at der er en anerkendelse af, at socialøkonomiske virksomheder er vigtige, og at det er godt for samfundet. Det vil jeg selvfølgelig gerne kvittere for.

Jeg vil også kvittere for Konservatives ordførers tale. Det er jo fuldstændig korrekt: Det her handler om at se på muligheder og ikke begrænsninger i mennesker. Derfor er jeg selvfølgelig også ekstra stolt over at skulle fremsætte det her lovforslag om registreringsordninger for socialøkonomiske virksomheder.

Det er også fuldstændig rigtigt, som hr. Finn Sørensen har sagt tidligere, at vi jo bare skummer fløden her, for det er en arbejdsgruppe, som har arbejdet knaldhårdt for netop at komme med en del forslag, hvor det her er en del af det – jeg vil ikke sige det vigtigste, men det, som lå lige for. Det har været en arbejdsgruppe, hvor man også så DI og Dansk Erhverv sidde med; det gjorde de jo netop, fordi både de og fagbevægelsen og andre også ser socialøkonomiske virksomheder som nogle, der kan være med til at løse nogle af de udfordringer, som vores velfærdssamfund egentlig har – som vi f.eks. også hørte fru Pernille Rosenkrantz-Theil sige: Det her er en mulighed for netop at opkvalificere og inkludere mennesker, som normalt ikke har mulighed for det, i et fællesskab.

Lige præcis med den her registreringsordning sikrer vi netop også, at den enkelte virksomhed kan dokumentere sin sociale profil. Det sagde Dansk Folkeparti også, og det er fuldstændig korrekt. Der er blevet lavet nogle paralleller til økologi. Man kunne også tage svanemærket; man kunne tage mange andre ting, som netop skaber en diskurs om, at den her måde arbejder vi på. Det er der ingen tvivl om at der er brug for, netop fordi inklusionen er så vigtig.

Jeg mener helt klart, at registreringsordningen er det allerførste skridt på vejen til, at vi kan gøre det lettere og meget mere attraktivt at skabe og drive og udvide socialøkonomiske virksomheder i Danmark. Og som fru Zenia Stampe også meget rigtigt sagde, er det her det rigtige skridt, og jeg glæder mig selvfølgelig også til at arbejde videre med det. Jeg ser også frem til den videre behandling i udvalget og stiller mig naturligvis til rådighed for besvarelse af yderligere spørgsmål.

Kl. 15:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Finn Sørensen har en kort bemærkning.

Kl. 15:03

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak til ministeren. Jeg er fuldstændig enig i ministerens tilgang til det her. Jeg tror, ministeren har gættet, hvad jeg vil spørge om. Jeg spørger ikke efter en fiks og færdig løsning på det her problem med undtagelsesfondene; det er jeg udmærket klar over at der skal arbejdes grundigt med. Det eneste, jeg gerne vil høre ministeren sige, er, at han er enig med den socialdemokratiske ordfører i, at det er noget, vi skal arbejde meget hurtigt med, sådan at vi på den ene eller

den anden måde sikrer, at vi får løst det her problem, som går under overskriften undtagelsesfonde.

Kl. 15:04

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 15:04

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Jeg er et eller andet sted glad for, at hr. Finn Sørensen spørger på den måde. For jeg ved jo, at hr. Finn Sørensen udmærket godt ved, at den del liggerovre hos min kollega justitsministeren. Men det betyder ikke, at vi ikke skal tage de problemstillinger og de udfordringer, der nu måtte være, alvorligt. Det skal vi, det er klart. Igen skal vi tilbage til præmissen for det her forslag: Hvad handler det om? Handler det om, som nogle har sagt, at vi vil bureaukratisere? Handler det om, at vi vil gøre tingene værre for andre? Nej, det handler om, at vi gerne vil inkludere nogle mennesker i et fællesskab, og er der nogle udfordringer, må vi naturligvis kigge på dem, ingen tvivl om det.

Kl. 15:05

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 15:05

Finn Sørensen (EL):

Tak for det. Jeg skal ikke grave dybere ned i problematikken, som er mere indviklet, end at den kan nås på de 30 sekunder, jeg har. Så vil jeg bare gerne høre ministeren bekræfte, at han nok skal tage fat i den her justitsminister, hvis det er der, ministeren mener problemet skal løses. Det kan også løses andre steder i anden lovgivning. Så det er sådan set bare et tilsagn, jeg spørger efter. For hvem skal vi ellers gribe fat i? Justitsministeren står ikke lige her. Nu er der en minister, jeg kan gribe fat i, og så håber jeg bare, at problemet ikke falder ned mellem tre ministerstole. Der må være en eller anden fordel ved, at man sidder i regering sammen og ikke har hver sin regering for de enkelte ministerier, nemlig at man kan få løst sådan et problem her.

Kl. 15:05

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 15:05

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Nu har vi jo valgt den her ordning med registreringsmodellen, fordi den var ligetil. Der er ingen tvivl om – og det har vi jo rent faktisk også talt om tidligere, bilateralt også, hr. Finn Sørensen og jeg; vi har jo haft møde om det her før – at spørgsmålet om undtagelsesfondene er en dybt kompliceret problemstilling, hvor vi mangler viden. Derfor har jeg også allerede inviteret hr. Finn Sørensen til møde, og vi skal jo også mødes om det, og det glæder jeg mig til. Men det her forslag handler om én ting, nemlig registreringsmodellen, og der er der heldigvis bred, bred enighed om, at det er en fantastisk idé. Også dem, som ikke vil bakke op om det, siger i hvert fald, at hele tanke-sættet omkring socialøkonomiske virksomheder er positivt. Det glæder jeg mig over. Og som jeg sagde for lidt siden, så stiller jeg mig selvfølgelig til rådighed, hvis der skulle være yderligere spørgsmål i udvalgsarbejdet. Tak.

Kl. 15:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til socialministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

26) 1. behandling af lovforslag nr. L 145:

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning. (Udvidelse af den borgerlige vielsesmyndigheds stedlige vielseskompetence).

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 26.02.2014).

Kl. 15:06

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Jeg giver først ordet til Venstres ordfører, fru Eva Kjer Hansen.

Kl. 15:07

(Ordfører)

Eva Kjer Hansen (V):

Jeg vil gerne starte med at takke ministeren for at have fremsat det her lovforslag. Hele ideen om at ændre på reglerne på det her område blev jo fremsat af Venstre i et beslutningsforslag sidste forår, og jeg er rigtig glad for, at regeringen har taget forslaget til sig og nu har sørget for at fremsætte et lovforslag på området.

Det handler om at udvide den borgerlige vielsesmyndigheds stedlige vielseskompetence. Det vil sige, at vi fjerner begrænsningen for, hvor borgmestre og byrådsmedlemmer har mulighed for at udføre den borgerlige vielse. Det bliver nu muligt ... jeg ved ikke, om fru Rosenkrantz-Theil kommenterer min ordførertale eller har en samtale med ministeren, men det er meget generende, i forhold til at jeg er i gang med min ordførertale om L 145.

Kl. 15:08

Første næstformand (Bertel Haarder):

Det høres meget tydeligt, når ministre taler med andre medlemmer.

Ordføreren.

Kl. 15:08

(Ordfører)

Eva Kjer Hansen (V):

Tak. Nu bliver det muligt for den borgerlige vielsesmyndighed at vie også uden for kommunegrænsen. Der vil ikke længere være nogen begrænsninger, og det vil sige, at man vil kunne foretage vielser i en anden kommune eller for den sags skyld på en badebro ude i fjorden. Det vil sige, at vi imødekommer et ønske blandt borgerne om friere rammer for, hvor de må vies. Der er simpelt hen tale om en regelforenkling.

Jeg genlæste lige debatten fra sidste år, da vi i Venstre fremsatte det her forslag, og det var lidt underligt at læse, hvad både ministeren og regeringspartiernes ordførere sagde, for dengang var de jo meget tilbageholdende. Uh, sagde ministeren, nu skal vi have undersøgt, hvilke økonomiske konsekvenser der kan være af det her forslag. Jeg kan notere, at i lovforslaget bliver det gjort op, at der ikke er nogen økonomiske konsekvenser. Uh, sagde ministeren, nu må vi

hellere kigge nærmere på, om vi respekterer de kommunale regler på området. Og jeg kan konstatere, at lovforslaget er en nøje gengivelse af beslutningsforslaget: at man netop synes, at man bliver nødt til lige at spørge den kommune, hvor det foregår, om det nu også er i overensstemmelse med de regler, der er i den kommune – selvfølgelig i respekt for det kommunale selvstyre. Så jeg skal jo rose den nye minister for at have nærlæst beslutningsforslaget og ikke være så bekymret omkring forslaget, som forgængeren var. Og så kan jeg forstå, at man også skulle i dialog med KL om, hvordan og hvorledes man nu kunne gennemføre den her regelforenkling.

Jeg vil i dag glæde mig over, at det er lykkedes, og at ministeren nu er indstillet på at gennemføre den her ændring, som jeg rent faktisk mener er en imødekommelse i forhold til at vise en fleksibilitet over for de personer, der nu ønsker en borgerlig vielse og har nogle ideer til, hvor det lige præcis kunne foregå. Og det vigtige er jo, at det til enhver tid er op til vielsesmyndigheden at tage beslutning om, hvorvidt man vil være med til det eller ej. Så nu får borgerne bedre mulighed for selv at vælge, hvor de vil giftes. Og som nævnt er det vigtigt for mig, at kommunalbestyrelser, borgmestre og byrådsmedlemmer, fortsat har ret til selv at vurdere, hvad de vil være med til.

Men nu tager vi højde for de forskellige ønsker, der er, og gør det mere fleksibelt, og jeg ser frem til den videre behandling af forslaget.

Kl. 15:10

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så er det Socialdemokraternes ordfører, fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 15:11

(Ordfører)

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Jeg beklager, lydforholdene er indimellem uransagelige i Folketingsalen.

Socialdemokraterne støtter også det her lovforslag. På mig virker det faktisk tudesosset, at det har været sådan, at det har været så geografisk bestemt, hvor man skulle giftes henne. Jeg tror faktisk, i hvert fald når jeg sådan kigger i min egen bekendtskabskreds, at man er stødt på, at folk gerne vil giftes et bestemt sted, som har stor betydning for dem eller deres familie, og hvor det så ikke har kunnet lade sig gøre, fordi vi har lavet sådan nogle geografiske afgrænsninger af, hvor vielsesmyndigheden kunne gøre sig gældende. Så på den måde kan man sige, at her bliver det måske lidt mere tidssvarende med vores vielsesmyndighed, at man kan gøre det måske lidt mere løsrevet fra det sted, hvor vielsesmyndighed hører hjemme.

Så Socialdemokraterne kan selvfølgelig støtte et ønske om at imødesee og imødekomme kommuners og borgeres ønske om, at borgmestre og dem, som borgmestrene i øvrigt bemyndiger til det, kan vie uden for kommunens grænser i fremtiden.

Kl. 15:12

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Socialdemokraternes ordfører. Og så giver jeg ordet til Dansk Folkepartis ordfører, fru Karin Nødgaard.

Kl. 15:12

(Ordfører)

Karin Nødgaard (DF):

At to mennesker vælger et liv sammen og vil bekræfte det med ægteskabet, er noget af det smukkeste og mest livsbekræftende, jeg kan forestille mig. At vi lever i et land, hvor det er kærligheden, der binder to mennesker sammen, og at der træffes en fælles beslutning om, at livet, der skal leves sammen, skal bekræftes ved at indgå ægteskab, er meget stærkt. Det usynlige bånd, der binder to måske meget forskellige mennesker sammen, er stærkt, og håbet er, at båndet ald-

rig må brydes. At virkeligheden så kan ændre sig for nogle og måske endda for mange i dagens Danmark, så båndet brydes og veje skilles, er ofte trist og medfører tit smerte.

Men når vi i dag behandler et forslag som dette, tager det udgangspunkt i, at der fra flere kommende brudepars side ytres et ønske om, at deres vielse skal finde sted et andet sted end dér, hvor der gennem historien har været foretaget vielser, nemlig i kirken og senere også på rådhuset. Man kan så diskutere, om det synes rigtigt eller ej, at mere alternative steder skal danne baggrund og scene for vielser, men grundlæggende må det være, at det væsentligste, såfremt der foretages vielser andre steder end de mest anvendte steder, er, at det så sker ud fra den lovhjemmel, der er til det. Det er der i dag til, at en myndighedsperson kan vie et par på andre geografiske, landfaste områder i parrets hjemkommune, men der mangler mulighed for, at det kan foregå i andre kommuner eller væk fra land, f.eks. på havet. Og det er så det, som det her lovforslag skal tage højde for bliver lovligt.

Fra Dansk Folkepartis side er det en mulighed, som vi støtter, selvfølgelig såfremt alle involverede parter, dvs. også myndighederne i de involverede kommuner, accepterer det. Og i den forbindelse mener jeg også det er vigtigt at slå fast, at for Dansk Folkeparti er det meget vigtigt, at folk udviser et ansvar og en respekt for de fysiske rammer, der skal danne baggrund for indgåelsen af ægteskabet, og at man som menneske er meget bevidst om den handling, der skal finde sted, og indgår ægteskabet både frivilligt og med et ønske om, at der er et fundament for et liv sammen, kærlighed, men også at det er et lovligt indgået ægteskab, som ikke på et senere tidspunkt kan erklæres ugyldigt på grund af sted for indgåelse deraf. Og derfor støtter Dansk Folkeparti forslaget.

Kl. 15:14

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det den radikale ordfører, fru Zenia Stampe.

Kl. 15:14

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Vi kan fuldstændig tilslutte os de positive ord om lovforslaget, der allerede er sagt her fra talerstolen. Det giver mulighed for, at kommunerne kan vie borgere uden for kommunen, og det giver rigtig god mening for de kommende ægtefæller, der kan have et helt særligt ønske til, hvem der skal vie dem, og til, hvor de skal vies.

Hvis man tænker lidt mere over det, kan man også sige, at det for nogle er vigtigt at involvere gud, og så bliver de viet i kirken, for andre er det måske også vigtigt at blive viet af en offentlig myndighed, fordi det indebærer nogle rettigheder og nogle formaliteter, og derfor er det logisk at blive viet på rådhuset. Men andre igen har måske mere fokus på båndet mellem de to ægtefæller, og der er måske et sted, der repræsenterer det. Vi giver nu mulighed for, at parrene kan blive viet det sted. Det synes vi er rigtig godt.

Det er også et godt forslag ud fra et kommunalt perspektiv, for det styrker jo sådan set bare det kommunale selvstyre. Vi siger, at det er kommunen, der sætter rammerne. Hvis de synes, det er fint at vie andre uden for kommunen – selvfølgelig med den anden kommunes samtykke – eller ude på en sø eller oppe i luften eller under jorden, eller hvor det nu er, er det helt i orden. Så det er også en styrkelse af det kommunale selvstyre.

Derfor støtter vi lovforslaget.

Kl. 15:16

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den radikale ordfører. Og så er det Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Sanne Rubinke.

Kl. 15:16

(Ordfører)

Sanne Rubinke (SF):

I dag er det jo sådan, som flere har nævnt, at en borgerlig vielse kan foretages af borgmesteren eller dem, borgmesteren har bemyndiget til det, men at vielseskompetencen stopper ved kommunegrænsen – men for en præst som min ærede kollega og partifælle, fru Pernille Vigsø Bagge, er kommunegrænsen ikke nogen hindring.

For at sige det, som det er, så synes vi i SF ikke, at kommunegrænsen skal være en stopklods for borgmesteren eller for den borgerlige vielsesmyndighed i kommunen. Vi mener ikke, det er hensigtsmæssigt at gøre forskel på præstens og borgmesterens vielseskompetence, fordi folk, der ønsker en borgerlig vielse, kan også have et ønske om at blive gift et sted uden for kommunens grænse – det kan være til havs eller et andet sted, der har en særlig betydning for parret.

Man siger jo, at kærlighed ikke kender nogen grænser, og i SF ønsker vi at være med til at sætte handling bag de ord og sætte kærligheden fri. Vi støtter forslaget om at udvide den borgerlige vielsesmyndigheds stedlige vielseskompetence, så vi tilslutter os forslaget.

Kl. 15:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Så er det Enhedslistens ordfører, hr. Finn Sørensen.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Vi synes også, det er et rigtig godt lovforslag. Jeg havde egentlig bare tænkt mig at fremhæve muligheden for at imødekomme særlige ønsker fra borgerne, men det med kærligheden er rigtigt. Den skal ikke lade sig begrænse af kommunegrænsen. Så det er jo bare et yderligere argument. Og så er der jo en fleksibilitet i forslaget. Det er også godt. Og sidst, men ikke mindst lyser det jo af en respekt for det kommunale selvstyre, som med fordel kunne udvides til mange andre politikområder, vi beskæftiger os med her i Folketinget.

Så Enhedslisten støtter forslaget meget varmt.

Kl. 15:18

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så er det Liberal Alliances ordfører, fru Thyra Frank.

Kl. 15:18

(Ordfører)

Thyra Frank (LA):

Gift dig, og du vil fortryde det; gift dig ikke, og du vil også fortryde det. Gift dig eller gift dig ikke, du fortryder begge dele. Sådan sagde Søren Kierkegaard, og han var jo på mange måder en klog mand. Han havde nok ikke forestillet sig, at vielsen kunne foregå til vands, til lands og i luften, som dette forslag lægger op til. Men hvis folk gerne vil sige ja til hinanden i kirken, på rådhuset eller i en lille båd, der gynger, så lad dem. Liberal Alliance kan støtte lovforslaget.

Kl. 15:18

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det den konservative ordfører, fru Mai Mercado.

Kl. 15:18

(Ordfører)

Mai Mercado (KF):

I dag er borgmesterens stedlige vielseskompetence geografisk afgrænset til borgmesterens egen kommune. Det er således ikke muligt

at foretage vielser i andre kommuner eller på vandet. Det ønsker lovforslaget at gøre op med, og det kan vi godt tilslutte os.

Som konservative er vi jo glade for ægteskabet som institution, og derfor er vi også glade, når flere vil vælge ægteskabet til. Det tror vi vil ske med dette lovforslag, for det ligger i tiden lige nu, at mange gerne tilvælger ægteskabet, men måske kan se sig selv i centrum for en borgerlig vielse i bryllupssalen på rådhuset. Mange par ønsker at vælge et sted at blive gift, som betyder meget for parret. Derfor er det godt, at det nu bliver muligt at blive gift på vandet, og at borgmestre i de kommuner, som ønsker at udbyde denne service, kan vie i andre kommuner end hjemkommunen; for det må jo være op til kommunerne selv at bestemme, hvordan de ønsker deres borgerlige vielser udført.

Vi er sådan set også ret begejstret for, at lovforslaget understøtter ægteskabet og ikke er et af de sædvanlige ægteskabshaderforslag, som der jo gerne plejer at komme fra De Radikale. Hos De Radikale ligger der en værdiløshed og et ønske om at nedbryde ægteskabet som institution. Det ses eksempelvis af muligheden for, at man nu kan søge lynskilsmisse, hvis man altså er enige herom – og det er vi jo stærkt uenige i. Det er vi nemlig kede af som konservative; vi var nemlig ret glade for dengang, der var en tænkepause, inden man kunne blive skilt, men også det har regeringen ødelagt.

Det er dog vigtigt for os konservative at understrege, at det i det her lovforslag helt naturligt må være den kommune, der forestår vielsen, som også afholder udgiften – ellers risikerer man jo, at populære steder for vielser pludselig bliver en udgift for en kommune, selv om kommunen ikke er involveret på anden måde, end at stedet geografisk hører til kommunen.

Konservative kan støtte lovforslaget.

Kl. 15:20

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det socialministeren, der takker.

Kl. 15:20

(Ordfører)

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Jeg skulle lige trække vejret, det er første gang, jeg er blevet kaldt ægteskabshader (*Munterhed*). Men det skal selvfølgelig ikke ødelægge den gode stemning, der er herinde. Jeg noterede mig et citat fra Kierkegaard, som er rigtig smukt, og jeg noterede mig også fra SF, at kærligheden ikke kender grænser. Det viser jo bare, at der i den grad er forår i luften. Så nej, vi er ikke ægteskabshadere hos Det Radikale Venstre.

Jeg vil selvfølgelig gerne takke for den drøftelse, der har været, og selvfølgelig også de bemærkninger, der lige kort har været – undertagen den sidste. Jeg synes, at det her alt andet lige handler om, at vi med forslaget kan give den borgerlige vielsesmyndighed i kommunerne mulighed for netop at tilbyde borgerne, at vielser fremover selvfølgelig også kan foretages uden for kommunen, og at borgerne derved også kan få et højere serviceniveau. Jeg har selv haft mulighed for at vie rigtig mange par, og jeg ved også, at der er rigtig mange par, der har ønsket det her, så nu har man rent faktisk mulighed for det. Så jeg er glad for den store, brede opbakning, og det betyder jo netop også, at forslaget, fordi der er den her brede opbakning, forhåbentlig kan blive vedtaget i det her halvår, så det allerede kan træde i kraft 1. juli i år. Så det er rigtig, rigtig fint.

Med de her ord vil jeg takke for debatten, og som jeg også sagde ved det sidste forslag, så står jeg selvfølgelig til rådighed, hvis der skulle være spørgsmål i forbindelse med udvalgsbehandlingerne. Tak.

Kl. 15:22

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren. Man hører næsten bryllupsklokkerne ringe.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen afsluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

27) 1. behandling af lovforslag nr. L 146:

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og børneloven. (Simpel vold og seksuelle overgreb som skilsmissegrund m.v.).

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 26.02.2014).

Kl. 15:22

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så nu er det altså noget tid efter brylluppet, vi drøfter.

Den første ordfører er Venstres hr. Eyvind Vesselbo.

Kl. 15:23

(Ordfører)

Eyvind Vesselbo (V):

Ja, det er korrekt, som formanden sagde, at under det tidligere punkt snakkede vi om at blive gift, og man må jo sige, at det er ligegyldigt, om man bliver gift i kirke, eller – som fru Thyra Frank sagde – i en lille båd, der gynger, for så kan der jo ske det, at man, efter man er blevet viet og der er gået stykke tid, så vil gå fra hinanden.

Det her lovforslag rummer jo nogle meget store problemer, som vi har i det danske samfund, fordi der er alt, alt for mange familier, hvor den ene part er udsat for vold fra den anden part i et ægteskab. Derfor er det meget vigtigt, at man både sender et signal, men også helt konkret beskriver, hvordan man, når man så er blevet gift, på en nem og smidig måde kan komme ud af et ægteskab, som er fyldt med vold.

Jeg synes, at den ændring, som der lægges op til her, er meget logisk, fordi i den nuværende lovgivning taler man om grov vold, og det, det ændres til nu, er simpel vold. Man kan altid have en eller anden akademisk diskussion om, hvad der er simpel vold, og hvad der er grov vold, men her er der en klar vurdering af i hvert fald set fra Venstres side, at der er en forbedring for de involverede parter, i hvert fald for den, der er udsat for vold, for nu bliver det gjort nemmere at argumentere med, at hvis man har været udsat for vold i familien, kan man få en nemmere adgang til at få skilsmisse end ved at gå gennem en separation. Det synes jeg er rigtig, rigtig positivt.

Derudover gælder det ikke bare for de to involverede parter i et ægteskab. Det gælder også for pårørende og dem, der er omkring familien, at er der en part, der udøver vold, kan det indgå i bedømmelsen af, om man kan få denne skilsmisse på det grundlag, at der er udøvet vold.

Og så en meget vigtig ting. Vi har jo oplevet igennem lang tid her i Folketinget at få sager op om seksuelt misbrug af børn, og i det her lovforslag kommer jo også et argument og en mulighed for at få en

skilsmisse hurtigt igennem, hvis der er foregået seksuelle overgreb i familien eller i de nære relationer til familien. Jeg synes, at vi får skærpet fokus på problemet omkring vold i familierne, men også omkring seksuelle overgreb, så vi med det her lovforslag ligesom får præciseret, at det har nogle konsekvenser, hvis der sker nogle af de ting.

Derfor synes jeg, at det her lovforslag er et udmærket lovforslag, som i hvert fald beskriver, at vi her i Folketinget er opmærksomme på, at der her er nogle store problemer i familierne, og derfor er det her både nogle signaler, men også en lovgivning, som har nogle konsekvenser for den, der udøver volden eller de seksuelle overgreb.

Så derfor støtter Venstre forslaget.

Kl. 15:27

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Og så giver jeg ordet til Socialdemokraternes ordfører, fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 15:27

(Ordfører)

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

I Socialdemokratiet har vi den holdning, at voksne mennesker selv må bestemme, hvem de vil bo sammen med, og hvem de vil være gift med. Og hvis to mennesker har besluttet sig for at gå fra hinanden, skal staten ikke bestemme, at de først skal igennem en separationsperiode, før de kan blive skilt, og derfor har vi lettet adgangen til at blive skilt med det samme. Det tror jeg er det, som De Konservative vil karakterisere som at være ægteskabshader, hvis man går ind for den slags.

Jeg tror, at jeg i høj grad vil karakterisere det på den måde, at vi er af den opfattelse, at voksne mennesker nok selv bedst er i stand til at vurdere, om man har været igennem alle de mange og lange og i øvrigt rigtig svære overvejelser, der går forud for, at man vælger skilsmisse.

Nu er det jo så ikke altid, at parterne kan blive enige om en skilsmisse, og i de tilfælde, hvor man ikke kan det, er reglerne sådan i dag, at man ikke kan blive skilt, uden at der så er en forudgående separationsperiode. Der er så undtagelser fra den regel, og det er de undtagelser, som lovforslaget i dag handler om.

I dag har en ægtefælle ret til umiddelbar skilsmisse, hvis den anden ægtefælle har udøvet vold af grovere karakter mod ægtefællen eller imod børnene, men det er *ikke* muligt at blive skilt, hvis det er sådan, at der er tale om vold af mildere karakter. Så skal man gennemgå en periode med separation. Den skelnen mellem vold af grov og simpel karakter mener vi i Socialdemokratiet ikke er rimelig.

Lovforslaget, vi behandler i dag, vil give ægtefæller ret til umiddelbar skilsmisse, når den anden ægtefælle har udøvet vold, uanset om der er tale om simpel vold eller tale om vold af grovere karakter. Og så foreslår vi i øvrigt, at adgangen til direkte skilsmisse udvides til også at omfatte seksuelle overgreb mod ægtefællen eller mod børnene.

Det bliver altså lettere at komme ud af et voldeligt ægteskab, ligesom lovforslaget efter min mening sender et meget klart signal om, at børn ikke skal vokse op i et voldeligt miljø.

Jeg anerkender så i øvrigt det høringssvar, der ligger, om, at man skal kunne dokumentere, at der har været tale om simpel vold, og at det nogle gange vil være hurtigere at gå gennem separationsperioden, end det vil være at skulle dokumentere, at der faktisk har været tale om simpel vold. Ikke desto mindre vil det her forslag fortsat være en udvidelse af adgangen til at få en straksskilsmisse på baggrund af simpel vold, og det stiller jo ikke nogen ringere.

Så jeg medgiver, at det med dokumentationen kan være svært. Det er det allerede i dag i forbindelse med at skulle dokumentere vold af grovere karakter. Det er selvfølgelig endnu sværere, når vi taler om vold af simpel karakter – det giver næsten sig selv. Men det

er naturligvis også sådan, at i de tilfælde, hvor det kan dokumenteres, vil en skilsmisse kunne komme hurtigere igennem, og det mener vi er rimeligt over for både de voksne, men også over for børnene.

Så Socialdemokratiet kan støtte forslaget.

Kl. 15:30

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Socialdemokraternes ordfører, og så er det fru Karin Nødgaard for Dansk Folkeparti.

Kl. 15:30

(Ordfører)

Karin Nødgaard (DF):

Lige så lykkeligt det er for de fleste mennesker i Danmark at indgå ægteskab, hvor kærligheden mellem to mennesker bekræftes, og hvor man tager en beslutning om, at man ønsker at leve livet sammen i medgang og modgang, lige så ofte sker det desværre også, at det, som skulle være lykkeligt og livsbekræftende, nemlig den gensidige kærlighed, en dag visner og dør. Det er trist, især hvis der er børn i ægteskabet. Det er uundgåeligt, at de vil blive påvirket af, at familien splittes op i forbindelse med en skilsmisse.

Den lykkelige skilsmisse findes nok ikke, men heldigvis er der mange par, der agerer på en fornuftig måde og tackler de udfordringer, der er forbundet med et brud, på en anstændig måde og i respekt for det liv, man trods alt har levet sammen. For nogle er et brud måske endda det bedste for at bevare respekten for hinanden, og for at man kan beskytte sine børn mest muligt. Den perfekte opskrift findes nok ikke, og det er meget individuelt fra ægtepar til ægtepar, hvordan man i familien får gennemlevet og bearbejdet de følelser, der er forbundet med et brud. Har man levet sammen i såvel kort som lang tid, er det jo fælles minder, fælles venner, fælles familie, der måske får en anden betydning, og det tror jeg bestemt kan være hårdt for alle involverede parter.

Der er ingen tvivl om, at for Dansk Folkeparti er ægteskabet noget ganske særligt. Det er noget, man som menneske skal værne om og passe på både i de lyse stunder og i de mørke og svære stunder, hvor kampen måske skal kæmpes lidt mere indædt for at bevare det, der trods modstand binder to mennesker sammen. Når vi i dag behandler et forslag, som tager sigte på, at det skal være muligt at udvide mulighederne for at opløse ægteskabet på kort tid, såfremt kun den ene part ønsker det og som følge af en begrundelse, der beviser, at der i ægteskabet fra den ene parts side har været en mangel på respekt for og kærlighed til den anden, som har medført store smerte fysisk og psykisk på ægtefællen eller en af dennes nære pårørende, ønsker Dansk Folkeparti at bakke det op.

Det er både krænkende og nedværdigende at leve i et forhold, hvor man ikke oplever ligeværd, og hvor nedværdigelse, vold, smerte og forfølgelse er en del af hverdagen. Livet er kun til låns, og det leves kun én gang. Derfor gælder det om at få det bedste ud af det og respektere hinanden og acceptere hinandens forskelligheder, og det gør man ikke ved vold og magt. Gennem tiderne har specielt mange kvinder affundet sig med et liv med vold og mangel på respekt. Det har for nogle udviklet sig til manglende selvværd og et liv i sorg og smerte. Man har affundet sig med det som en livsbetingelse. Det skal selvfølgelig ikke være tilfældet i Danmark i dag, og derfor finder Dansk Folkeparti det godt, at der nu tages et skridt i den rigtige retning og laves en lovgivning, hvor der tages højde for, at mennesker er noget unikt, og at der skal værnes om dem.

For Dansk Folkeparti er det meget vigtigt, at der er helt klare regler for og definitioner på, hvornår denne lov kan anvendes. Det må ikke blive sådan, at det bliver en hurtig vej til at bryde et ægteskab. Det skal kun kunne brydes, såfremt der er forhold, som ikke kan ændres, og som påfører den involverede part en fysisk eller psykisk smerte. Det er vigtigt, at der hos myndighederne og i det omgivende samfund er en vilje og opbakning til at hjælpe de mennesker, der

mistrives, helst før skaden bliver for stor og har sat dybe spor. Det skal der være mere fokus på.

Som udgangspunkt er livet en gave, og livet skal nydes og leves. Livet er da også fyldt med udfordringer, nogle store, nogle små. Nogle er lette at tackle, andre er uovervindelige. Nogle er man selv herre over at overvinde, andre er man ikke i stand til at klare. Og når respekten for et andet menneske tabes og man viser det med vold og magt, er det så stort et problem, at der skal finde et brud sted. Det skal vi som lovgivere sørge for er muligt, og det sker med dette lovforslag.

Ofte er børn involveret enten direkte eller som observatører. Det kan være meget voldsomme oplevelser, som sætter dybe spor, og for børnene har vi et stort ansvar. Når bruddet er sket, er det vigtigt at understrege nødvendigheden af, at der finder et opfølgende arbejde sted for at sikre de involverede et værdigt liv efterfølgende. Der kan være så store skader, synlige og usynlige, at det vil kræve en ihærdig indsats at få dem bearbejdet, så parterne kommer til at leve et godt liv. Derfor kan denne lovgivning ikke stå alene. Der er generelt stor politisk bevågenhed på efterværn. Det skal vi også huske for denne gruppe, der bliver omfattet af den her lovgivning.

Så vil jeg også gerne sige, at lovforslaget jo også rummer to andre elementer, som egentlig ikke har så meget med selve forslaget at gøre i forhold til opløsning af ægteskab, og derfor vil jeg også gerne sige, at Dansk Folkeparti måske ikke synes, at det er den bedste idé, at man har sammensat lovforslaget på den her måde. Det drejer sig bl.a. om, at der er et af elementerne, som er en del af en lovgivning, som Dansk Folkeparti tidligere har stemt imod. Men vi vil godt sige, at da det drejer sig om konsekvensrettelser og redaktionelle ændringer, har det ikke indflydelse, og at Dansk Folkeparti selvfølgelig vælger at stemme for det her lovforslag, fordi vi jo igennem længere tid både på det sociale område og på retsområdet har været meget optaget af den her lovgivning og også har stillet adskillige spørgsmål til ministrene om de sager, der har været dukket op om netop vold i ægteskabet. Så som udgangspunkt her støtter Dansk Folkeparti lovforslaget.

Kl. 15:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det den radikale ordfører, fru Zenia Stampe.

Kl. 15:35

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for alle de fine ord, der allerede er sagt heroppefra om lovforslaget. Jeg vil gerne sige, at vi støtter det af ren og skær respekt for ægteskabet. Men der er jo heller ikke nogen tvivl om, at hvis man har bragt vold eller seksuelle overgreb ind i et ægteskab, så respekterer man ikke ægteskabet, og så har man ikke nogen ret til at lægge sig i vejen for en skilsmisse eller forhale en skilsmisse. Det er det, vi slår fast med det her lovforslag, altså at et ægteskab baserer sig på respekt, og at hvis den respekt bliver brudt, er der ingen, der har krav på at holde fast i det ægteskab eller lægge sig i vejen for en skilsmisse.

Derfor støtter Radikale Venstre forslaget.

Kl. 15:36

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den radikale ordfører. Så er det Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Sanne Rubinke.

Kl. 15:36

(Ordfører)

Sanne Rubinke (SF):

Som det fremgår af § 34 i ægteskabsloven, har enhver ægtefælle ret til umiddelbar skilsmisse, i tilfælde af at den anden ægtefælle har be-

gået forsætlig vold af grovere karakter mod ægtefællen eller børnene. I SF mener vi imidlertid, at det naturligvis er u hensigtsmæssigt at skelne mellem, hvilken type eller grad af vold der som minimum skal være tale om, før man kan få en umiddelbar skilsmisse. Sandt at sige synes vi, at tiden er løbet fra den form for lovgivning, og at det må være på tide at give det her en ansigtsløftning. Vi mener i hvert fald ikke, at det er rigtigt, at man nødvendigvis skal bankes gul eller blå eller agere boksebold, før det er muligt at få foretaget en umiddelbar skilsmisse fra en voldelig ægtefælle. Vold vil altid være vold, og derfor synes vi også, det er positivt, at der er så stor opbakning til at ændre loven, så det fremover vil være muligt at blive skilt umiddelbart, når der er tale om vold.

Derudover er vi naturligvis også meget glade for og positive over for, at det bliver muligt at få umiddelbar skilsmisse inden for rammerne af den her paragraf, hvis en ægtefælle eller et barn udsættes for seksuelle overgreb, og bl.a. derfor er vi meget glade for at støtte forslaget om at udvide personkredsen omfattet af § 34, så det bliver muligt at få umiddelbar skilsmisse i tilfælde, hvor der f.eks. er begået seksuelle overgreb på børn i hjemmet.

Vi er opmærksom på, at udtrykket umiddelbar skilsmisse måske er en overdrivelse, i hvert fald vil det være det i visse konkrete tilfælde, hvor der skal retssag eller dom til, før dokumentationen er plads, og det er naturligvis en svaghed. Men vi ser det også som en nødvendig balancering af retssikkerheden, og vi er meget enige i fru Pernille Rosenkrantz-Theils udsagn om, at ingen stilles ringere af den grund, men at en del vil blive bedre stillet.

Med disse bemærkninger skal jeg meddele, at SF støtter ministerens forslag og ser frem til udvalgsbehandlingen.

Kl. 15:38

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF ordfører. Så giver jeg ordet til Enhedslistens ordfører, hr. Finn Sørensen.

Kl. 15:39

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Som jo ikke er den helt rigtige ordfører, det er nemlig fru Pernille Skipper, der er ordfører på det her lovforslag, så jeg vil på hendes vegne læse hendes ordførertale op.

Vold i hjemmet er desværre stadig alt for udbredt. Alt for mange, især kvinder, udsættes for vold fra deres partner, og alt for mange børn oplever en dagligdag med vold. Dette lovforslag gør det muligt at opnå skilsmisse med det samme, hvis der er begået vold, uanset om den er mild eller grov, eller hvis en ægtefælle har begået seksuelle overgreb mod den anden ægtefælle eller børn, uanset hvis børn der er tale om. Med andre ord bliver reglerne tidsvarende, og vi sender et klart signal med denne lov; det er vigtigt.

Et eksempel på, hvor gammeldags reglerne er i dag, kan man finde blot ved at kigge i dette lovforslag. Det fremgår nemlig af forarbejderne til den gældende lov, at, og jeg citerer: Mildere tilfælde af vold og mere almindelige husspektakler, citat slut, ikke giver mulighed for at opnå skilsmisse med samme. Og det er jo sigende, at loven antyder, at husspektakler ikke er vold. Det er absurd, at der stadig kan findes små hentydninger til, at der er former for vold, der hører privatlivet til i dansk lovgivning. Accepterer vi sådanne hentydninger, så accepterer vi den milde vold som en naturlig del af et ægteskab eller et familieliv, og det er der ingen tvivl om at vi ikke skal. Der findes ikke acceptabel vold i nogen form, heller ikke bag hjemmets fire vægge.

Læser man hørings svarene, står det dog ærligt talt klart, at der ikke er meget andet i dette lovforslag end signalværdien, desværre. Statsforvaltningerne skriver således, at den eksisterende bestemmelse om ret til skilsmisse uden separation stort set ikke bruges, og når den endelig bruges, kan det tage længere tid end at vente på separati-

on i 6 måneder. Mødrehjælpen påpeger det samme og skriver, at man derfor bør overveje det strikse dokumentationskrav, ellers vil der ikke opnås en egentlig effekt for de ægtefæller, der er ramt af vold i hjemmet. Mandecenteret påpeger omvendt, at dokumentationskravet ikke må slækkes af hensyn til eventuelle forældremyndighedssager. Begge dele er vigtige pointer. Dog er det vigtigste, at afgørelser om skyld i sager om vold holdes i det strafferetlige system. Det bør ikke afgøres hverken direkte eller indirekte af statsforvaltningen.

Derfor mener Enhedslisten ikke, at det kan lade sig gøre at slække på dokumentationskravet, selv om vi har et stort ønske at hjælpe primært de kvinder, der rammes af vold i hjemmet, og som tager det svære skridt rent faktisk at forlange en anderledes tilværelse. Når det er sagt, er signalet bestemt også vigtigt; det påpeger flere hørings-svar også. Grov eller simpel vold, overgreb mod egne eller andres børn er ikke acceptabelt, og selvfølgelig skal det også afspejle sig i ægteskabsloven, så Enhedslisten støtter lovforslaget.

Kl. 15:41

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Jeg har blot den bemærkning, at i Præsidiat lægger vi vægt på, at man selv tager ansvaret for det, man siger, uanset hvem der har skrevet det taleudkast, man har med på talerstolen.

Fru Thyra Frank for Liberal Alliance.

Kl. 15:42

(Ordfører)

Thyra Frank (LA):

Liberal Alliance kan støtte L 146, der med dette forslag ligestiller simpel og grov vold i forhold til direkte skilsmisse. Endvidere er det glædeligt, at man giver kvinder, der har været udsat for seksuelle overgreb, adgang til direkte skilsmisse. Det samme gælder, hvis overgrebene er begået mod børn.

Kl. 15:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Og så er det den konservative ordfører, fru Mai Mercado.

Kl. 15:42

(Ordfører)

Mai Mercado (KF):

I dag kan man blive skilt uden forudgående separation, hvis den ene ægtefælle har udøvet grov vold mod enten den anden ægtefælle eller børnene. Med det her lovforslag åbnes der op, så det gælder simpel vold og seksuelle overgreb og desuden også, hvis volden begås mod pårørende.

Lige så meget som vi Konservative med næb og klør forsvare ægteskabet som institution, lige så meget ønsker vi også at gøre det nemt at slippe ud af det, hvis seksuelle overfald eller vold er impliceret, og derfor støtter vi også lovforslaget. Det er i øvrigt tankevækkende, at seksuelle overgreb hidtil ikke har været omfattet, og vi bakker stærkt op om, at det nu bliver inkluderet i loven. Vold er uacceptabelt.

Når det gælder simpel vold, ønsker vi lidt mere klarhed over, hvad simpel vold rent faktisk dækker. Er simpel vold alene, hvor der ikke anvendes våben, og hvor der ikke sker alvorlige skader? Og er et husspektakel, hvor manden i et skænderi skubber til konens fætter, simpel vold, så man kan blive skilt uden forudgående separation? Og er en fætter at regne som tæt pårørende? Det ønsker vi at få belyst alene for at få en klarhed over, hvad rammerne for lovforslaget er.

Men vi kan støtte lovforslaget, som det foreligger.

Kl. 15:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den konservative ordfører. Og så giver jeg til slut ordet til socialministeren.

Kl. 15:44

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold

(Manu Sareen):

Ja, så ændrede stemningen sig jo i forhold til sidste forslag, hvilket flere også har bemærket. Der handlede det om ægteskabets indgåelse og det her jo om det modsatte. Jeg vil gerne takke for den drøftelse, der har været, og de bemærkninger til lovforslaget, der også har været. Jeg vil gerne især takke fru Karin Nødgaard, som holdt den smukkeste ordførertale, jeg nogen sinde har hørt; det er der ingen tvivl om. Jeg kan se, at formanden også nikker. Absurd nok var det i en ramme, som er sørgelig, altså som handler om seksuelle overgreb, som handler om skilsmisse, men ikke desto mindre viser den lige præcis vigtigheden af de ting, vi snakker om.

Det, vi taler om her i dag, er, at vi med lovforslaget gør op med gældende ret, hvorefter lige præcis simpel vold, sådan som alle har været inde på, ikke er en skilsmissegrund. Det er, som alle også har været inde på, rigtig svært, at der skal grov vold til, før man har ret til en direkte skilsmisse. Med det her lovforslag vil en ægtefælle fremover også kunne få en skilsmisse, hvis den anden ægtefælle f.eks. har udøvet seksuelt overgreb mod ægtefællens barn, og ægtefællen er således ikke henvist til at skulle søge om skilsmisse på grund af utroskab.

Det er vigtigt for os alle sammen og også for regeringen, at borgerne i sådan nogle situationer, hvor deres ægtefælle har udøvet vold eller seksuelle overgreb mod dem eller deres børn, pårørende eller børn generelt, har mulighed for at få en direkte skilsmisse.

Jeg er selvfølgelig også rigtig glad for den brede opbakning til lovforslaget, der forhåbentlig betyder, at forslaget kan vedtages i dette halvår, så det kan træde i kraft den 1. juli 2014. Tak for ordet.

Kl. 15:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

28) 1. behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn. (Indførelse af takstsystem, godkendelsesordning, kursus i arbejdsgiver- og arbejdslederfunktioner m.v. i ordninger

med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance).

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).
(Fremsættelse 26.02.2014).

Kl. 15:46

Forhandling**Første næstformand (Bertel Haarder):**

Forhandlingen er åbnet. Jeg giver ordet til Venstres ordfører, hr. Eyvind Vesselbo.

Kl. 15:46

(Ordfører)

Eyvind Vesselbo (V):

Der findes en stor gruppe mennesker i det danske samfund, som har brug for hjælp i dagligdagen for at klare sig. Det er ofte en hjælp, som – i hvert fald for mange – betyder, at den person, som skal hjælpe dem, det kan være hele døgnnet, er tæt på og også skal gøre ting i fællesskab med den person, der er handicappet, som er meget intimt, og som er meget personligt. Derfor er det også vigtigt, at man, når man skal have en hjælper, så også har en mulighed for selv at få indflydelse på at vælge, hvilken hjælper og hvilken personlig assistance man vil have. Det er det, der hedder borgerstyret personlig assistance, BPA, og det er det, det her lovforslag drejer sig om. Men lige så vigtigt det er at få lov til at vælge og udvælge dem, man vil have til at hjælpe sig, lige så vigtigt er det, at der er orden i systemet i forbindelse med dem, man kan vælge, og dem, man kan udpege til at hjælpe sig. Derfor er det, hvis det er personer, som ikke nødvendigvis har en baggrund som hjælpere, i sådan nogle situationer altså vigtigt, at der er sikkerhed for, at de kan nogle ting i forbindelse med den her hjælp, som ikke bare er at være venlige, men også at kunne forstå, hvordan man griber tingene an. Derfor bliver der i det her lovforslag stillet nogle krav til de her mennesker, som kan være hjælpere for folk, der har brug for personlig hjælp. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at der foreslås indført et takstsystem, som udmåler tilskuddet til ansættelse af de her hjælpere på BPA.

En meget vigtig ting også i forbindelse med det første, jeg sagde, altså at man skal kunne noget, det er ikke sådan, at man bare kan komme ind fra gaden, er, at det nye socialtilsyn, som vi har indført, skal godkende dem, som er hjælpere i BPA. Det vil sige, man har en sikkerhed for, når socialtilsynet har godkendt dem, at det er nogle mennesker, som er klar til at klare de her ting.

Så bliver der også i det her forslag sat en maksimal grænse på 37 timer om ugen for nærtstående hjælpere, dog kan denne grænse fraviges i nogle specielle tilfælde.

Det, som så er centralt i det her lovforslag i forhold til det, der har været tidligere, er, at det her jo er en præcisering og en forbedring af de vilkår, som har været tidligere; det, der skal foregå, er blevet klarere og mere kontant, og i øvrigt er det en bedre sikring af dem, som nu skal bruge den her ordning.

I forbindelse med forhandlingerne vil jeg sige, at det jo er noget, der er vedtaget under satspuljen, og vi har drøftet et punkt med en tidligere socialminister, hvor vi gav håndslag på noget. Det er jo sådan, at med den her ordning kommer der nogle øgede udgifter for de private aktører inden for det her område, og der har vi en aftale om, at der kommer en bekendtgørelse, som vi som forligsparti er med til at drøfte, så man på den måde får lagt nogle rammer for økonomien, sådan at de private virksomheder ikke bliver belastet. For det, vi har vedtaget, er jo, at kommunerne får en compensation, og der skal sådan set være lighed i det her. Så derfor, når vi får bekendtgørelsen på plads og det her bliver vedtaget, får vi et system, som kan

fungere på en fornuftig måde. Derfor kan Venstre med de ord støtte det her forslag.

Kl. 15:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så giver jeg ordet til Socialdemokraternes ordfører, fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 15:51

(Ordfører)

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Socialdemokratiet mener, at mennesker, der lever med et handicap, skal have mulighed for at deltage i samfundet ligesom alle andre borgere. Det forudsætter, at vi har gode ordninger for hjælpere, der kan assistere både i og uden for hjemmet.

I det her lovforslag sker den justering af ordningerne med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance, som regeringen indgik aftale om med satspuljepartierne sidste år. Formålet er at skabe en mere simpel ordning og lette administrationen af reglerne, både for den enkelte borger og for kommunerne. Både Danske Handicaporganisationer og Kommunernes Landsforening har efterspurgt en mere simpel ordning for borgerstyret personlig assistance, og det er det, vi nu tager hånd om.

I det her forslag står der bl.a., at borgeren eller den nærtstående som et led i kommunalbestyrelsens vurdering af, om den pågældende kan fungere som arbejdsgiver eller som arbejdsleder, som udgangspunkt skal have gennemført et kursus. Det ligger der selvfølgelig en eller anden form for kvalitetssikring i.

Så foreslås der et takstsystem for udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance. Der foreslås en godkendelsesordning, ligesom der foreslås en maksimal grænse på 37 timer om ugen i arbejdstid i forhold til opgaven med pasning af borgeren med funktionsnedsættelse for nærtstående, der fungerer som hjælpere.

Med den her samlede aftale og det her lovforslag tager vi vigtige skridt for at styrke ordningen med borgerstyret personlig assistance, samtidig med at vi fastholder et fokus på, at der er en fleksibilitet, fordi mennesker er forskellige, og fordi der skal være selvbestemmelse for den enkelte. Så med ordningen skabes der fortsat mulighed for en helhedsorienteret hjælp for borgere med et omfattende hjælpebehov.

Socialdemokratiet kan støtte forslaget.

Kl. 15:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra fru Stine Brix.

Kl. 15:53

Stine Brix (EL):

Nu er jeg faktisk ikke helt klar over, om ordføreren normalt er ordfører på området (*Pernille Rosenkrantz-Theil* (S): Jo). Godt, så spørger jeg. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren, hvilke overvejelser Socialdemokraterne gør sig i forhold til de høringssvar, som der er kommet fra LO, til det her lovforslag. For sagen er jo den, at når det gælder hjælpeordningen med borgerstyret personlig assistance, er det i dag vanskeligt at følge en overenskomst på området. Taksten er simpelt hen ikke høj nok. Så mit spørgsmål går på, hvilke overvejelser man gør sig hos Socialdemokraterne i forhold til at løse det problem, der er med at kunne overholde en overenskomst på det her område.

Kl. 15:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 15:54

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Jeg tror, at det skulle være ganske ekstraordinært, hvis Socialdemokraterne stillede sig i en position, som betød, at det ikke var muligt at overholde en overenskomst. Jeg tror bare, at jeg vil slå fast som sådan et grundprincip, at for os er det afgørende, at overenskomster bliver overholdt. Det er derfor, de er der, og det er dem, der sikrer, at vi har ordentlige løn- og arbejdsforhold i vores samfund. Det er grundkernen i vores velfærdssamfund, at vi har ordentlige løn- og arbejdsforhold.

Derfor vil jeg også sige, at det selvfølgelig også skal gøre sig gældende i den her sammenhæng. Jeg er tidligere stødt på spørgsmålet i forbindelse med udbud i kommunerne, hvor der så også er nogle, der spørger, hvordan det skal kunne lade sig gøre, og om det ikke kommer til at koste ekstra med arbejdsklausuler, fordi de så skal til at betale en rigtig timeløn i stedet for at have billige polakker gående, når der skal renoveres børnehaver. Der kan jeg også bare konstatere: Ja, det er rigtigt, at det koster, når det er sådan, at man skal overholde overenskomsterne. Det gør det også i det her tilfælde. Forhåbentlig vil det være sådan, at nogle af de ting, der ligger i ordningen, også vil gøre det lettere at kompensere for den merudgift, som det opfattes at der ligger i forslaget.

Kl. 15:55

Første næstformand (Bertel Haarder):
Stine Brix.

Kl. 15:55

Stine Brix (EL):

Jeg er meget enig i ordførerens betragtninger om, at det skal være muligt at tiltræde en overenskomst, men det, som LO og medlemsorganisationen hos LO, FOA, siger, er jo, at det er det ikke i dag i en lang række kommuner, og de stiller sig også meget tvivlende over for, om det vil være det fremover. For når man fastholder, at udgifterne skal blive inden for den samme ramme, så er det jo netop ikke muligt at løfte niveauet, fra at man i dag i praksis ikke kan tiltræde en overenskomst, til at man så i fremtiden kan. Så kan vi måske kigge videre på det i udvalgsarbejdet, i forhold til hvordan vi sikrer, at de takster, der så skal fastsættes af ministeren, og som vi ikke kender endnu, gør det muligt, at man kan tiltræde en overenskomst på det her område?

Kl. 15:55

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 15:55

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Jeg mener ikke, at vi kan være i en situation, hvor det ikke kan lade sig gøre at tiltræde en overenskomst. Jeg har fulgt området meget tæt og har været ansat i FOA, bl.a. i forbindelse med at man gennemgik lige præcis de her problemer, der har været. Jeg er meget glad for, at der ligger lige præcis de linjer i det her lovforslag, for det sætter i relief, at her har man at gøre med mennesker, som har et fuldtidsarbejde, og som selvfølgelig skal kunne være ansat på helt almindelige løn- og arbejdsvilkår ligesom på en hvilken som helst anden arbejdsplads, hvor der gælder en overenskomst.

De rammer har ikke været i orden. Jeg mener sådan set, at der har været relativt skandaløse forhold i forbindelse med det her. Noget af det er blevet forbedret over de senere år. Det var ved gud værre, hvis vi går 5-10 år tilbage i tiden. Men jeg mener ikke, at man er nået langt nok. Naturligvis skal det være sådan, at de takster, der er på området, betyder, at man kan overholde en overenskomst. Ellers består den danske model og overenskomstsysteet jo ikke længere. Så

selvfølgelig vil Socialdemokratiet arbejde for, at der i taksterne ligger en mulighed for at overholde gældende overenskomster i Danmark.

Kl. 15:56

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så giver jeg ordet til Dansk Folkepartis ordfører, fru Karina Adsbøl.

Kl. 15:57

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det, formand. Det her lovforslag omhandler BPA-ordningen, borgerstyret personlig assistance, en aftale, der her er indgået imellem satspuljepartierne.

Først vil jeg sige tak for kampen og samarbejdet og for de imødekommelser, vi også har fået, når vi er kommet med forslag til at forbedre ordningen. Jeg håber ikke, at jeg har givet ministeriet for mange grå hår. Det har været vigtigt for Dansk Folkeparti fortsat at bevare ordningen. BPA-ordningen er en god ordning for mennesker med handicap, og det skal den gerne blive ved med at være, dog har vi tidligere set eksempler på, at der har været en række uhensigtsmæssigheder på området, og dem har vi i fællesskab prøvet at løse i forhold til en række justeringer af ordningerne.

Lovforslaget har det overordnede mål at fremtidssikre BPA-ordningen med fokus på fleksibilitet og borgerens selvbestemmelse. Lovforslaget omhandler bl.a. arbejdsgiver- og arbejdslederansvar. Der foreslås kurser i det at varetage rollen som arbejdsgiver samt i arbejdslederfunktioner. Det er kommunalbestyrelsen, der tager stilling til, om et kursus er nødvendigt. Dansk Folkeparti kunne godt have ønsket sig, som vi tidligere har nævnt over for ministeriet, at det blev præciseret lidt bedre i lovforslaget, at man kunne gøre kurset senere, hvis man ikke kunne gennemføre det inden for tre forsøg inden for 1½ år, da en person kan udvikle sig og dygtiggøre sig. Ministeren skriver i høringsvarene, at det kan man, men det ønskes også tydeliggjort i bekendtgørelsen.

Det foreslås også, at der indføres et takstsystem for udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance. Her vil jeg godt tilføje, at vi i Dansk Folkeparti finder det vigtigt, at vi som lovet bliver inddraget i bekendtgørelsessamarbejdet, da det er vigtigt, hvordan taksterne bliver.

Ifølge lovforslaget kommer der en godkendelsesordning, hvor socialtilsynet får til opgave at godkende samt føre tilsyn med foreninger og private virksomheder, der ønsker at varetage arbejdsgiverfunktionen i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance. Kommunalbestyrelsens tilskud til ansættelse af hjælpere vil blive bagudbetalt til foreninger og virksomheder.

Derudover kommer der en grænse i forhold til ansættelse af nærtstående på 37 timer. Det havde vi gerne set lidt højere, f.eks. 48 timer, da der kan opstå situationer, hvor 37 timer ikke er nok, men vi fik dog kæmpet igennem, at de 37 timer kunne fraviges i særlige tilfælde. Dansk Folkeparti finder det vigtigt, at der i vejledningen kommer til at indgå et afsnit om hjælp i forhold til udlandsrejser.

Vi vil følge det her lovforslag tæt for at se, om præciseringerne kommer til at virke efter hensigten, og vi vil samtidig opfordre ministeren samt satspuljepartierne til at tage loven op til revision 2 år efter, så vi løbende kan se, hvordan loven bliver forvaltet i praksis.

Med disse ord støtter Dansk Folkeparti lovforslaget.

Kl. 16:00

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Radikale Venstre, fru Zenia Stampe.

Kl. 16:00

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Jeg synes, at det her nok er et af de mest komplicerede lovforslag, jeg har forholdt mig til længe. Ikke desto mindre er formålet med det her lovforslag jo at forenkle ordningen for borgerstyret personlig assistance og skabe en kvalitetssikring og mere ordnede forhold. Det synes jeg også er lykkedes, selv om det selvfølgelig kan være lidt svært at komme igennem de enkelte punkter og bevare overblikket. Men vi synes, at det giver rigtig god mening, at der stilles krav om, at man deltager i kurser, når man er arbejdsgiver og på den måde skal varetage det ansvar over for de her hjælpere.

Vi synes også, at det giver rigtig god mening at indføre en godkendelsesordning og tilsyn med de foreninger og virksomheder, som også kan påtage sig et arbejdsgiveransvar for hjælperne.

Så Radikale Venstre kan støtte forslaget.

Kl. 16:01

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen, der har korte bemærkninger. Så er det ordføreren for SF, fru Sanne Rubinke.

Kl. 16:01

(Ordfører)

Sanne Rubinke (SF):

For SF har der været tre helt afgørende grunde til at bakke forslaget op – ud over at vi naturligvis med det her forslag fortsat sikrer en sundheds- og socialfagligt forsvarlig ordning for BPA-brugere og en god retssikkerhed.

De tre grunde er, at vi for det første fortsat giver brugerne mulighed for fleksibilitet og selvbestemmelse i deres valg af hjælpere. Det har hele tiden været et udtrykt ønske fra brugerne selv og fra deres organisationer, og for SF er det helt afgørende, at man altid tager afsæt i brugernes ønsker og behov og ret til selvbestemmelse. Når det så samtidig har vist sig, at BPA-ordningen faktisk er en succes, er det for os helt afgørende, at den her fleksibilitet og valgfrihed for brugerne jo netop fastholdes.

For det andet er vi glade for, at man får et takstsystem, hvor man som minimum tager udgangspunkt i grundlønningen for sammenlignelige faggrupper, og at man ved udmålingen sikrer den nødvendige rummelighed, når man skal sikre borgere med særlige behov, f.eks. at man kan betale kvalificeret personale til respirationsbehandling osv., at man sikrer den bedste service. I den forbindelse er vi opmærksomme på de bemærkninger, der er kommet fra f.eks. Aarhus Kommune og LO, som udtrykte tvivl om, hvorvidt man kan overholde en overenskomst på området som følge af de øgede administrationsomkostninger. Det skal vi selvfølgelig have snakket om og taget hul på i udvalgsbehandlingen.

For det tredje er vi glade for, at der indføres en godkendelsesordning for de foreninger og organisationer, der ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner for hjælpere, så brugerne ikke kommer i klemme. Derfor er det også vigtigt, at socialministeren lytter til brugerorganisationernes ønsker om, at godkendelsesordningerne kommer i gang hurtigst muligt.

Afslutningsvis vil jeg gerne sige, at vi jo naturligvis lytter til brugerorganisationernes betænkeligheder i forhold til kravet om kurser i arbejdsgiver- og arbejdslederansvar. Jeg vil sige, at vi synes, at der er nogle rimelige muligheder der med langsom indfasning på 1½ år og mulighed for tre forsøg til at gennemgå kurset. Dog er det også vigtigt for os at sige, at vi anerkender, at tryk i den her sammenhæng også er et behov for en præcisering af både kommunernes og borgernes muligheder og forpligtelser, hvis en borger ikke vurderes egnet som arbejdsgiver. Det er vigtigt, hvordan man finder en anden

løsning i samarbejde med borgeren, så BPA-ordningen ikke nødvendigvis mistes.

Det er også vigtigt, at kurset vægter en kvalificering i at varetage opgaverne i forhold til de ansatte hjælpere forud for et kursus, hvor der er rent fokus på kontrol af arbejdsgiverevner. Herunder er naturligvis indholdet og kvaliteten af kurserne meget vigtige ligesom undervisernes konkrete kompetencer. Det er vi sikre på at vi får mulighed for at drøfte i udvalgsarbejdet, og vi glæder os til at arbejde for det og støtter lovforslaget.

Kl. 16:04

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger fra salen. Så er det ordføreren fra Enhedslisten, fru Stine Brix.

Kl. 16:04

(Ordfører)

Stine Brix (EL):

Først og fremmest vil jeg sige, at jeg synes, at ordningen med borgerstyret personlig assistance er en hamrende god ordning og en ordning, som jeg ved nogle af de mennesker, som har et handicap, der betyder, at de har brug for hjælp i meget store dele af døgnet, har utrolig stor glæde af. Det giver jo en meget stor grad af fleksibilitet, at man kan få den hjælp, man har behov for og på det tidspunkt, man har behov for det. Det er i modsætning til hjemmehjælpsordningen, hvor man skal være hjemme på et bestemt tidspunkt for at få hjælp, når hjemmehjælperen kommer forbi. Så det er en god ordning, som vi fra Enhedslistens side varmt støtter.

Således kan vi også støtte lovforslaget, som vi synes indeholder en række forbedringer af ordningen, men der er også et par punkter, som har vores opmærksomhed, eller man kan også sige, at vi i hvert fald vil følge dem for at sikre os, at de ikke bliver til problemer. For det første er det i forhold til den nye ordning om, at man kan komme på et kursus i at være arbejdsgiver eller i at være arbejdsleder, når man har en hjælpeordning. Det synes vi er et rigtig godt tilbud. Det kan være en stor opgave at skulle være arbejdsleder eller arbejdsgiver, og det er et godt redskab, tror jeg, som nogle kan få gavn af. Men vi er også bekymrede for den afgrænsning, der er sat på tre gange. Jeg synes egentlig, at Muskelsvindfonden har en fin pointe i forhold til, at man jo sagtens kan udvikle sig på det område. Det kan være, man ikke er i stand til at være arbejdsgiver eller arbejdsleder, når man er 18 år, men det kan være en anden situation 5 år senere, når man er modnet. Så jeg synes, vi skal kigge på, om det er den rigtige måde at afgrænse på, altså at sætte tal på.

Så synes jeg også, det er værd at være opmærksom på noget andet. Det er jo ikke noget, der ligger direkte i lovforslaget, men der bliver gjort opmærksom på, at der er skærpede krav, når kommunerne vurderer, om man er i stand til at være arbejdsleder, og det bliver også brugt i nogle sammenhænge, eller det overvejes i hvert fald at bruge det i nogle sammenhænge til at afskære nogle borgere fra at få adgang til den her ordning. Man vurderer altså simpelt hen, at folk ikke kan varetage opgaven, og så kan man ikke få adgang til en BPA. Så det er meget vigtigt at være opmærksom på, at der ikke sker et skred her, som gør, at en gruppe af borgere, som ellers var tiltænkt at kunne få glæde af ordningen, ikke får det.

I forhold til takstsystemet og den nye takstmodel vil jeg sige, at vi også synes, det er godt. Som flere har været inde på før mig, tror jeg også, rigtig mange, både kommuner og borgere og virksomheder og foreninger, som har skullet bruge den her ordning, har syntes, den har været meget vanskelig at gennemskue, og der kan faste takster være med til både at gøre det lettere at administrere, men også at gøre det lettere at forvalte opgaven.

Som jeg allerede har gjort opmærksom på her i debatten, synes vi, at det er meget vigtigt, at der bliver en reel mulighed for at kunne tiltræde en fuld overenskomst. Det er, efter hvad vi hører, ikke mu-

ligt i mange kommuner i dag. Vi ser også eksempler på kommuner, som plukker laveste fællesnævner fra forskellige overenskomster for så at sætte nogle arbejdsvilkår sammen, som slet ikke er afbalancerede i forhold til, hvordan overenskomsten oprindelig var tiltænkt. Jeg har også selv modtaget mails fra handicaphjælpere, som fortæller om, at deres arbejdsvilkår er udsat direkte for besparelser, når kommunen skal spare penge. Det gælder f.eks. i Aalborg og i Aarhus. Så det er rigtig vigtigt for os, at der bliver mulighed for reelt at tiltræde en overenskomst på det her område, så vi kan sikre nogle bedre arbejdsvilkår og dermed jo også en bedre hjælpeordning for de borgere, som har brug for hjælperne. Derfor vil vi også meget gerne følge med i det bekendtgørelsesarbejde, der bliver siden hen i forhold til at fastsætte den takst på området. Det var også noget, Dansk Folkeparti fremhævede de ville.

Så er der godkendelsesordningen, som jo er en diskussion, der har nogle år på bagen. Vi er rigtig glade for, at det er kommet med her i lovforslaget. Vi har jo desværre set nogle eksempler på virksomheder, som ikke har brugt den her ordning, som det var tiltænkt, men mere har brugt den som en pengemaskine, og derfor er det rigtig godt, at der bliver ryddet op i det, så den kan bruges forsvarligt.

Så er tiden ved at være gået, og jeg tror også, jeg er ved at være igennem det, jeg ville sige, men på bundlinjen står altså, at vi støtter forslaget og rigtig gerne følger med i den videre implementering.

Kl. 16:08

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger fra salen. Så er det ordføreren for Liberal Alliance, fru Thyra Frank.

Kl. 16:09

(Ordfører)

Thyra Frank (LA):

L 147 har til formål at fremtidssikre BPA-ordningen med mere fleksibilitet og selvbestemmelse for den enkelte bruger. Derudover skal forslaget sikre en mere simpel ordning for både borgere og kommuner og endelig understøtte kommunernes mulighed for at styre udgifterne.

Liberal Alliance kan tilslutte sig forslaget.

Kl. 16:09

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Det gav heller ikke anledning til kommentarer fra salen. Så er det ordføreren for Det Konservative Folkeparti, fru Mai Mercado.

Kl. 16:09

(Ordfører)

Mai Mercado (KF):

Tak for det, formand. Det her lovforslag justerer jo reglerne for BPA-ordningen, som formelt er ordningen for borgerstyret personlig assistance, og begge udtryk kommer måske til at lyde sådan meget intetsigende, men det er det ikke, når man ved, hvad der gemmer sig bag dem. For BPA-ordningen er en rigtig vigtig ordning og også en vigtig del af socialpolitikken, fordi den har til formål at sikre, at borgere, der har brug for hjælp i hverdagen, på grund af en enten fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, også får den personlige assistance, de har brug for.

Lovjusteringerne er flere. Den røde tråd i vores, De Konservatives, politiske holdning kommer faktisk meget klart til udtryk i Dansk Handicap Forbunds høringsvar, for de skriver her, at der er brug for at anerkende, at de borgere, som benytter BPA-ordningen, også har brug for maksimal fleksibilitet og tryghed omkring ordningen. Det er vi helt enige i, og det ligger sådan set til grund for vores syn på de forskellige elementer, der ligger i lovforslaget.

Først er der lidt om arbejdsledere og arbejdsgivere. Her lægges der op til, at man skal bestå et egnethedskursus, og det er for så vidt fair nok, at det sikres, at der er en tilstrækkelig kompetence til stede, og at man får undervisning i at varetage den her rolle. Men det fremgår ikke sådan helt tydeligt, hvad konsekvenserne bliver for den borger, som måtte stå i en situation, hvor en BPA-ordning ikke kan godkendes på grund af manglende gennemførelse af et kursus. Det foruroliger os lidt, at borgeren risikerer at kunne ende i et ingenmandsland, og derfor kunne vi godt tænke os, at ministeren i sin tale til Folketinget lige om lidt præciserer, at ingen kommer til at falde mellem to stole – især når man tager Dansk Handicap Forbunds høringsvar i betragtning, da der heri gives nogle eksempler på, hvor lidt der rent faktisk skal til i nogle kommuner, for at man fratages arbejdsleder- og arbejdsgiveransvaret og hele BPA-ordningen ryger på gulvet.

Så er der lidt omkring takstsystemet. Høringssvarene problematiserer i flere omgange det her takstsystem, for der er sådan en bekymring for, om den her ordning nu bliver for rigid og ikke kommer til at indeholde den fleksibilitet, som den egentlig er tiltænkt. Der bliver eksempelvis spurgt et sted, om et kompetencetillæg for hjælpere, som er uddannet til at yde hjælp til respiratorbrugere, nu rent faktisk også kommer til at indgå i taksterne. Der er også andre høringssvar, som nævner, at der er brug for at tydeliggøre reglerne.

Et af de bærende principper i dansk socialpolitik er jo, at afgørelser træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering, og det er vigtigt, at den senere og konkrete fastsættelse af taksterne ikke kommer til at sælge ud af dette princip. Takstmodellen skal altså således indrettes i overensstemmelse med kravet om en konkret og individuel vurdering.

Så er der det her med godkendelse. Lovforslaget regulerer sådan, at overskud ikke kan overføres til foreninger og private virksomheder, som ikke er godkendt af socialtilsynet. Det vil jeg blot sige at vi finder rigtig positivt, fordi vi tror på, at det er med til at højne kvaliteten.

Så er der det her med nærtstående som hjælpere. I dag er det jo muligt at få udbetalt tilskud svarende til mere end 20 timer om ugen til hjælp, og i ændringen ligger så et forslag om, at man højst kan varetage en pasningsopgave i 37 timer ugentligt. Og det synes vi ligesom Dansk Folkeparti godt kan komme til at virke lidt for mynderisk, især når vi kan se, at EU-reglerne har en øvre grænse på 48 timer, og derfor mener vi, at man skal følge de regler. Vi ønsker faktisk ikke at begrænse eller vanskeliggøre muligheden for døgnvagter, fordi de lange vagter netop er med til at sikre borgeren en god og stabil hverdag uden unødige vagtskifter. Det ønsker vi at bevare, og derfor er vi også bekymrede for den her 37-timersgrænse; den kan have nogle uheldige konsekvenser.

Så er der det her med fremadrettet og bagudrettet betaling. Det er vi sådan set positive over for, og det er vi, fordi vi har borgeren i centrum, og fordi det altså er positivt, at man ikke kan komme til at stå i en situation, hvor man pludselig ikke kan få dækket lønnen til sine hjælpere. Men det er også vigtigt, at den her regelændring ikke kommer til at skabe bøvl for arbejdslederne. I høringssvarene er der en lille forening af BPA-arbejdsledere, som gør opmærksom på, at den her regelændring kan komme til at skabe udfordringer i forhold til foreningens likviditet – fordi foreningen risikerer at have nogle regninger liggende, når det her princip altså skifter fra forudbetaling til bagudbetaling. Og det er det altså vigtigt at være opmærksom på.

Når vi skal holde tale om det her lovforslag, er det, der går igen for os, maksimal fleksibilitet og også en stor tryghed i BPA-ordningen. Det er kodeordene for os, og i høringssvarene er der bekymring for selve udmøntningen af lovforslaget. Derfor er det også vigtigt, at der foretages en evaluering af selve lovjusteringerne, så eventuelle uensigtsmæssigheder kan blive afdækket og kan blive fjernet.

Men i udgangspunktet støtter vi lovforslaget.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Det gav heller ikke anledning til bemærkninger fra salen. Så er det ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold.

Kl. 16:14

puljestof – selvfølgelig synes, at hvis der er udfordringer, er vi nødsaget til at kigge på dem. Det ville også ligne mig meget, meget dårligt ikke at gøre det, så er der nogle udfordringer på det område, må vi kigge på dem.

Kl. 16:17

Kl. 16:14

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Fru Stine Brix.

Kl. 16:17

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold
(Manu Sareen):

Endnu en gang tak for partiernes bemærkninger til lovforslaget. Jeg er selvfølgelig også glad for igen den her gang at konstatere, at forslaget har bred opbakning. Det er en rigtig god dag i dag, det er der ingen tvivl om.

Baggrunden for den samlede aftale om justering på BPA-området, som flere har været inde på, er jo, at ordningerne opleves – og også har gjort det – som komplicerede at administrere af såvel borgere som kommuner. Det her lovforslag bidrager bl.a. til at sikre en simpel BPA-ordning både for borgere og for kommuner, og det ser jeg selvfølgelig som et rigtig, rigtig vigtigt princip, og det er jo i øvrigt også det, som både Danske Handicaporganisationer og KL har efterspurgt.

Ud over det får vi også, som flere har været inde på, fremtidssikret BPA-ordningen, samtidig med at vi fastholder fokus på netop fleksibiliteten og selvbestemmelsen for den enkelte. De borgere, der kan, og som ønsker at modtage kontant tilskud til selv at ansætte hjælpere, skal selvfølgelig også fremadrettet have en fleksibel ordning, der tager udgangspunkt i borgernes selvbestemmelse. På den her måde kan ordningen tilpasses den enkeltes ønsker og behov, så borgere med omfattende funktionsnedsættelse kan fastholde eller opbygge et selvstændigt liv. Med ordningen skal der også fortsat skabes mulighed for en helhedsorienteret hjælp for borgere med et omfattende hjælpebehov.

Jeg ser helt klart som sagt også justeringerne som en god forbedring, og jeg håber, at de vil blive modtaget positivt af alle berørte parter. Jeg ser igen frem til behandlingen af lovforslaget i udvalget og er selvfølgelig til rådighed for yderligere spørgsmål.

Kl. 16:16

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har ønsket at komme med en kort bemærkning. Det er fru Stine Brix, Enhedslisten.

Kl. 16:16

Stine Brix (EL):

Tak for det. Nu er jeg repræsentant for det eneste parti, som ikke er med i aftalen bag ordningen, så derfor er mit spørgsmål til ministeren, om aftalen er hugget i sten, eller om det er muligt at foretage nogle små ændringer. Jeg tænker bl.a. på den her bemærkning, der har været om, hvorvidt det var klogt at sætte den grænse, at man maks. kunne forsøge at gennemføre et kursus i at være arbejdsleder alle arbejdsgiver tre gange i løbet af sit liv, eller om der kunne ændres på sådan nogle ting i aftalen eller loven.

Kl. 16:17

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ministeren.

Kl. 16:17

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold
(Manu Sareen):

Nu er jeg jo ikke kirkeminister mere, og det eneste, der var hugget i granit eller i hvert fald i noget, der var hårdt, var lertavlerne, altså de ti bud. Nu er det jo sådan, at jeg, som jeg lige har sagt, og hvilket der vist også er bred opbakning til – og jeg ved også, at det her er sats-

Stine Brix (EL):

Det synes jeg selvfølgelig er positivt. Et spørgsmål, der ligger i forlængelse af det, er jo spørgsmålet om den her mulighed for at kunne tiltræde en fuld overenskomst, som jeg kan forstå hænger sammen med den bekendtgørelse, ministeren så skal udarbejde siden hen. Så mit spørgsmål i den sammenhæng vil være, om det på samme måde vil være muligt at tage en drøftelse med alle Folketingets partier, når det handler om at sikre, at den her nye lovgivning reelt giver handicaphjælpere mulighed for at tiltræde en fuld overenskomst.

Kl. 16:18

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ministeren.

Kl. 16:18

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold
(Manu Sareen):

Nu er det sådan – som der er nogle der har været inde på – at taksterne for hjælperløn m.v. vil tage udgangspunkt i overenskomsterne på det her område. Det vil selvfølgelig også være op til den, der er arbejdsgiver i den enkelte BPA-ordning, at indgå de enkelte aftaler, der nu måtte være om hjælperne og lønnen og de øvrige ansættelsesvilkår. De elementer, som vil indgå i taksterne for hjælperløn m.v., svarer selvfølgelig også til dem – og det er det også vigtigt lige at understrege – som efter satspuljekredsens beslutning indgår i hjælperlønnen efter de nugældende udmålingsregler.

Kl. 16:19

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak.

Der er ikke yderligere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

29) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 58:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den valgfri protokol af 13. december 2006 til konventionen om rettigheder for personer med handicap.

Af ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen).

(Fremsættelse 26.02.2014).

Kl. 16:19

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Forhandlingen er åbnet, og det er først hr. Eyvind Vesselbo som ordfører fra Venstre.

Kl. 16:19

(Ordfører)

Eyvind Vesselbo (V):

Den her sag er jo en sag, som i hvert fald i store kredse i Danmark har været drøftet igennem mange år, nemlig om Danmark skulle ratificere konventionen om individuel adgang til handicapkomiteen, altså at man kan klage til FN's handicapkomité over beslutninger truffet i Danmark. Danmark ratificerede FN's konvention den 13. december 2006 om rettigheder for personer med handicap, og til den konvention var der jo en lille tilføjelse, og det er den protokol, som vi drøfter i dag, om vi skal sige ja til.

Den drejer sig om, at handicappede, hvis de har været igennem et retssystem i Danmark, hvis de har følt, at der var nogle ting i deres rettigheder, der ikke blev tilgodeset, hvis de har været igennem alle de instanser, som man kan i den sammenhæng, så skal de kunne klage til en komité i FN, som tager sig af den her klage. Nogle vil sige, at i Danmark har vi da virkelig et gedigent klagesystem, så hvis man får nej i kommunen, kan man klage til Ankestyrelsen, så kan man klage til den ene og til den anden og den tredje, og man kan endda også prøve tingene ved en retslig instans. Og så skulle det vel i og for sig være nok. Men det er ikke sådan nødvendigvis, for det er ikke altid sådan, at fordi man har ret, får man ret, heller ikke i et klagesystem i Danmark.

Derfor er det altså vigtigt, at man, når man har været igennem alle de her klageinstanser, så har en yderligere mulighed ved at få nogle uden for Danmark til at se på sin sag. Sagen er jo, og det synes jeg man oplever tit, at der er folk, der faktisk har nogle helt reelle indvendinger imod den måde, man har grebet deres sag an på, og hvor man så gang på gang i systemet får nej til det, man egentlig føler man har ret til. Det, som jeg ofte har følt i en lang række sager, er, at systemets forskellige instanser holder sammen, fordi de ligesom bygger på hinandens fortolkning af den konkrete sag. Som jeg har sagt ofte i de her sager: Systemet lukker sig om sig selv, og så kommer man ikke videre, fordi man ikke kan vinde sagen, fordi alle egentlig holder sammen for at sige, at det, den første gjorde i den her sag, var rigtigt.

Derfor er det vigtigt, at man har et andet sted at gå hen, nemlig ligesom lidt en second opinion på landsplan, og at man kan komme og klage til komiteen. Komiteen kan ikke ændre noget. Den kan ikke pålægge Danmark nogen ting, men den kan komme med nogle anbefalinger til, hvad man burde gøre, og hvad det enkelte menneskes rettigheder er. Jeg mener, at det er meget vigtigt, at man har den mulighed. Derfor er det positivt, at det ligger i det her forslag om, at vi i Danmark tilslutter os annekset her til konventionen.

Der er nogle ting, som jeg synes kunne være vigtigt at få på plads i behandlingen af den her sag. Det er at få et overblik over, hvor stort omfanget vil blive af det her. Det kan kun blive gisninger, men det er klart, at der må være materiale, som kan beskrive det. Det andet

er: Hvad er økonomien i det her system? Altså både omfang og økonomi hænger lidt sammen.

Jeg kan bare sige, at Venstre støtter det her forslag om at ratificere denne del af protokollen.

Kl. 16:24

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig to medlemmer, der har meldt sig med korte bemærkninger. Den første er fru Pernille Rosenkrantz-Theil, Socialdemokraterne.

Kl. 16:24

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Det synes jeg da er glædeligt. Det var dog fantastisk – det er da en nyhed. Hvad er det, der har forandret sig? For det er jo altså efterhånden nogle år siden, vi har tiltrådt selve konventionen, så hvorfor skulle det tage så mange år for Venstre at komme frem til den glædelige konklusion, at man selvfølgelig også skal tilslutte sig tillægsprotokollen?

Kl. 16:24

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:24

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg synes, fru Rosenkrantz-Theil skulle glæde sig – og nøjes med at glæde sig – for det, der er vigtigt, er, at vi nu tilslutter os den her protokol, og at de handicappede, som har brug for at klage, får den her mulighed. Vi kan godt bruge lang tid på at diskutere, hvorfor det skulle tage så lang tid, men sådan er det jo med mange ting – det kan være, at der er nogle forhold, der gør sig gældende på et bestemt tidspunkt, og som så ændrer sig. Sagen er, at det står helt klart, at Venstre støtter, at man ratificerer det her.

Kl. 16:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 16:25

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Nu kunne jeg ikke lade være med at gå ind og finde et citat fra Dansk Folkeparti frem, for det var jo en noget opildnet debat, der i sin tid var om det her punkt. Der sagde fru Tina Petersen, der var ordfører på det tidspunkt, at »... når jeg så ser denne komité med en sammensætning af afrikanere og asiater, så sidder jeg og tænker: Jamen hold da op, de når os jo ikke engang til sokkeholderne i ligeberettigelse.«

Så kan man jo ikke lade være med at tænke på, om årsagen til, at Venstre nu går ned ad den her vej, måske er, at man ikke på samme måde er afhængig af et parlamentarisk flertal med Dansk Folkeparti. Eller er det sådan, at det her er sådan en kurs, vi vil se Venstre have fremover, altså at det vil sige, at man godt vil – eller tør, kunne jeg måske sige – ratificere den her slags uden Dansk Folkepartis godkendelse?

Kl. 16:26

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:26

Eyvind Vesselbo (V):

Nu synes jeg, det er lidt specielt at bede mig om at svare på, hvad Dansk Folkeparti mener. Det er sådan en lidt underlig situation. Jeg er jo medlem af Venstre, og jeg tror godt, at fru Rosenkrantz-Theil ved, at jeg er medlem af Venstre, og at jeg derfor svarer på Venstres

vegne. Der kommer jo en ordfører for Dansk Folkeparti om lidt, og så kan fru Rosenkrantz-Theil jo stille det spørgsmål til hende. Det er sådan set ikke mig, der skal svare på det.

Alt det der fnidder kan vi godt diskutere, men det, jeg mener er vigtigt i den her sammenhæng, er, at vi nu får en vedtagelse af det her, som hjælper nogle mennesker i Danmark, der er handicappede, til at få en mulighed for at klage. Se, det er det centrale for mig, og så er jeg fuldstændig ligeglad med, hvad Dansk Folkeparti har sagt for nogle år siden, for det er sådan set ikke det, der er det væsentlige her; det væsentlige er, at vi får hjulpet nogle mennesker.

Kl. 16:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det fru Stine Brix, Enhedslisten.

Kl. 16:27

Stine Brix (EL):

Jamen jeg synes sådan set også, det er interessant at høre, hvad der er årsagen til, at Venstre har skiftet holdning på det her punkt. Vi fremsatte jo et beslutningsforslag tilbage i samlingen 2008-09, hvor det desværre blev stemt ned, så det vil sige, at der er gået 5 år, så vidt jeg lige kan regne ud, hvor den her mulighed ikke har eksisteret, og hvor mennesker med handicap i Danmark, som har følt, at handicapkonventionen er blevet krænkede af det danske samfund, ikke har haft muligheden for at klage. Hvordan kan det være, at man ikke vil le det dengang, og hvordan kan det være, at man så synes, det er en god idé nu?

Kl. 16:28

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:28

Eyvind Vesselbo (V):

Som jeg sagde til fru Rosenkrantz-Theil, er vi jo nu enige om, at det her skal gennemføres, og det er ligesom det centrale, synes jeg. Vi kan godt diskutere, og det synes jeg at man skal gøre med dem, der har lyst til det, hvorfor det ikke er sket før, men det vigtigste er vel – og det må Enhedslisten vel også mene – at det her bliver gennemført, og at det bliver gennemført nu, og i øvrigt at det bliver gennemført med et bredt flertal. Og så må man glæde sig over, at det er det, der er situationen.

Kl. 16:28

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Stine Brix.

Kl. 16:28

Stine Brix (EL):

Jeg er faktisk i stand til både at glæde mig og stille spørgsmål på samme tid. Jeg synes bare, det er interessant, hvad det er for et skifte, der er sket. Altså, hvad er det for en ny situation, der er? Det kunne jo godt være, at der var sket et eller andet, som gjorde, at Venstres holdning var en anden. Jeg har også bemærket, at der tidligere, faktisk for ikke så længe siden – jeg mener, at det er omkring et halvt år siden – var en situation, hvor Venstres gruppeformand tog initiativ til en debat om menneskerettighedskonventioner og om, hvorvidt de skulle indarbejdes i dansk lov. Altså, har man haft den debat i den her sammenhæng i Venstre, eller mener man ikke, det er relevant i den her sammenhæng?

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Eyvind Vesselbo (V):

Altså, nu er det jo sådan, at jeg ikke nødvendigvis refererer, hvilke debatter vi har i Venstre. Det tror jeg at vi klarer internt på vores gruppemøder og ved andre møder i Venstre. Der finder vi frem til den politik, vi skal føre. Det, jeg kan sige, er, at når jeg står her på talerstolen, er det netop, fordi vi i Venstre er enige om at sige ja til den her ratificering. Så jeg mener, at det er det, der er det centrale. Jeg står ikke her og stiller spørgsmål om, hvad Enhedslisten diskuterer på sine gruppemøder eller på andre møder internt.

Så lad os nu holde os til det, som er sagen her, nemlig at vi fra Venstres side siger ja til at ratificere den her protokol. Det er det centrale for mig, og det burde også være det, der var det centrale for Enhedslisten, nemlig at få hjulpet nogle mennesker på den her måde.

Kl. 16:30

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Socialdemokraterne, fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 16:30

(Ordfører)

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Jeg synes måske, at jeg vil anholde, at det der med, at alt det der fnidder kunne vi godt lægge væk, for det her handlede om at hjælpe nogle mennesker, blev en lille smule skinhelligt. Ja, det handlede det sådan set også om, da vi tidligere foreslog, mens vi ikke havde regeringsmagten, at vi skulle hjælpe nogle mennesker. Her brugte Venstre sit flertal på at stemme det ned. Der er sådan set gået en årrække, hvor det så ikke har været muligt at hjælpe de mennesker, fordi Venstre stemte det, vi gerne ville, ned. Det synes jeg måske blev lige lovlig helligt.

Så vil jeg sige, at det sådan set ikke kun var Dansk Folkeparti, men også Venstres egen minister på området, der sagde det, om end ikke helt så farverigt som Dansk Folkeparti, og derfor var det Dansk Folkepartis citat, jeg tog op. Men også fru Karen Jespersen, der var minister på det tidspunkt, anholdt jo, at det her var et nationalt anliggende, og at Venstre og den daværende regering derfor ikke ville støtte forslaget, og at der var tale om, at der i perioder ville være folk fra helt andre samfund end vores, der så skulle til at sidde og tage stilling til det med, om handicappedes rettigheder blev overholdt.

Til det vil jeg bare sige, at for Socialdemokraterne er det afgørende vigtigt, at Danmark bringer sig i front, hvad angår handicappedes rettigheder. For os er det selvfølgelig vigtigt, at vi også tilslutter os de internationale tiltag, der er på det her område. Vi er stolte af, at vi har ratificeret handicapkonventionen, og vi glæder os over, at det nu lykkes at ratificere den her tillægsprotokol. Det handler om at få lige adgang, og det handler om, at vi i Danmark på det her punkt har halset bagefter. Der er rigtig meget at være stolt af i dansk handicappolitik. For nylig talte jeg med en, som har været på området de sidste 40 år af sit arbejdsliv, som sagde, at det unægtelig var et af de områder, hvor tingene, når man så tilbage på et 40-årigt arbejdsliv, jo havde flyttet sig meget, meget markant.

Men det betyder jo ikke, at tingene skal gå i stå. For i løbet af den her uge talte jeg også med en bekendt, som fortalte, hvordan situationen f.eks. er med hensyn til adgang til museer, men også adgang, når vi taler om f.eks. at skulle med toget, hvis man er kørestolsbruger i Danmark. Ja, rigtig mange ting er blevet rigtig meget lettere, men der er altså også lang vej endnu. Så til det her med at have sådan en selvgod opfattelse af, at i Danmark er vi meget længere med ligebehandling, end man er alle mulige andre steder, vil jeg sige: Altså, nu ved jeg ikke, om vi ønsker samme situation, som de har i New York, men i New York er det sådan, at hvis der ikke er adgang

for en kørestol, kan man tildeles en bøde, indtil man får det i orden, og man får igen en bøde, hvis man så ikke har givet adgang for kørestolsbrugere. Det er bare for at komme med et, synes jeg, relativt illustrativt eksempel på, at man i andre samfund er gået meget, meget længere i forhold til ligebehandling og tilgængelighed for handicappede.

Så jeg synes, at vi skal pakke selvgodheden væk. Ja, vi kan meget i Danmark. Ja, vi har et fantastisk velfærdssamfund. Ja, vi har flyttet os helt vildt meget i løbet af de sidste 40 år, hvis det er det, man ser tilbage på handicapområdet. Men hvor har vi dog også ufattelig meget at lære af andre samfund, og derfor er det vigtigt, at vi på det her område rækker hånden ud og bliver en del af det internationale samfund, der er, hvad angår ligebehandling af handicappede. Så mener jeg i øvrigt også, hvis vi skal være lidt selv gode, at vi også har rigtig meget at byde på i forhold til samfund, som jo på ingen måde har nået de standarder, som vi har nået i Danmark. Men vi skal huske på, at lige så meget som de har at lære af os, mindst lige så meget har vi altså også at lære af andre samfund.

Jeg tror, jeg fik sagt, at vi allerede har ratificeret selve handicapkonventionen. Det, vi behandler i dag, er jo sådan set klageretten, og et eller andet sted virker det mærkværdigt på mig, at man i den tidligere regering valgte at ratificere konventionen, men de værktøjer, der er til, at man på en eller anden måde også sørgede for, at den konvention blev overholdt, valgte man så at lade være med at indføre. Altså, det svarer jo til at lave en eller anden lovgivning om, at man ikke må køre mere end 130 km/t. på motorvejen, men hvis man gør det alligevel, er der ingen konsekvenser. Altså, jeg er med på, at der ikke er nogen sanktionsmuligheder i det her, men jeg tror, at det at få en rapport fra en FN-komité, som siger, at der er nogle forhold, der ikke er i orden, tager de fleste politikere faktisk temmelig seriøst, særlig når det gælder f.eks. handicappede.

Javel, der er ikke nogen sanktion, men det at have mulighed for at klage, det at have mulighed for at rejse sager har selvfølgelig rigtig store politisk konsekvenser, og derfor er det vigtigt, at vi gør det her. Så det her med at lave konventioner bliver jo snak, hvis ikke man tør gå linen ud og sige, at selvfølgelig skal tillægsprotokollen også med, hvor klageadgangen er til stede, så vi igen efter min mening kan se os selv i øjnene i international sammenhæng, når vi drøfter spørgsmål om handicappede.

Jeg tror, at det skulle være klart, at Socialdemokratiet støtter forslaget.

Kl. 16:35

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kort bemærkning, og det er fru Mai Mercado, De Konservative.

Kl. 16:35

Mai Mercado (KF):

Jeg bed mærke i, at fru Pernille Rosenkrantz-Theil sagde, at ligebehandling er vigtigt. Det er vi jo for så vidt enige i i Det Konservative Folkeparti, men jeg vil bare godt spørge sådan lidt ind til det danske klagesystem, som jo er Ligebehandlingsnævnet. Mener ordføreren, det er vigtigt, når Ligebehandlingsnævnet bruger tid på priser på hårklip og forskel på mænd og kvinder, hvor altså en klipning af en korthåret kvinde jo altså ikke må sættes dyrere end en klipning af en korthåret mand osv. osv., eller differentierede priser i swingerklubber eksempelvis? Er det ligebehandling, når vi taler om, at ligebehandling er bedst? Altså, det er bare for spørge, om ikke ordføreren er enig i, at det måske er udtryk for et dansk system, hvor kæden måske hopper lidt af engang imellem?

Kl. 16:36

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:36

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Altså, nu synes jeg, der er stor relevans i lige præcis det der med korthårede kvinder og deres priser ved frisøren, vil jeg gerne have lov til at meddele fra den her talerstol. Men jeg tror, hvis vi sådan skal tage det på et mere principielt plan, end at jeg gerne vil have lavere frisørpriser for mit eget vedkommende, at det er en god idé at tage den med vores ligestillingsordfører i stedet for. Det beskæftiger jeg mig i de her år relativt lidt med og skal derfor ikke gå ind i en længere diskussion, hverken om priser i swingerklubber eller på klipninger.

Kl. 16:36

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Mai Mercado.

Kl. 16:36

Mai Mercado (KF):

Der er altså utrolig mange upassende ting, man kunne sige lige nu som opfølgning, men det vil jeg lade være med. Så jeg vil egentlig bare sige, at det jo får relevans i den henseende, at Ligebehandlingsnævnet jo er den danske måde at kunne påklage forskelsbehandling på, altså når man ikke føler, at man er blevet behandlet godt nok.

Det virker jo mærkeligt på mig, når de sager, man som politiker bliver mødt mest med, handler om mænd, som ikke må overnatte på en bestemt etage på hotellet Bella Sky; handler om forskelle i priser på swingerklubber; og handler om forskelle mellem korthårsfrisurer og langhårsfrisurer. Jeg kan kun sige, at ordførerens frisure ser rigtig glimrende ud, så det er en god frisør, ordføreren har fat i.

Men det virker bare, som om der er noget, der er løbet helt løbsk i det danske klagesystem, og derfor kan man jo godt være bekymret for, hvordan det internationale klagesystem vil komme til at tage sig ud.

Kl. 16:37

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:37

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Altså, det er lige før, jeg vil stille en flaske vin på højkant på, at FN's handicapkomité hverken kommer til at tage sig af frisørpriser eller swingerklubber. Hvis den gør det, giver jeg den dyreste flaske rødvin, du kan pille ned fra hylden nede i Snapstinget. Det tror jeg simpelt hen ikke på. Altså, jeg er med på, at der kan være ting omkring det Ligebehandlingsnævnet, hvor mine øjenbryn også er røget op i panden. Der var engang også noget med priser i forbindelse med et af de der diskoteker, hvor der var forskel på prisen for mænd og kvinder.

Det er sikkert fint, at det også bliver taget op, men jeg vil sige, at det, vi behandler i dag, har en helt anden karakter. Vi taler om handicappedes ligebehandling i vores samfund og de internationale regler, der følger med. Så jeg synes måske, at den anden debat hører til i en ligestillingsdebat.

Kl. 16:38

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Dansk Folkeparti, fru Karina Adsbo.

Kl. 16:38

Kl. 16:42

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Det her forslag handler om en ratifikation af FN's valgfri protokol. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at vi i Dansk Folkeparti finder det vigtigt, at det er det danske Folketing, der laver de regler og de love, vi mener der skal laves, og behandler de klager, der skal behandles i vores klagesystem.

Det her handler om et politisk signal, Danmark gerne vil sende. Det vil sige, at der ikke er tale om en retslig proces, og der er heller ikke tale om, at komiteen med bindende virkning kan afgive fortolkninger af konventionen eller afgøre konkrete sager. Komiteen har heller ikke beføjelser til at gennemføre undersøgelser på en delta-gende stats territorium uden statens samtykke. Komiteens udtalelser vil være vejledende, og den til enhver tid siddende regering vil derfor tage stilling fra sag til sag. Så hvis nogen tror, at det vil sikre mennesker med handicap bedre vilkår i Danmark, så er det ikke vores opfattelse, at det vil ske med en ratifikation. Derimod kan man som borger blive ved med at blive fanget i et klagesystem.

I Dansk Folkeparti mener vi, at vi skal sikre mennesker med handicap de bedste vilkår og rammer her i Danmark. Vi står med store udfordringer på det sociale område, herunder er der en sagspukkel i Ankestyrelsen, efter at regeringen og Enhedslisten nedlagde de sociale nævn. Det vil sige, at mennesker med handicap kan være fanget i det danske system, mens sagsbehandlingsprocessen kører i årevis. Og jeg har fået mange henvendelser fra borgere, der har fået et brev fra Ankestyrelsen om, at deres sag vil tage længere tid om at blive færdigbehandlet. Og når så Ankestyrelsen har færdigbehandlet klagen, sender kommunen den måske tilbage igen, og så beder kommunen om nye oplysninger i borgerens sag. Sådan kan ens sag pendle frem og tilbage i systemet, og her er det, Dansk Folkeparti mener, at vi i Folketinget kan gøre en fælles indsats.

Det er her i Danmark, vi skal sikre, at mennesker med handicap hurtigt får afgjort deres sag i Ankestyrelsen. Det kunne gøres ved f.eks. et sagsbehandlingsloft, hvilket er blevet samlet afvist af regeringen. Dansk Folkeparti har tidligere haft et beslutningsforslag på i salen og foreslået, at hvis en borger fik medhold i Ankestyrelsen, så fik man kompensation, netop for at forebygge, at de som kommuner prøvefører sager. Mens sagen kører, sparer kommunen ydelsen til borgeren. Desværre var der ikke flertal for dette.

Det her forslag er ren signalpolitik. Regeringen skulle hellere sørge for, at kommunerne overholder den lovgivning, vi har i dag, da det er gratis for kommunen at bryde loven. I Dansk Folkeparti har vi i årenes løb arbejdet for at forbedre vilkår og rammer for mennesker med handicap. Vi fik gennemført et retskrav til unge, STU-uddannelsen, og i satspuljeregi har vi kæmpet for et forsøg på en overbygning i forhold til STU, som nu er forankret i TV-Glad. Dansk Folkeparti har haft flere forespørgsler i Folketingssalen for netop at forbedre indsatsen over for mennesker med handicap, herunder om kommunernes efterlevelse af love og regler og ankepraksis og også om tilbud til mennesker med handicap.

Mennesker med handicap skal have nogle gode rammer, men vi mener ikke, at det sker ved en ratifikation af FN's protokol. Det giver nærmere en falsk tryghed. Vi skal satse på indsatsen her i Folketinget, og vi skal forbedre indsatsen for mennesker med handicap også i forhold til det kommunale selvstyre. Tak for ordet.

Kl. 16:42

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig to medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Den første er fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Jeg tror, at ordføreren hørte citatet tidligere. Jeg tror bare, at ordførertalen måske gav mig anledning til at spørge om noget lidt andet end citatet om afrikanere, arabere, og hvem det var, der sad i den der komité. Jeg begriber simpelt hen ikke, hvordan det kan stå i modsætning til hinanden at ville forbedre de handicappedes vilkår og så at ratificere tillægsprotokollen. Det forstår jeg simpelt hen ikke. Og jeg vil gerne høre fra ordføreren, om der er en eneste handicaporganisation, bare en lillebitte, lillebitte handicaporganisation eller bare en enkelt handicappet, som Dansk Folkeparti kan hive op af en hat og sige: De mener også, at det er falsk tryghed, hvis det er sådan, at tillægsprotokollen ratificeres?

Kl. 16:43

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:43

Karina Adsbøl (DF):

At alle andre mener, at det er en god idé, er jo ikke ensbetydende med, at vi i Dansk Folkeparti mener, det er en god idé. Og jeg er ligesom kommet med andre løsningsforslag, i forhold til hvordan vi kan gøre indsatsen bedre. Nu ved jeg godt, at socialordføreren er ny på posten, men hvis hun havde været her til de tidligere debatter, ville hun vide, at Dansk Folkeparti har rejst alle de her debatter. Vi har indkaldt til samråd, når der har været problemer omkring BPA-ordningen. Vi har stået fast i forhold til kommunernes efterlevelse af love og regler og ankepraksis. Vi har kæmpet for mennesker med handicap. Det kan godt være, at mennesker med handicap synes, at det her er en god idé, men i bund og grund har det jo ingen indvirkning i forhold til tingene. Det handler jo om, hvordan vi har indsatsen i Danmark, og om, hvordan vi forbedrer indsatsen i Danmark.

Kl. 16:44

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 16:44

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Det lyder altid meget modigt at sige, at det jo er ligegyldigt, hvad alle andre mener, hvis vi mener noget. Ja, ja, det kan jo være godt nok. Men det, ordføreren argumenterede for, var jo, at det var falsk tryghed for den handicappede. Så bliver det vel relevant at høre, hvem det er, der mener det. Er det Dansk Folkeparti, der mener det, eller er det faktisk nogle handicappede, der føler, at det vil være en falsk tryghed? Jeg mener sådan set, at Dansk Folkeparti gør sig skyldig i at fortælle, hvad en anden gruppe mennesker mener og føler omkring en bestemt ratifikation, som pågældende gruppe jo har råbt højt om at de gerne ville have, siden man undlod at gennemføre den i den tidligere regerings tid med Dansk Folkepartis støtte.

Kl. 16:44

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:44

Karina Adsbøl (DF):

Jeg tror, at ordføreren skal slå ørerne ud og lytte efter, hvad jeg siger, og høre, hvilke forslag vi kommer med. Jeg mener personligt, at det kan give en falsk tryghed, for den her klage, man sender ind, har jo ikke nogen retsvirkning, og det er ikke ensbetydende med, at Danmark skal følge op på den her klage. Derfor mener jeg, at klagesystemet i Danmark skal forbedres. Hvis vi havde et klagesystem, der fungerede i Danmark, var der jo ingen grund til at klage til FN. Så

det er der, vi synes indsatsen skal være. Og det tror jeg er meget forståeligt, i forhold til det jeg har sagt i min ordførertale.

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det fru Stine Brix, Enhedslisten.

Kl. 16:45

Stine Brix (EL):

Jeg må sige, at jeg på samme måde som Socialdemokraternes ordfører stiller mig meget undrende over for, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte det beslutningsforslag, der ligger her. Det er jo et udtalt ønske, måske et af de største, fra handicaporganisationerne i Danmark, at Danmark også tiltræder tillægsprotokollen til handicapkonventionen, og der er jo på ingen måde en modsætning imellem at forbedre det danske klagesystem og så at tiltræde tillægsprotokollen. Så hvad er egentlig årsagen til, at Dansk Folkeparti ikke kan gøre begge dele på samme tid og imødekomme det meget store ønske, der er, om også at give den her mulighed for at kunne forfølge brud på handicapkonventionen helt til FN?

Kl. 16:46

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:46

Karina Adsbøl (DF):

Nu er det sådan, at hvis vi ikke følger handicapkonventionen, har vi Institut for Menneskerettigheder til at overvåge det. Det har vi vedtaget i fællesskab her i Folketinget. Noget andet er, at jeg måske godt kan forstå, at ordføreren undrer sig. Jeg undrede mig også her i Folketingssalen, da der ikke var nogen, der stemte for Dansk Folkepartis forslag om, at borgere fik kompensation, når de fik medhold i Ankestyrelsen. Det undrede også mig, for det var da vitterlig et godt forslag, som kunne forebygge i forhold til at prøvekøre sager, men der var heller ikke opbakning til det.

Nu er Dansk Folkeparti jo skeptiske i forhold til konventioner og i forhold til EU. Vi kan også se, hvordan det er med børnechecken og sådan noget. Derfor mener vi jo, at dansk lovgivning er noget, vi laver her i Folketingssalen, og det er også i Danmark, det foregår.

Kl. 16:46

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Stine Brix.

Kl. 16:46

Stine Brix (EL):

Men vil det så sige, at Dansk Folkeparti egentlig også gerne vil af med hele handicapkonventionen, som den ligger i dag, så man var helt fri for, at der var nogle gældende menneskerettigheder for borgere, der har et handicap, som man også havde ratificeret i Danmark? Altså, jeg synes godt nok, det ville være noget af et tilbageslag for borgere med handicaprettigheder her i Danmark, hvis man skulle helt af med alle de rettigheder, som ligger i FN's handicapkonvention. Vil man også gerne af med det?

Kl. 16:47

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:47

Karina Adsbøl (DF):

Jamen det er da utroligt, som Enhedslistens ordfører prøver at lave et skræmmebillede af det her. Det er helt utroligt. Det er jo ikke det, der er essensen i det. Det handler om indsatsen, vi gør i Danmark, og det er der ikke nogen af partierne her i Folketinget der åbenbart vil

være med til at forbedre, når vi kommer med et beslutningsforslag om et sagsbehandlingsloft.

Nu havde vi godt nok et fælles forslag til vedtagelse, som Dansk Folkeparti fik medhold i i forbindelse med F 10 – og det er jo rigtig godt – om at mennesker med handicap skal have den hjælp, de har behov for. Det er jo det, det handler om: at vi gør en god indsats i Danmark og forbedrer klagesystemet og forenkler det, så borgerne ikke skal pendle frem og tilbage i det klagesystem.

Så synes jeg ikke, at Enhedslistens ordfører skal lægge ord i munden på mig og male et skræmmebillede, for det er jo ikke det, det handler om.

Kl. 16:48

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Så er der ikke yderligere ønsker om korte bemærkninger. Nu er det ordføreren for Radikale Venstre, fru Zenia Stampe.

Kl. 16:48

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Danmark ratificerede jo for en del år siden FN's handicapkonvention, og med det her beslutningsforslag lægger vi op til at gå skridtet videre og ratificere FN's tillægsprotokol. Det betyder, at danskere kan klage til FN's komité for rettigheder for personer med handicap, hvis de mener, at deres rettigheder er blevet krænket, og de har udtømt de nationale klagemuligheder.

Det er en rigtig god nyhed for danskere med et handicap, for vi møder jo ofte borgere med et handicap, der føler, at de løber panden mod en mur, og at det er dem mod systemet. Det er ikke sikkert, det er sådan, men nu får de i hvert fald en mulighed for at få andre øjne på sagen. Det er godt for dem, men det er sådan set også godt for systemet.

Men det er også godt for nogle helt andre. Det er godt for alle de handicappede i verden, som har brug for, at vi kæmper for deres rettigheder, for jeg er ikke i tvivl om, at den bedste måde at gå foran og vise et godt eksempel på jo er at vise, at man ikke selv tror, man er ufejlbarlig, at man godt tør lade sig kigge i kortene. Det mener jeg er at gå foran, og derfor handler det her ikke kun om danskere med et handicap, selv om det er et selvstændigt formål og en selvstændig grund til, at vi skal tilslutte os tillægsprotokollen. Men det handler også om kampen for mennesker med handicap i hele verden.

Det handler om at lægge et pres på lande og regeringer om at tilslutte sig og overholde handicapkonventionen. Og den bedste måde at gøre det på er jo ved at lade hinanden kigge sig i kortene for nu også at være sikker på, at man har implementeret det på en ordentlig måde og det ikke bare er tom symbolpolitik. Derfor støtter vi forslaget for de danske handicappede, men søreme også for verdens handicappede.

Kl. 16:50

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Der er ingen, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for SF.

Kl. 16:50

(Ordfører)

Sanne Rubinke (SF):

Tak for det. Jeg vil da ikke lægge skjul på, at vi i SF synes, at det er en stor dag at skulle behandle den her ratificering af den valgfri protokol. Det har vi længe ønsket at gøre, for det giver borgere med handicap en yderligere mulighed for at rejse en sag i komiteen og få behandlet en sag om forskelsbehandling.

Jeg kan godt høre, at bl.a. DF's ordfører mener, at det er overflødigt eller måske ligegyldigt, men vi mener, at det er alt andet end overflødigt og ligegyldigt, for selv om vi i Danmark er kommet

langt, har vi altså stadig en hel del udfordringer. Som både brugerorganisationerne og Institut for Menneskerettigheder også påpeger jævnlige, har vi stadig væk en hel del udfordringer tilbage også på handicapområdet, som vi skal have gjort noget ved.

Man kan f.eks. nævne spørgsmålet om fysisk tilgængelighed. Der er stadig mange kørestolsbrugere, som er afskåret fra at bruge den offentlige transport. Og helt personligt må jeg sige, at jeg da ikke kan forstå, hvorfor vi, når vi her i Folketinget lovgiver om så meget, ikke kan lovgive på en måde, så der er krav om fuld fysisk tilgængelighed for alle i den offentlige transport. Det er også et spørgsmål, om vi i virkeligheden har frit valg af praktiserende læge og tandlæge, hvis der rent faktisk er borgere, som ikke har fysisk adgang til deres klinikker. Det samme gælder desværre for dele af skolevæsenet.

En hel del danskere angiver, at de faktisk tror, at de vil have betænkninger ved at arbejde sammen med en kollega med fysisk funktionsnedsættelse. Og psykiatrien er stadig meget præget af brugen af tvang. Der er nok at se på, også i Danmark, og der er hårdt brug for, at vi kaster lys over handicapområdet. Og det er faktisk sådan noget, som den her ratificering er med til at gøre.

Jeg synes også, at det er temmelig beskæmmende, at både Kommunernes Landsforening og den store Aarhus Kommune udtrykker stor bekymring for forholdet mellem den enkelte kommunes service-niveau – læs økonomi – og fortolkninger af rettighederne efter handicapkonventionen. Konventionen har jo altså været gældende her i landet i årevis og har også været gældende i kommunerne i årevis, og det ændrer den her ratificering af tillægsprotokollen jo ikke på.

Vi glæder os i SF over, at Danmark nu også er omfattet af den valgfri protokol og anerkender handicapkomiteens kompetence til at modtage og behandle klager og komme med forslag, og at der kan foretages undersøgelser i Danmark efter bestemmelserne i artikel 6.

Kl. 16:53

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kort bemærkning. Det er fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti.

Kl. 16:53

Karina Adsbøl (DF):

Jeg undrer mig lidt, når ordføreren står og snakker om tilgængeligheden på offentlige lægeklinikker i forbindelse med offentlig transport. Hvad angår transport, har SF haft en transportminister, så hvorfor søren gjorde man ikke noget ved det, da man sad på ministerposten? Med hensyn til lægeklinikker har SF jo også haft en socialminister, der kunne have handlet på det område. Så jeg kunne egentlig bare godt tænke mig at høre, hvorfor der ikke er blevet handlet, når det er SF's politik.

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:54

Sanne Rubinke (SF):

Jeg skal jo ikke lige præcis kunne udtale mig om, hvorfor vores konkrete ministre ikke har stillet konkrete forslag, mens de sad i konkrete ministerier. Men jeg kan i hvert fald sige, at en af årsagerne til, at der, som der blev spurgt om, ikke er blevet gjort noget ved det på det tidspunkt, måske kan være, at der ikke har været et flertal for det.

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 16:54

Karina Adsbøl (DF):

Nu ved man jo ikke, om der har været noget flertal, når der ikke har været fremsat nogen beslutningsforslag. Hvad angår offentlig transport, skal mennesker med handicap bestille, 48 timer inden de skal med DSB, så der kan det jo godt undre, at ordførerens minister ikke selv har været på banen, når ordføreren så flot står og forklarer, hvad SF gerne vil. Det undrer mig bare. Det er ligesom bare, som om SF har meget travlt ved håndvasken, efter de er trådt ud af regeringen.

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:54

Sanne Rubinke (SF):

Jeg er meget tilpas med, at vi i SF, ligesom vi plejer, har meget travlt med at fortælle og dele med alle andre her i salen, hvad vi rent faktisk gerne vil. Det har jo ikke så meget at gøre med, om noget lige præcis kan lykkes, mens man sidder i et bestemt ministerium eller ej – det er et løbende arbejde.

Kl. 16:55

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Så er det ordføreren for Enhedslisten, fru Stine Brix.

Kl. 16:55

(Ordfører)

Stine Brix (EL):

Tak for det. Jeg synes, det her er et bragende godt forslag. Jeg kan kun glæde mig over, at det er fremsat, og jeg kan kun glæde mig over, at der er flere partier, som bakker op om det – også flere, end der var, dengang vi fremsatte et beslutningsforslag for 5-6 år siden. Det er rigtig godt, at der nu bliver mulighed for, at borgere her i Danmark, som mener, at Danmark ikke lever op til handicapkonventionen, får en mulighed for i sidste ende at føre en klage helt til FN-systemet.

Det er ikke bare en vigtig rettighed, det er også et vigtigt signal, som vi kan bruge, når vi i alle mulige andre sammenhænge som land er med til at fremme rettighederne for borgere med handicap. Jeg bemærkede i hvert fald, at Danske Handicaporganisationer i deres høringsvar skrev, at de oplevede det som en konkret udfordring i deres arbejde med at fremme rettigheder for mennesker med handicap i andre lande i verden, at Danmark ikke selv havde ratificeret tillægsprotokollen. Så det giver os også en styrke i forhold til det civilsamarbejdsarbejde, som mange ngo'er i Danmark varetager på det her område.

Handicapkonventionen handler jo om, at borgere med handicap fuldt ud kan nyde samme frihedsrettigheder, samme menneskerettigheder som alle andre borgere, at de ikke bliver udsat for diskrimination – et rigtig vigtigt og ædelt formål. Der er mange ting, vi stadig kan gøre i Danmark for at nå det mål. Det gælder bl.a. tilgængelighed, som har været nævnt her i debatten i dag. Der mangler vi rigtig meget for at forbedre tilgængeligheden. Det gælder i forhold til den retssikkerhed, man som borger møder, når man kommer ind i klagesystemet. Det gælder i forhold til lange sagsbehandlingstider. Der er mange, mange områder, hvor vi kan gøre noget.

Men det er et vigtigt signal, vi sender, nemlig at vi godt vil udfordres af borgerne, når de ikke mener, at vi som samfund gør det godt nok. Hvis man bare søger på internettet, finder man hurtigt rigtig mange eksempler på borgere, som mener, at der i deres sag har været brud på handicapkonventionen, og jeg tror, mange af de mennesker vil glæde sig over, at de nu får en ekstra mulighed for at prøve det af.

Jeg må samtidig sige, at jeg synes, det er mærkværdigt, at Dansk Folkeparti er så afvisende over for at ratificere den her del af tillægsprotokollen, især når man understreger – og det vil jeg gerne anerkende at man gør – at man faktisk ønsker at forbedre mulighederne for at klage i Danmark for borgere med handicap. Her er der en oplagt mulighed, her har vi en helt konkret anledning til at trykke på den grønne knap, og så har vi med ét slag forbedret den mulighed. Så lad os da gøre det. Jeg synes, det ville være rigtig smukt, hvis det var et enigt Folketing, der kunne ratificere tillægsprotokollen sammen.

Kl. 16:58

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om ordet for en kort bemærkning, og det er fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti.

Kl. 16:58

Karina Adsbøl (DF):

Nu tager vi så som eksempel, at en borger har klaget, og så har komiteen modtaget den klage. Så er det jo ikke sådan, at komiteen indstiller, at man så får medhold. Det har den jo ikke nogen kompetence til. Man får en klagemulighed, men man kan faktisk ikke ende med at få medhold, og det bliver heller ikke sådan, at afgørelsen skal følges i Danmark. Så når vi snakker om retstilstanden, mener ordføreren så, at den er optimalt?

Kl. 16:59

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 16:59

Stine Brix (EL):

Jeg mener, at det uden tvivl vil være en klar forbedring, at man også kan få den her mulighed. Jeg synes, det er vigtigt, at vi giver muligheden for, at man også kan få FN til at udtale sig i de her sager. Som flere allerede har bemærket i den her debat, er det jo et udtalt ønske, et ønske, som har været formuleret meget, meget længe af stort set alle handicaporganisationer i Danmark, at man også får den her mulighed.

Det er jo samtidig vigtigt at understrege, og det hører jeg heller ikke nogen modsige overhovedet, at det ikke er den eneste mulighed, der findes. Der er jo heldigvis et klagesystem i Danmark, som stadig skal være der, og som i langt de fleste tilfælde vil være fuldt ud tilstrækkeligt, hvis man ønsker at klage over en afgørelse, som er truffet af de danske myndigheder. Men hvorfor dog ikke lægge den her mulighed på?

Kl. 16:59

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 16:59

Karina Adsbøl (DF):

Jo, men er ordføreren så ikke enig i, at komiteens vurdering, kan man sige, når de sidder med sagen, vil være vejledende? Det vil så sige, at det ikke engang er sikkert, at man i sidste ende får medhold i den sag, man har sendt ind. Det kan være, den ryger tilbage igen i systemet. Jeg mener bare, hvor er retssikkerheden, hvor er sikkerheden for, at man i sidste ende får medhold? Det kan komiteen jo ikke give en. Den kan ikke give en medhold i klagen. Det afgøres jo ikke der.

Kl. 17:00

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:00

Stine Brix (EL):

På den ene side er det meget vigtigt for Dansk Folkeparti, at der ikke er lovgivning eller, hvad skal man sige, ikke træffes afgørelser uden for Danmarks grænser. På den anden side fremhæver Dansk Folkeparti, at der her ikke træffes afgørelser uden for Danmark. Jeg forstår simpelt hen ikke argumentationen.

Det er jo rigtigt, at det ikke er sådan, at de afgørelser, der bliver truffet, eller de udtalelser, som man kommer med, har umiddelbar retsvirkning i Danmark, men de kan selvfølgelig bruges i en dansk debat om, hvordan vi forbedrer vilkårene for mennesker med et handicap. Så jeg kan egentlig ikke se problemet. Jeg tror faktisk, det vil give nogle muligheder for, at vi får mere debat om vilkårene for handicappede, og at vi også dermed rykker længere, forbedrer vilkårene, og det er jo det, der i sidste ende er målet.

Kl. 17:01

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Liberal Alliance, fru Thyra Frank.

Kl. 17:01

(Ordfører)

Thyra Frank (LA):

Tak. Liberal Alliance kan tilslutte sig beslutningsforslaget om, at Danmark ratificerer den valgfri protokol om rettigheder for personer med handicap.

Kl. 17:01

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Det gav ikke anledning til ønsker om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for De Konservative, fru Mai Mercado.

Kl. 17:01

(Ordfører)

Mai Mercado (KF):

Tak. Vi behandler et beslutningsforslag, som er fremsat af regeringen, og som giver enkeltpersoner eller grupper mulighed for at klage til FN's komité om rettigheder for personer med handicap, hvis de nu finder, at Danmark har krænket disse rettigheder i henhold til FN's handicapkonvention. Danmark tiltrådte jo FN's handicapkonvention i 2009, men altså ikke den valgfri protokol, som jo handler om den her individuelle klageadgang.

Vi er faktisk glade for, at Danmark nu vælger at ratificere FN's handicapkonventions valgfri protokol. Vi tror på, at det er rigtigt, og vi tror på, at det er positivt at gå foran i kampen for rettigheder for mennesker med handicap, og derfor bakker vi op om forslaget. Som konservative er vi stærkt optagede af, at rettighederne overholdes, og det gælder også for mennesker med handicap. Det vil også være en stor opgave, og det bør gøres på en fornuftig måde.

Rent principielt er det jo altså sådan, at vi fra konservativ side ikke altid mener, at internationale organer skal bestemme, hvordan vi tilrettelægger vores klageadgange her i Danmark, når vi nu rent faktisk har lovet at leve op til principperne i konventionen. Og principielt mener vi også, at det er bedst, at det er danske politikere, som former handicappolitikken, og ikke internationale myndigheder.

Det er vigtigt, og det er faktisk helt afgørende, at klageadgangen bruges i de sager, der reelt har udfordringer med ligebehandlingen. Hvis vi ser på vores eget klagesystem herhjemme, er Ligebehandlingsnævnet jo ikke noget at råbe et stort hurra for. De mest spektakulære sager om ligebehandling herhjemme handler om priser i swingerklubber, hvor det underkendes, at kvinder må komme gratis ind, eller om priser på hårklipning i landets frisørsaloner, hvor man altså ikke må forskelsbehandle kunder med samme længde hår. Det

bliver altså noget langhåret at være politiker og skulle forholde sig til både swingerklubber og hårklipt. Det er altså helt absurd, når de to ting lige pludselig kommer til at have noget med ligebehandling at gøre. Derfor er det også ekstremt vigtigt, at ratificeringen af den her valgfri protokol kommer til at have med reelle klagesager at gøre, som har et reelt indhold. Tak.

Kl. 17:03

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Det giver ikke anledning til korte bemærkninger. Så er det ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold.

Kl. 17:03

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Tak for det. I beslutningsforslaget foreslås det, at Danmark ratificerer den valgfrie protokol til konventionen om rettigheder for personer med handicap, også kaldet handicapkonventionen, som alle har været inde på.

Der er blevet brugt store ord, og der er ingen tvivl om, at dem kan jeg tilslutte mig. Det har været alt fra, at det er en stor dag, og at det er en bragende god idé, som Enhedslistens ordfører, fru Stine Brix, sagde, til, som hr. Eyvind Vesselbo sagde – og havde den vinkel – at det her også handler om at få en second opinion og få set på tingene fra en anden vinkel. Fru Pernille Rosenkrantz-Theil var inde på, at det handler om at løfte sig op, og fru Zenia Stampe og andre sagde, at det her handler om at turde – turde åbne sig op, turde lade sig se efter i sømmene. Det er rigtig, rigtig vigtigt. Det handler også om at turde vise andre lande, at vi gerne vil gå den her vej. Det er helt klart en rigtig, rigtig stor dag.

Det, som måske kun lige har været berørt i debatten af nogle, men som måske bliver underkendt, er, at det her også bliver bakket op af et kæmpestort ønske blandt handicappede og blandt handicaporganisationerne. Det er ikke bare os, der står herinde og vil have det her. Det er et kæmpestort ønske, og det er en kæmpestor dag.

Derfor er jeg rigtig stolt – det er der ingen tvivl om – og jeg vil også kvittere for den positive modtagelse, som forslaget har fået. Det er jeg rigtig glad for. Behandlingen fortsætter nu i Socialudvalget, jeg ser helt klart frem til den videre dialog, og jeg vil selvfølgelig for mit vedkommende gøre alt, hvad jeg kan, for at belyse og besvare de eventuelle spørgsmål, der nu måtte være. Tak for det.

Kl. 17:05

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Det er et enkelt medlem, der har ønsket en kort bemærkning, og det er fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti.

Kl. 17:05

Karina Adsbøl (DF):

Som ministeren nok ved, er jeg som ordfører for Dansk Folkeparti meget interesseret i at forbedre mulighederne for mennesker med handicap. Derfor havde jeg i onsdagsspørgetimen et spørgsmål om ledsageordningen i forhold til Sølundsfestivalen, og når ministeren er interesseret i at forbedre vilkårene for mennesker med handicap, hvad vil ministeren så gøre for at sikre, at mennesker med handicap kan få ledsagere med til Sølundsfestivalen? Hvordan vil ministeren sikre, at der ikke er en kæmpe sagspukkel i Ankestyrelsen? Hvordan vil ministeren sikre, at den bliver bragt ned, så mennesker med handicap ikke skal være fanget i systemet med klager frem og tilbage? Og hvordan vil ministeren sikre, at kommuner overholder sociallovgivningen? Jeg tror, at hvis kommunerne overholdt sociallovgivningen, ville der sikkert ikke være så mange klagesager. Så det er nogle af mine spørgsmål til ministeren.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 17:06

Kl. 17:06

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Min verden er ikke sort eller hvid. Min verden er ikke enten-eller. Jeg tænker ikke i begrænsninger, men i muligheder. Men det rokker ikke ved, at man på den ene side gør situationen og hele området omkring handicappede bedre – det ved jeg Dansk Folkepartis ordfører også kæmper for, det har jeg da helt klart lagt mærke til – at man på den anden side åbner op og ratificerer handicapkonventionen. Og det er der et stort, stort flertal herinde i Folketinget der gerne vil. Det er der faktisk også et stort flertal blandt handicaporganisationerne, der gerne vil, og det er jeg sikker på vi også kan se blandt de handicappede. De ting kan sagtens gå hånd i hånd.

Virkeligheden er, at til trods for at man fra Dansk Folkepartis side siger, at man kæmper de handicappedes sag, så er virkeligheden bare, at man står mutters alene lige præcis i den her sag. Og jeg ville ønske, at Dansk Folkeparti bakkede op omkring det her – hvad andre også har været inde på – for det ville være så stærkt, hvis et enigt Folketing ratificerede handicapkonventionen.

Kl. 17:08

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 17:08

Karina Adsbøl (DF):

Det ville også have været så stærkt, hvis ministerens regering havde bakket op om Dansk Folkepartis forslag og de forespørgsler, vi har haft om kommunernes love og presset fra de mange ankesager og i forhold til et sagsbehandlingsloft for at forebygge de her sager. Det ville også have været rigtig stærkt. Men ministeren snakker udenom.

Hvordan vil ministeren sikre, at den danske sociallovgivning bliver overholdt, og hvordan vil ministeren sikre, at mennesker med handicap kan komme til Sølundsfestivalen? Det kan godt være, at ministeren siger, at vi ser sort-hvidt på det her, men sådan er det jo ikke. Vi respekterer demokratiet: Flertallet bestemmer her i Folketingssalen – sådan er det. Men det er jo ikke ensbetydende med, at vi synes, det er den vej, vi skal gå.

Kl. 17:08

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ministeren.

Kl. 17:08

Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (Manu Sareen):

Jeg synes, det er ærgerligt, at jeg har brugt tid her på at svare på § 20-spørgsmål fra ordføreren og ordføreren så ikke lyttede, da vi snakkede om Sølundsfestivalen. Det synes jeg virkelig jeg har brugt rigtig meget tid på at svare på, og jeg stiller mig selvfølgelig gerne til rådighed igen.

Men det er jo ikke det, det her handler om. Det handler om at ratificere handicapkonventionen, og det handler om, at Dansk Folkeparti står mutters alene og er fuldstændig ude af sync, når det handler om handicaporganisationerne og de handicappede, som man påstår man repræsenterer. Det gør man ikke. Det ville være så stærkt, hvis Dansk Folkeparti bakkede op om det her, men jeg kan notere mig, at det gør man ikke.

Det er der ikke noget at gøre ved, og derfor vil jeg bare i al stilfærdighed sige, at jeg synes, det er rigtig ærgerligt, men kvittere for, at samtlige andre partier gør det. Tak for ordet.

Kl. 17:09

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det.

Der er ikke flere medlemmer, der har ønsket korte bemærkninger, og dermed er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Socialudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

30) Forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til kulturministeren og undervisningsministeren: Vil ministeren redegøre for regeringens politik vedrørende de frie grundskoler og højskoler, herunder hvilke initiativer regeringen fremadrettet agter at foretage vedrørende de frie grundskolers og højskolernes økonomiske rammer og lovkrav, og hvilken rolle regeringen vil arbejde for at de frie grundskoler skal have i det danske uddannelsessystem fremadrettet?

Af Merete Riisager (LA) og Mette Bock (LA).

(Anmeldelse 21.01.2014. Fremme 23.01.2014).

Kl. 17:09

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 25. marts.

Først er det ordføreren for forespørgerne, fru Mette Bock, for begrundelse.

Kl. 17:10

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Mette Bock (LA):

Tak for det. Baggrunden for forespørgslen her i dag er jo, at de frie skoler har været en meget væsentlig del af dansk skoletradition siden slutningen af 1800-tallet. Det er en skoleform, som har været værdsat. Det er en skoleform, som man kigger på fra den store verden udenfor, men det er også en skoleform, som i de her år bliver trængt mere og mere. Når man taler med lærere, når man taler med forældre, når man taler med mennesker, som har indsigt i de frie skolers vilkår, så er det helt klart, at den trængsel, man oplever, dels er økonomisk, dels består i, at man bliver styret mere og mere detaljeret ude på friskolerne.

Det synes vi i Liberal Alliance er en helt forkert retning at gå i. Det er ikke, fordi vi ikke også ønsker, at vi skal have en stærk folkeskole i Danmark, men netop det, at vi har et skolesystem, som står på to ben, hvor borgerne har en mulighed for selv frit at vælge, frit at danne deres skoler, når vi taler grundskoler, og hvor vi har højskoler, som vi ikke kun taler smukt om i skåltaler, men rent faktisk også giver nogle ordentlige vilkår, synes vi er meget væsentligt. Og det er baggrunden for, at vi har bedt om den debat, som vi skal have i dag.

Vi har et forslag til vedtagelse, og jeg læser op:

Forslag til vedtagelse

»Højskolerne og de frie skoler spiller en fundamental rolle for skoleudbuddet i Danmark. Både i deres kulturbærende og værdiskabende virke er de helt afgørende for at sikre mangfoldighed i det danske uddannelsessystem.

Det frivillige initiativ bag disse skoler er samtidig udtryk for en stolt dansk tradition, hvor foreningstankegangen og det personlige engagement går hånd i hånd og kommer til udtryk i skoler skabt af borgere for borgere.

På denne baggrund pålægges regeringen at anerkende:

- At der er behov for en gennemgang af alle eksisterende regler for begge skoleformer med det sigte at sikre den størst mulige grad af frihed.

- At tilskudsprocenten for såvel de frie skoler som for højskolerne skal føres tilbage til 2008-niveau.

- At højskolerne og de frie skoler påtager sig et betydeligt samfundsansvar og værdimæssigt bidrager positivt til det danske samfund.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 28).

Kl. 17:12

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Jeg kan se, at der er et medlem, der har ønsket en kort bemærkning, men det tager vi først, når ordføreren kommer på igen.

Nu er det først kulturministeren for besvarelsen.

Kl. 17:13

Besvarelse

Kulturministeren (Marianne Jelved):

Tak, og tak for forespørgslen, som jo omhandler vigtige emner. Sædvanen tro er alle partier meget optaget af de frie skoler og deres muligheder, så derfor takker jeg for, at vi i dag har mulighed for at debattere også højskolerne. Det er jo et væsentligt emne, der berører vores samfund i bredest tænkelige forstand.

Det er heldigvis ikke lang tid siden, at vi havde højskolerne på dagsordenen i Folketinget. Det var før jul, hvor vi behandlede den nye højskolelov, og hvor vi også havde lejlighed til at tale om vilkår og rammer for højskolerne og højskolernes rolle i samfundet. Egentlig mener jeg, at højskolernes rolle i samfundet står meget præcist beskrevet i lovens formål, hvor der står:

»Loven omfatter folkehøjskoler, der tilbyder undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse, ...«.

Højskolerne tilbyder ikke bare undervisning, de tilbyder også det, der er meget centralt i den her sammenhæng, nemlig samvær, hvor den frie samtale og debat mellem mennesker har de bedste muligheder for at udfolde sig. Et højskoleophold udfolder sig altså i en særlig social sammenhæng, og her er hovedsigtet en vekselvirkning mellem den personlige udvikling og forståelsen af fællesskabets betydning og den demokratiske dannelse. Det er jo nogle kerneværdier i vores samfund og i vores tradition og i den måde, vi har indrettet vores civilsamfund på, som vi alle til alle tider har behov for at udvikle og værne om.

Der var bl.a. også derfor, at vi her i Folketinget i december sidste år med et meget bredt flertal vedtog en ny højskolelov, der netop har til formål at fremtidssikre rammerne for at lave højskole i Danmark. Med den nye højskolelov har vi styrket højskolernes folkeoplysende sigte, og vi har justeret enkelte af de uhensigtsmæssige krav, der blev stillet op som værn mod koncerndannelse engang i 1990'erne. Loven har også betydet, at højskoleområdet nu reguleres i en selvstændig lov.

Jeg vil gerne fremhæve de friere muligheder, som højskolerne har fået, til at styrke deres rolle som lokale kulturinstitutioner, der udøver folkeoplysning i bred forstand. For i loven har vi givet høj-

skolerne yderligere friere rammer, idet vi har justeret kravet om, at halvdelen af den enkelte elevs undervisning skal være af bred almen karakter. Det er stadig væk en hovedregel, men i den nye lov er kravet lempet for elever, der har særlig mange undervisningstimer. Og det var også til diskussion i december.

Forespørgslen berører også de økonomiske rammer for højskolerne, og regeringen har med finansloven for 2014 gennemført en række omprioriteringer inden for den samlede økonomi for folkehøjskolerne. Det er gjort primært for at styrke skoler med mange korte kurser og de mindre skoler i det hele taget. Og det er altså sket inden for en omprioritering, som det er mit indtryk at højskoleverdenen er meget glad for. Vi har jo den mulighed at bruge den 2 pct.s reduktion, der bliver taget også af højskolernes rammer, til en omprioritering inden for højskoleverdenen, og det gør vi selvfølgelig i forståelse med højskolerne, fordi vi er i en løbende dialog med dem.

Så det er mit indtryk, at vi er rigtig godt på vej med højskolerne.

Kl. 17:16

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Herefter er det undervisningsministeren for besvarelse.

Kl. 17:16

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Tak for ordet. Jeg vil så fortsætte med de frie grundskoler, som hører til undervisningsministerens område. Jeg tror ikke, der er nogen, der er i tvivl om, at den her regering går på to ben i forhold til skoleformer. På den ene side vægter vi at have en rigtig god fælles folkeskole – og vi har jo i øvrigt netop har vedtaget et meget bredt forlig om fremtidens folkeskole – og på den anden side skal der også være en mulighed for et godt værdipolitisk alternativ, som de frie grundskoler tilbyder. Det kan være, fordi man tilbyder en fri grundskole, der bygger på en anden pædagogik, et andet idépolitisk eller et andet religiøst grundlag, men det væsentlige er netop det, at det er holdningsbaseret og dermed et alternativ til den fælles folkeskole, som vi har.

Vi har jo en mangeårig tradition for at kunne tilbyde begge dele til forældre og børn her i Danmark, noget, vi i øvrigt også fejrer i fællesskab for skoleformerne med skolens 200-årsjubelæum, fordi ret og pligt til undervisningen gælder for alle børn, uanset om de går i en fri grundskole eller en folkeskole, hvorfor det også er noget, som alle skoleformernes foreninger og interessenter fejrer i fællesskab. Så de 500 frie grundskoler har altid spillet og spiller stadig væk en vigtig rolle som et alternativ til folkeskolen.

Det er også derfor, vi i det hele taget gør os meget umage med at trække på fælles erfaringer og viden også på tværs af skoleformerne. For det går selvfølgelig begge veje i forhold til pædagogik og metoder, hvilket også afspejles i, at de frie grundskoler har gået ind og bakket meget op aktivt op om Ny Nordisk Skole, hvor forskellige skoleformer i et 0-18-årsperspektiv kan samarbejde og netop dele viden om god pædagogisk praksis på tværs. Derfor er der både frie grundskoler og efterskoler med som en del af Ny Nordisk Skole i samarbejde med folkeskolen og ungdomsuddannelser. Det frugtbare samarbejde skal vi selvfølgelig holde fast i.

Nu er der i forbindelse med forespørgslen spurgt specifikt til to ting, nemlig til økonomi og til frihedsgrader for de frie grundskoler. Jeg vil derfor lige dykke ned i det i forhold til de frie grundskoler. Når man ser på økonomien, kan man se, at det er sådan, at de samlet set – og når jeg siger samlet set, er det selvfølgelig, fordi der er forskel – har en fornuftig økonomi. Det er sådan, at der som helhed faktisk er et stigende overskud i sektoren, også på trods af at der er nogle skoler, som har det svært. Sektorens overskud var på 160 mio. kr. i 2012, og 75 pct. af skolerne havde overskud.

Når vi ser på antallet af frie grundskoler, må vi også sige, at det udsagn, som kom fra Liberal Alliance, om, at den skoleform skulle være en skoleform, der blev trængt mere og mere – sådan noterede

jeg mig at fru Mette Bock sagde det – i hvert fald er svært at genkende, både når man ser på, at der er kommet stadig flere frie grundskoler, og at overskuddet samlet set også er steget. Så det er i hvert fald ikke der, de er trængt. Men det ændrer ikke ved, at man selvfølgelig altid skal kigge på, om der er nogle ting, der skal tænkes anderledes i forhold til de frie grundskoler.

Jeg tænker, at det, som fru Mette Bock måske tænkte på, var, at den tidligere regering, VK-regeringen, med Dansk Folkepartis støtte skar ned i den såkaldte koblingsprocent, sådan at den nu er på 71 pct. af det gennemsnitlige tilskud til folkeskolen. Det er rigtigt, at det jo er det, der har klemmt nogle skolers økonomi, men jeg synes nu stadig væk, man skal se det i sammenhæng med, at det faktisk er en sektor, som har stigende tilgang og også samlet har et voksende overskud. Vi har i regeringen ikke fundet midler til at ændre på koblingsprocenten. Det vil i givet fald være noget, der skal drøftes i forbindelse med et kommende finanslovsforslag, som regeringen jo så vil fremsætte her til august 2014, i forbindelse med finansloven for 2015.

Jeg synes også, at det i forbindelse med økonomi er værd at understrege, at det jo er sådan, at der i den nye folkeskolereform bliver afsat flere midler til folkeskolen, og netop på grund af koblingsprocenten bliver der faktisk også ekstra midler, der så automatisk kommer til de frie grundskoler i forbindelse med folkeskolereformen. Det er jo sådan, at der vil komme en tilskudsforhøjelse, sådan at de frie grundskoler får 23 mio. kr. ekstra i år og 46 mio. kr. fra 2015, og det får de, fordi det på den måde giver de frie grundskoler samme muligheder for at udvikle det faglige indhold som folkeskolen.

For en af de ting, som jeg synes er rigtig vigtig at holde fast i, er jo, at der på den ene side gives frihed til andre måder at bedrive en mere holdningsbaseret undervisning på, men at eleverne på den anden side i sidste ende jo skal kunne noget, der står mål med, hvad man lærer i folkeskolen, sådan at alle elever uanset skoleform, de har været i, er klædt godt på til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse bagefter.

Kl. 17:21

Jeg vil i øvrigt gerne i den her forbindelse sige, at jeg har et rigtig fint samarbejde med skoleforeningerne på tværs af det frie skoleområde, hvor vi har haft utrolig konstruktive drøftelser om inklusion, hvor vi jo arbejder på, hvordan der skal laves en god inklusionslov, der også gælder de frie grundskoler. Det har vi en tæt og god dialog om.

Der har også været en diskussion om, hvorvidt man skulle kigge på taxametrene, og her er bl.a. Efterskoleforeningen kommet med et bud på sociale taxametre i forhold til efterskoleledelsen. Vi er også i regeringen positive over for at drøfte det, efter vi har set på en model for sociale taxametre for ungdomsuddannelserne, og se på, om det kan give inspiration til at kigge på en model for sociale taxametre for de frie grundskoler.

Så det er bare for at sige, at den slags konstruktive drøftelser har vi også. Vi oplever bestemt ikke det andet, som fru Mette Bock nævnte, nemlig at der skulle være mere og mere styring fra oven af de frie grundskoler. Tværtimod vælger vi netop at bruge dialogen, dog med den ramme – og det håber jeg nu også at Liberal Alliances synes er vigtigt – at eleverne, uanset at man har større frihedsgrader til, hvordan man bedriver undervisning, skal kunne det, det der skal til, og det, der svarer folkeskolens niveau, når de skal videre.

Vi har så også arbejdet på at skabe øgede frihedsgrader, i øvrigt også med inspiration fra Liberal Alliance, i forbindelse med det lovforslag, der er under behandling nu i Folketinget, og hvormed der gives adgang til, at de frie grundskoler kan etablere og drive vuggestuer. Vi har også lempet reglerne for depositum ved etablering af nye frie grundskoler, så depositum kan genbruges to gange, og så har vi jo endelig haft et forslag til første behandling i dag om, at elever, der går på frie grundskoler, også skal have en ret til at etablere elevråd

på en måde, som respekterer de demokratiske traditioner, der måtte være på de frie grundskoler. Det er en model, som jeg i øvrigt har udarbejdet i samarbejde med de frie skolers foreninger, men som Liberal Alliance af uransagelige grunde ikke kunne støtte.

Det viser bare, at vi faktisk snakker rigtig godt om tingene og finder nogle rigtig fornuftige løsninger, som både giver nogle øgede frihedsgrader, men også sætter den fælles kvalitet, der skal være, sådan at uanset hvilken skoleform en dansk elev er i, så kan man regne med, at man får det med, der er vigtigt, når man skal videre i livet, herunder ikke mindst en ungdomsuddannelse. Tak.

Kl. 17:24

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Så starter forhandlingerne, og det er først ordføreren for forespørgslerne, fru Mette Bock.

Kl. 17:24

(Ordfører for forespørgslerne)

Mette Bock (LA):

Tak for det. Nu er det en lille smule kompliceret, fordi forespørgslen er stillet til to ministre, og vi er to ordførere på. Så det, jeg vil gøre nu, er, at jeg vil koncentrere mig om højskolerne, og så vil fru Merete Riisager være ordfører, når vi kommer længere ned i ordførerrækken, og hun vil tale om de frie grundskoler.

Jeg ved godt, at jeg har sagt det før til kulturministeren, men jeg synes simpelt hen ikke, det er i orden, at man ikke har fået rettet op på tilskuddene til de danske folkehøjskoler. Før valget i 2011 var Det Radikale Venstre, Socialdemokraterne og SF på banen og kritiserede meget kraftigt, at der var blevet foretaget de besparelser, der blev foretaget med genopretningspakken. Nu har man så muligheden for at rette op på det; man sidder i regering. For højskolernes vedkommende vil det koste i omegnen af 35 mio. kr., og ud af et samlet finanslovsbudget må jeg sige, at det ikke er i orden, at man ikke kan finde de midler og få rettet op på det.

Så kan man spørge: Klarer de sig ikke meget godt alligevel? Nej, det gør de ikke. Der er faktisk flere højskoler, der er lukket, primært som følge af den besparelse, der er foretaget, og der er andre højskoler, der er trængte. Genopretningspakken har konstaterbart haft alvorlige konsekvenser for adskillige højskoler, og siden vedtagelsen har det faktisk medført en nedgang på 13 pct. i de korte kurser, og det seneste skoleår har den været på 3,5 pct., og den nedgang har medført højskolelukninger. Samsø Højskole og Højnæs Højskole er lukket som en direkte følge af besparelserne.

Nedgangen er selvfølgelig ulige fordelt, sådan at skoler, som har tradition for mange korte kurser, er mere presset end andre, og de skoler ligger netop ofte i udkantsskolerne, som jeg jo ved at både regeringen og andre partier interesserer sig rigtig meget for i de her år. Konsekvensen af besparelserne er også, at skolerne er tvunget til at omlægge fra korte kurser til lange kurser, og dermed mister vi en folkeoplysningsaktivitet, som jeg tror at de fleste partier i Folketinget synes er meget væsentlig.

Siden 2003 er der alt i alt blevet 17 færre højskoler, og siden genopretningspakken har vi set, at højskoler, der er lukket, direkte refererer til de besparelser, der blev foretaget med genopretningspakken. Jeg synes, de danske højskoler og den danske folkeoplysning bredt set har brug for statens støtte. Her taler vi om småpenge, og jeg synes, at det vil styrke troværdigheden, både regeringens, som jo selv kritiserede besparelserne i genopretningspakken, og de øvrige partiers i Folketinget, hvis vi får rettet op på det her. Alle taler smukt om højskolerne, og så kan vi simpelt hen ikke være bekendt på grund af en lille post på 35 mio. kr. ud af en samlet finanslov at gå videre ad det her spor.

Så min og vores opfordring er: Se nu at få gjort op med det her, så vi har troværdighed bag det, når vi i skåltalerne med rette roser de danske folkehøjskoler.

Kl. 17:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen, der ønsker korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Venstre, hr. Peter Juel Jensen.

Kl. 17:27

(Ordfører)

Peter Juel Jensen (V):

Tak, formand. Jeg vil gerne starte med at hilse fra Venstres ordfører på området, fru Anni Matthiesen, og ligeledes hilse fra ordføreren fra De Konservative, fru Lene Espersen, som føler sig helt og fuldt dækket ind af min ordførertale og vores fælles forslag til vedtagelse.

Jeg vil dog gerne starte med at takke Liberal Alliance for at rejse denne forespørgselsdebat her i Folketingssalen i dag, for det er jo en meget, meget vigtig debat, hvor vi forhåbentlig får en god debat om de frie grundskoler og højskoler og hører mere om, hvilke initiativer regeringen fremadrettet agter at foretage vedrørende de frie grundskolers og højskolernes økonomiske rammer og lovkrav. Desuden håber vi også på at høre om, hvilken rolle regeringen vil arbejde for at de frie grundskoler skal have i det danske uddannelsessystem fremadrettet.

Mere frihed til de frie skoler er vel noget af det, som vi i Venstre bakker allermost op om. Det har vi også understreget i de tidligere lovbehandlinger her i Folketingssalen, og det var også dette, vi satte fokus på i vores eget beslutningsforslag, B 6, som vi fremsatte sammen med de øvrige borgerlige partier i starten af dette folketingsår.

Mange af vores frie og private skoler er vokset frem længe før almueskolen. Disse skoler opstod typisk på bestemte værdier, f.eks. religiøse eller dannelsesmæssige værdier. Det kendetegner et fuldtønt demokrati, at det er lovligt og muligt at etablere alternativer til det offentliges tilbud, og derfor er det godt, at vi har forskellige frie og private skoler i Danmark.

Netop demokrati samt frihed er nogle af de vigtigste nøgleord, som indgår i friskolernes hverdag; friheden til at gøre noget, uden at vi her fra Christiansborg skal blande os for meget i detaljerne; friheden til, at de frie skoler selv og sammen med deres elever, ansatte og forældre kan skabe nye ideer og udfordre vanerne og sætte mangfoldigheden fri.

De frie skoler er et godt alternativ til vores folkeskole, og dette mener jeg også de skal være i fremtiden. Derfor skal vi også have tillid til, at skolerne selv kan udfylde rammen, og vi skal ikke forlede os til at begynde at blande os for meget fra statens side.

Også vores højskoler har en lang historie med sig. Den første højskole i verden, Rødding Højskole, blev etableret helt tilbage i 1844. Siden er der kommet mange flere højskoler til, og i dag synes vi vel alle sammen, at det er en naturlig del af det danske samfund, der i høj grad bidrager til samfundets sammenhængskraft. Men vi skal huske her på Christiansborg at værne om både højskolerne og de frie skoler. Vi skal ajourføre lovgivningen i forhold til samfundets udvikling, men passe på ikke at fjerne friheden og ødelægge de gode muligheder, som vores frie skoler og højskoler har i dag.

Vi ønsker i Venstre fortsat at understøtte de frie skoler og vores højskoler, så disse skoletyper fortsat er en del af det danske skoletilbud til gavn og glæde for rigtig mange af vores børn, unge og ældre medborgere. Derfor vil jeg igen gerne takke Liberal Alliance for at have taget initiativ til denne forespørgselsdebat i Folketingssalen i dag.

På vegne af Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Venstre vil jeg gerne læse følgende forslag til vedtagelse højt her:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget anerkender de frie grundskoler og højskolernes værdifulde bidrag til uddannelse og kultur i Danmark. Folketinget værdsætter det folkelige engagement og initiativlyst, som skoleformerne er udtryk for. Det er en væsentlig del af udviklingen i det danske uddannelsessystem, at de frie grundskoler og højskoler har virket og fortsat virker som pædagogiske og holdningsmæssige stærke alternativer til det offentlige uddannelsesstilbud. Folketinget anerkender de frie grundskoler og højskolernes betydning for en fortsat stærkt samfundsmæssigt engageret befolkning.

Folketinget pålægger derfor regeringen at sikre:

– At de frie skoler bevarer deres frihed og særkende i form af en deltagende skolekreds, som er ansvarlig for den pædagogiske, ledelsesmæssige og holdningsmæssige profil

– At gennemgå reglerne for de frie skoler med henblik på at forenkle og smidiggøre reglerne til gavn for et mangfoldigt uddannelsesstilbud

– At sikre friheden til at nå et højt fagligt niveau ud fra egne principper og undervisningsformer«.

(Forslag til vedtagelse nr. V 29).

Kl. 17:32

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Annette Vilhelmsen, SF.

Kl. 17:32

Annette Vilhelmsen (SF):

Nu er jeg helt opmærksom på, at ordføreren har læst talen op og ikke almindeligvis er ordfører på området, men når nu det er hr. Peter Juel Jensen, der læser op, har jeg dog bare en lille bemærkning: Velkommen tilbage, Venstre! Velkommen tilbage til anerkendelsen af højskolen og de frie skoler. Jeg er meget glad for, at I nu anerkender, at der har været for mange regler, at der har været for meget dokumentation, som ikke har gavnet de frie skoler. Det gælder både de frie grundskoler og højskolerne.

Så jeg vil egentlig bare forsigtigt spørge, om det her ikke nærmest var en anerkendelse af det, kulturministeren nævnte, nemlig hvad den her regering faktisk har gjort for at lempe i forhold til de krav og de regler, som Venstre og den daværende regering jo lagde ned over de frie skoler og som sådan nærmest var ved at tage livet af dem.

Kl. 17:33

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 17:33

Peter Juel Jensen (V):

Nu ved jeg ikke helt, om jeg skal grine eller græde over det indlæg, som ordføreren kom med her. Er der en regering, som har strammet op, er der en regering, som har skærpet reglerne, ikke kun inden for det her område, men inden for mange områder, så er det vel den nuværende regering. Der er vel sjældent set så meget regulering før. Nu skal vi også til at tage stilling til, hvor mange elever der skal sidde i klasserne osv. Vi pålægger nogen at indføre elevråd osv., vel vidende at det gør man selv i høj grad, men de skal alligevel puttes ned i nogle kasser, som vi trækker ned over hovedet på dem. Det er ikke noget, Venstre har bakket op.

Jeg synes, at Venstre hele tiden har været med til at sikre, at vi har haft frie skoler, og de frie skoler har haft en mulighed for at agere. Så hørte jeg godt, at en minister kom ind på, at den tidligere regering som led i genopretningspakken var med til at fjerne nogle penge. Vi lavede en økonomisk pakke, som holdt hånden under dansk økonomi, det danske samfund og var med til at sikre, at vi bevarede en konkurrenceevne. Nuvel, der fjernede vi 1 pct. om året i 4 år, og den er indfaset hele vejen igennem her i 2014, således at man er gået

fra 75 pct. og ned på 71 pct. Men det var ikke Venstre, der var ude at stille skolerne i udsigt, at man ville tilbageføre de penge. Det var ikke Venstre, der gik til valg på noget, som vi ikke holdt. Vi har hver eneste gang gjort det, vi har sagt, og holdt det, vi har lovet de frie skoler og højskolerne.

Kl. 17:35

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Annette Vilhelmsen.

Kl. 17:35

Annette Vilhelmsen (SF):

Men det er dog trods alt alligevel også en del af det danske kendetegn, at vi er rundet af den frie tradition, af den folkelige tradition, men vi kan se, at genopretningspakken faktisk har slidt på højskolerne.

Jeg er meget glad for, at det, jeg hører fra højskolerne, er, at det går den rigtige vej, og det er også den vej, vi skal fortsætte med at gå, bl.a. hilser jeg de 2 pct., der nu kommer tilbage til skolerne, meget velkommen. Jeg håber også, vi får mulighed for i fællesskab at rette op på økonomien, hvad angår de frie grundskoler.

Vil ordføreren give mig ret i, at dansk konkurrence handler om andet end produktivitet, at det f.eks. også handler om de traditioner, vi har haft med helt tilbage fra andelstanken, altså at vi sætter vores fællesskab højt? For os er kvalitet også hele folkelighedhedsbegrebet, og det er jo noget af det, vi skal værne om, også når vi snakker om højskoler.

Kl. 17:35

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 17:36

Peter Juel Jensen (V):

Jamen det vil jeg meget gerne anerkende. Det er også noget, der kendetegner os, og som gør, at vi er det folk, vi nu er. Det glæder mig også, at SF er kommet ind på den tanke, for man lovede jo allerede før valget, at man ville tilbageføre de her besparelser, som har været med til at holde hånden under dansk økonomi, så den regering, der sidder nu, har haft mulighed for at agere. For hånden på hjertet, vil jeg sige til fru Annette Vilhelmsen, det er vel de initiativer, som den tidligere regering tog, der har holdt hånden under Danmark i en økonomisk meget, meget vanskelig situation.

Kl. 17:36

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Annette Lind, Socialdemokraterne.

Kl. 17:36

Annette Lind (S):

Nu vover jeg også lige at spørge hr. Peter Juel Jensen, for jeg ved, at ordføreren er godt inde i stoffet. Der blev sagt frihed rigtig, rigtig mange gange både i teksten i forslaget til vedtagelse og i nogle spørgsmål til ministeren om beslutningsforslag nr. B 6, som ordføreren sagde, om større frihedsgrader for de frie skoler.

Jeg vil rigtig gerne spørge ordføreren: Hvor ligger det sociale ansvar her? Mener Venstre, mener ordføreren, at de private skoler skal tage det her sociale ansvar? Det hørte jeg ikke rigtig nogen steder i det med frihedsbegreber.

Kl. 17:37

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 17:37

Peter Juel Jensen (V):

Jo, jeg mener, at vi alle sammen i det danske samfund skal tage et socialt ansvar. Nu er det lidt ærgerligt, at ordføreren, som også er godt inde i stoffet, ikke sådan kom nærmere ind på, hvad ordføreren forstår ved et socialt ansvar. Men hvis det kommer til andelen af de unge mennesker, som har udfordringer med at gå i skole, hvis det kommer til det at tage ansvar for udfordringen med de unge mennesker, som har ikke blot ét sprog, men to sprog at navigere på, så er det min klare påstand heroppefra, at det gør de frie skoler i dag.

Kl. 17:37

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Annette Lind.

Kl. 17:37

Annette Lind (S):

Er det alle frie skoler, som skal tage det her ansvar? Er det også dem, der tager de rige børn herinde i København?

Kl. 17:37

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Ordføreren.

Kl. 17:37

Peter Juel Jensen (V):

Jamen altså, nu roste jeg ordføreren før for at være godt inde i stoffet. Så må ordføreren også være opmærksom på, at det ikke er lang tid siden, at De Frie Skolers Forening fik Danmarks Statistik til at udarbejde en oversigt over det såkaldte socialøkonomiske grundlag, der viste, at der ikke er nogen markante forskelle på de frie skoler og det, som vi kalder folkeskolens eller grundskolens forældremasse. Det er vel tegn på, at det ikke kun er én slags mennesker, der vælger de frie skoler.

Det er vel også således, at andelen af tosprogede elever i folkeskolen og de frie grundskoler er omtrent den samme, nemlig ca. 10 pct., så jeg synes faktisk godt, man kan sige, at de frie grundskoler tager et stort socialt ansvar. Så jeg vil gerne være med til heroppefra i dag at mane den påstand i jorden!

Kl. 17:38

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Mette Bock, Liberal Alliance.

Kl. 17:38

Mette Bock (LA):

Tak for det. Jeg vil gerne sige mange tak til hr. Peter Juel Jensen for en meget, meget smuk tale. Jeg kunne stå inde for hvert et ord.

Jeg var selv på Rødding Højskole i går aftes, og jeg må jo konstatere, at selv de store traditionsrige højskoler er berørt af de besparelser, som er foretaget med genopretningspakken. Derfor vil jeg gerne spørge hr. Peter Juel Jensen, om hr. Peter Juel Jensen og Venstre, hvis regeringen kom og foreslog, at man skulle finde de 35 mio. kr., det koster at føre højskolernes tilskud tilbage til tiden før genopretningspakken, ville støtte et sådant forslag.

Kl. 17:39

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Ordføreren.

Kl. 17:39

Peter Juel Jensen (V):

Først tak for de meget, meget pæne ord om min ordførertale. Jeg synes jo også, at ordføreren for Liberal Alliance holdt en ufattelig smuk tale.

Jeg er lidt overrasket, fordi det er første gang, jeg har hørt en ordfører for Liberal Alliance stå og opfordre den nuværende regering til at bruge flere penge. Det normale billede, det, jeg hører fra Liberal Alliance, er, at regeringen bruger for mange penge på for mange unødvendige ting – et synspunkt, jeg til tider deler med Liberal Alliance.

Jeg omtalte før genopretningspakken, og det var da ikke noget, vi var glade for, da vi traf den utrolig vanskelige beslutning. Men jeg mener også, at der var en regning, der skulle betales, der var et husholdningsbudget, der ikke hang sammen. Og når husholdningsbudgettet ikke hænger sammen i min egen familie, holder vi altså også en familierådslagning; så sætter vi os alle sammen ned, og så bidrager vi med det, vi kan bidrage med. Desværre er min kone rent argumentmæssigt betydelig stærkere end mig, så det er altså mig, der må bidrage.

Men vi fik faktisk i mine øjne og i Venstres øjne lavet en rimelig fordeling med hensyn til at betale den ekstraregning, og det betød bl.a., at højskolerne kom til at aflevere noget, og det betød også, at de frie grundskoler kom til at aflevere noget. Men i bund og grund har vi, fordi vi betalte regningen dengang, kunnet holde hånden under dansk økonomi, og vi har kunnet skåne danskerne for mange ubehagelige overraskelser, som man andre steder i verden lige pludselig er havnet i.

Kl. 17:41

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Mette Bock.

Kl. 17:41

Mette Bock (LA):

I betragtning af, at millionerne og milliarderne flyver ud af statskassen, må man nok sige, at 35 mio. kr. ikke kan siges at være meget. Jeg spørger derfor ordføreren en gang til, for jeg fik ikke svar: Ville Venstre og ordføreren synes, det var i orden, hvis man fandt de 35 mio. kr., det cirka vil koste om året at genoprette tilskuddet til højskolerne? Ville Venstre så støtte det, eller ville Venstre stadig væk sige, at det er helt afgørende, at vi sparer de 35 mio. kr. for at holde hånden under dansk økonomi, og at alt andet er vigtigere end lige præcis at finde de 35 mio. kr.?

Kl. 17:41

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Ordføreren.

Kl. 17:41

Peter Juel Jensen (V):

Tak. Jeg står selvfølgelig ved det, som jeg læste op i min ordførertale. I Venstre sætter vi umådelig høj pris på højskolerne og erkender, at de har en væsentlig betydning, når det kommer til sammenhængskraften i det danske samfund. Men vi mener også i Venstre, at vi ikke kan bruge flere penge, end vi har. Det vil så sige, at vi skal være sikre på, at vi har penge i kassen, inden vi bruger.

Min mor var tidligere formand for en højskole, og hun stiller mig akkurat det samme spørgsmål, som ordføreren for Liberal Alliance også stiller mig her. Jeg er godt klar over, at højskolerne spiller en væsentlig, en stor rolle, når det kommer til at sikre, at der både er liv, uddannelse og livsoplysning osv. overalt i Danmark. Men jeg synes stadig væk, det er fundamentalt at holde fast i, at vi ikke kan bruge flere penge, end vi har, men hvis ordførerne har en pose penge, vil vi gerne være med til at bruge den.

Kl. 17:42

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Rosa Lund, Enhedslisten.

Kl. 17:42

Rosa Lund (EL):

Tak. Nu er det ikke, fordi jeg skal gøre det her til en debat om genopretningspakken, men jeg kan alligevel ikke lade være med at spørge hr. Peter Juel Jensen, om man i Venstre mener, at det er en holdbar måde at lave uddannelsesøkonomi på år for år at skære lidt i procenterne i tilskuddet til både friskoler og højskoler.

Kl. 17:43

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 17:43

Peter Juel Jensen (V):

Jeg håber, at ordføreren for Enhedslisten fik det klare indtryk, da vi diskuterede genopretningspakken, at det ikke var nogen nem beslutning. Jeg går også ud fra, at ordføreren er meget, meget opmærksom på det udtryk, der hedder Højskolevenstre. Den gruppe mennesker findes gudskelov stadig væk og er med til at gøre Venstre til et meget, meget levende og spændende parti.

Det var ikke nogen nem debat, men når pengene skulle findes, og da vi ikke har et pengetræ stående i baghaven, som nogle ordførere ville argumentere med, og når man mener, at man skal have pengene i kassen, inden man bruger dem, så var vi tvunget til at gå hele systemet igennem og finde pengene der, hvor vi nu kunne. Og ja, højskolerne og de frie skoler kom til at bidrage, men det var der også mange andre, der gjorde.

Men nu er regningen betalt. Vi holdt hånden under dansk økonomi, og dermed sikrede vi også på den lange bane, at vi stadig væk ikke har en skamsparet højskolesektor, og at vi også stadig væk har nogle rimelige økonomiske forhold for de frie skoler. I den bedste af alle verdener havde vi nok ikke gjort det her, men der var noget, der var vigtigere end noget andet.

Kl. 17:44

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Rosa Lund.

Kl. 17:44

Rosa Lund (EL):

Nu siger ordføreren alligevel, at regningen er betalt. Det må man jo så gå ud fra betyder, at hvis ordførerens parti får flertal endnu en gang, vil man fjerne den her besparelse. Det synes jeg faktisk ikke rigtig vi har fået et klart svar på.

Jeg synes heller ikke, jeg har fået et klart svar på, om Venstre mener, det er en holdbar måde at have uddannelser på at skære lidt af kagen år for år. Altså, jeg kan jo ikke vide noget om, hvad for nogle interne diskussioner, man har haft i Venstre, og det vil jeg også helst have bliver oppe i Venstres gruppeværelse. Jeg er egentlig bare interesseret i at vide, om man i Venstre mener, at det er en holdbar måde at drive vores uddannelsesinstitutioner på at tage 2 pct. hvert år.

Kl. 17:45

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 17:45

Peter Juel Jensen (V):

Det er en holdbar måde at gøre det på ikke at bruge flere penge, end man har, eller end man tjener. Ordføreren kan kigge til det sydlige Europa og se de store konsekvenser det havde, da en stat ikke havde styr på finanserne. Der kan man virkelig tale om, at det havde store konsekvenser for et uddannelsessystem, at de fra den ene dag til den anden satte lærerne ned i løn og fjernede mange af de privilegier og

det, der skulle være med til at sikre, at de studerende havde noget at leve af. Det er en uacceptabel måde at gøre tingene på.

Vi har varslet i god tid, at det var det her, vi ville gøre. Vi har reduceret med 1 pct. om året, når det kommer til de frie skoler – det har man vidst i en årrække. Vi kunne høre ministeren stå og sige: Jamen det er jo ikke, fordi de alle sammen er gået fra hus og hjem. Jeg er godt klar over, at der er nogle, der er udfordret på økonomien, men Venstre mener altså, at vi ikke kan bruge flere penge, end vi har. Derfor må vi stadig væk rette ind og sikre os, at vi har en økonomi, der hænger sammen, fordi det er kun på den måde, at vi kan sikre os, at vi har et samfund, der dels skaber arbejdspladser – så mange som overhovedet muligt – og hvor vi dels kan sige til vores unge mennesker: I kan godt planlægge 2, 3, 4, 5 år fremad, for vi kan garantere jer, at det er gratis at tage en uddannelse; vi kan garantere jer, at I har et forsørgelsesgrundlag på rimeligt niveau. Det synes Venstre er ansvarligt, og vi synes, det er det signal, som er vigtigt.

Kl. 17:46

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Merete Riisager, Liberal Alliance.

Kl. 17:46

Merete Riisager (LA):

Ordføreren siger alt det rigtige på det principielle plan, men ordføreren vil sikkert også give mig ret i, at det er rammevilkår, der er afgørende for virksomheder, men også for organisationer som de frie skoler.

Derfor vil jeg gerne spørge ordføreren om to ting. For det første vil jeg spørge, om ordføreren er tilfreds med den situation, vi står med nu, hvor koblingsprocenten er kommet ned på 71; hvor man begynder at skære direkte i fagligheden ude på skolerne eller sætter forældrebetalingen betragteligt op. Er ordføreren tilfreds med den situation, når vi taler om forældre, der først har betalt til folkeskolen over skatten og derefter skal betale et betragteligt beløb for den frie skole?

For det andet vil jeg høre om ordførerens mening. Nu har vi diskuteret inklusion med undervisningsministeren i et samråd i dag, og der kan vi se, at pengene ikke rigtig ser ud til at følge barnet, og det er jo et princip, som man i Venstre sætter stor pris på. Vil ordføreren ikke være villig til at kigge på en model, hvor man i højere grad kan se, at pengene på specialområdet kan følge barnet også over i de frie skoler?

Kl. 17:47

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 17:47

Peter Juel Jensen (V):

To spørgsmål er meget at holde styr på for en mand. Jeg vil prøve at starte med det første.

Selvfølgelig håber jeg også, at ordføreren for Liberal Alliance fik det klare indtryk, at det ikke var nemt for Venstre at finde de penge, der skulle til, men at det var en bunden og nødvendig opgave for at holde hånden under dansk økonomi. Det har vi haft stor gavn af siden. Jeg er godt klar over, at det var nogle meget upopulære beslutninger, men hvis man skal se i bakspejlet, var det nogle meget kloge og nogle meget vise beslutninger.

Så var der det næste spørgsmål om inklusion. Jeg tror da, at alle os, som har taget ansvar for inklusionsopgaven, havde den meget klare forventning, at pengene ville følge barnet, og jeg synes faktisk også, at lovgivningen er rimelig klar på det område. Det var også en klar holdning i den aftale, som regeringen lavede med kommunerne, at det her ikke var en spareøvelse. Jeg synes faktisk, at konklusionen

på vores samråd i dag var rimelig klar. Vi vil alle sammen gerne det samme sted hen. Vi vil gerne have det bedste for vores børn. Det er en nødvendig opgave. Det er noget, vi skal gøre. Vi skal inkludere i stedet for at ekskludere, og vi skal sørge for, at der er tilstrækkelige ressourcer til rådighed, så vi ikke taber nogen på gulvet. Det følger vi selvfølgelig tæt hele vejen, men det er også en vanskelig øvelse. Derfor vil der være noget, der falder ved siden af.

Jeg synes faktisk, det var en glæde for mig i dag at høre, at der er et ministerium, som hele tiden er klar til at bakke op og fange dem, som falder ud, og dem, som skaber overskrifter i aviserne, og så kan vi stille nogle kritiske spørgsmål til kommunerne og få dem tilbage på sporet.

I Venstre vil vi inkludere i stedet for at ekskludere, dels er det bedre for det enkelte barn, dels er det bedre for alle børn i den danske grundskole rent økonomisk.

Kl. 17:49

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Merete Riisager.

Kl. 17:49

Merete Riisager (LA):

Tak. Men det er sådan, at pengene fra specialområdet jo ikke følger barnet over i de frie grundskoler. Det gør de jo ikke i dag. Så ville ordføreren ikke synes, at det var interessant at kigge på en model, hvor man i højere grad og lettere kunne indrette det sådan, at pengene fulgte barnet over i en fri grundskole, sådan at man som forældre til et specialbarn også kan tilvælge en fri grundskole?

Kl. 17:49

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 17:49

Peter Juel Jensen (V):

Nu er der jo i loven indlagt nogle meget klare principper for, hvornår og hvordan det skal være, hvis man rykker et barn fra eksempelvis en specialskole eller en specialklasse tilbage i den stamklasse, eleven kom fra. Pengene og økonomien bag ved er jo helt anderledes. Formålet med inklusion er jo ikke, at du skal have alle børn tilbage. Du skal have de børn tilbage, som har en chance for at klare det med lidt ekstra støtte og opmærksomhed. Det er jo ikke alle børn, der skal tilbage. Det vil så sige, at jeg ikke helt tror, at man kan lave den der model. Men jeg er ganske, ganske tryk ved, at vi har det, der hedder PPR, der er inde over i hver enkelt sag, og som er rigtig, rigtig gode til at sikre sig, at den støtte, som eleven har brug for, når eleven skal tilbage i stamklassen, følger med.

Kl. 17:50

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er Annette Lind, Socialdemokraterne.

Kl. 17:51

(Ordfører)

Annette Lind (S):

Som socialdemokrat er jeg rigtig glad for, at debatten om de frie grundskoler og højskoler er på dagsordenen i dag. De frie grundskoler er for os et alternativ til folkeskolen for de forældre, der af pædagogiske, idépolitiske og religiøse årsager ønsker en særlig skolegang for deres børn, og det giver på den måde en større mangfoldighed på hele skoleområdet.

Vi har i den sidste tid brugt rigtig meget tid på at diskutere samfundets fællesskole, og hvordan vi får en endnu stærkere folkeskole, for vores mål er som socialdemokrater helt klart, at der alle steder

skal være en god lokal folkeskole, som skal være førstevalg for forældrene. Det er nemlig kernevelfærd for os, at vi har den gode lokale folkeskole, hvor alle børn bliver dygtigere og glade af at gå i skole.

Når det så er sagt, så forventer jeg selvfølgelig også, at de frie grundskoler løfter deres del af det sociale ansvar. Og for at sikre, at de frie grundskoler ligesom folkeskolen oplever et løft, er vi Socialdemokrater også tilfredse med, at tilskuddet til de frie grundskoler sættes op med 23,5 mio. kr. i 2014 og 47 mio. kr. i 2015 og årligt frem til 2017. Samtidig forhandler vi netop nu forslaget om friere rammer for de frie grundskoler, når det handler om at kunne oprette vuggestuer og danne elevråd. Det synes jeg da er fine tiltag. Med andre ord er der gode rammer for de frie grundskoler.

For folkehøjskolernes vedkommende tror jeg, at mange af os er stolte af vores tradition med at have højskoler. De spiller en vigtig rolle i samfundet som steder, hvor vi kan udvikle os, lære nyt og bidrage til det danske demokrati i en ren Hal Koch-stil med debat og samtale.

Sidste år blev der vedtaget en ny højskolelov, hvor vi fik ryddet op i en række love og regler, så det bl.a. blev lettere at oprette højskoler. Det handler jo også om, at vi er glade for højskolerne og synes, at de fortsat skal spille en rolle i Danmark i fremtiden. På finansloven for i år omprioriterede vi også midlerne til fordel for bl.a. de mindre skoler og for seniorhøjskolerne.

Jeg er selv fra Vestjylland og har gået i skole på seminariet i Nørre Nissum og synes, at det er en rigtig vigtig uddannelsesby. Der ligger også en højskole, og der kommer jeg rigtig meget ikke alene som medlem af bestyrelsen, men også af lyst, for det er netop sådan, at når man går derfra, har man fået kultur, ånd, oplevelser og fællesskab. Jeg er fyldt, og det er alle, der kommer der. Derfor er det rigtig godt at have den slags skoler.

På den baggrund vil jeg gerne på vegne af Socialdemokratiet, Radikale Venstre, SF og Enhedslisten oplæse følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget ser de frie grundskoler som et grundlovssikret alternativ til en stærk folkeskole. De frie grundskoler er og skal vedblive med at være skoler for alle børn uanset social baggrund og skal vedblive at være en skoleform med ret til alternativ pædagogik, religiøst livssyn og idépolitisk grundlag i forhold til den lokale folkeskole.

Folketinget anser højskolerne for at have en væsentlig rolle som uddannende, livsoplysende, folkeligt oplysende og demokratisk dannende institution i det danske samfund. Med vedtagelsen af den nye højskolelov i december 2013 har Folketinget sikret gode rammer for skoleformens fremtidige udvikling.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 30).

Kl. 17:54

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Forslaget til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger. Merete Riisager, Liberal Alliance.

Kl. 17:54

Merete Riisager (LA):

Tak. Regeringen tilbageførte besparelserne på efterskolerne med det argument, at det var vigtigt, at alle typer af familier kunne tilvælge en efterskole. På området omkring de frie grundskoler har man ikke gjort det; derimod er man fortsat med at skære i koblingsprocenten, sådan at vi nu er nede på 71 pct. Hvordan kan det være, at den logik, som gjorde sig gældende med efterskolerne, ikke gør sig gældende for forældre, der gerne vil tilvælge de frie grundskoler?

Kl. 17:55

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Ordføreren, værsgo.

- Kl. 17:55 **Annette Lind (S):**
Det er rent faktisk sådan, at vi tilfører midler. Som jeg stod og sagde før, tilfører vi midler nu, på grund af at vi har tilført midler til folkeskolen. Ved folkeskolereformen tilførte vi også midler her. Det er jo også lidt besynderligt, kan man sige, at det kommer fra Liberal Alliance, som vil have en flad skat på 40 pct., at anklage os, der faktisk giver rigtig mange penge til de her skoler.
- Kl. 17:55 **Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):**
Merete Riisager.
- Kl. 17:55 **Merete Riisager (LA):**
Det kan da godt være, at ordføreren synes, at det er mærkeligt, men, altså, alle børn skal jo i skole, og børn, der går i en fri grundskole, er billigere for det offentlige end børn, der vælger en folkeskole. Og vi er af den holdning, at forældre skal vælge den skole, der er bedst for deres børn.
Men nu spurgte jeg ordføreren om Socialdemokratiets argumentation. Hvordan kan det være, at man ikke synes, at forældre skal have et frit valg, uanset om de har en høj indkomst eller måske en mere moderat indkomst?
- Kl. 17:56 **Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):**
Ordføreren.
- Kl. 17:56 **Annette Lind (S):**
Det skal man også, og derfor synes vi også, at de frie skoler skal være et alternativ til folkeskolen. Vi synes, at folkeskolen skal være det, som forældrene først og fremmest skal vælge.
- Kl. 17:56 **Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):**
Næste bemærkning er fra hr. Peter Juel Jensen.
- Kl. 17:56 **Peter Juel Jensen (V):**
Tak. Et ganske kort spørgsmål til ordføreren: Gik ordførerens parti ikke til valg på at fjerne konsekvenserne af genopretningspakken inden for højskoleområdet og de frie grundskoler?
- Kl. 17:56 **Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):**
Ordføreren.
- Kl. 17:56 **Annette Lind (S):**
Derfor har vi også lavet loven om, og på den måde har vi gjort det sådan, at der sidste år blev lavet en ny højskolelov, hvor vi faktisk fik ryddet op i en lang række af de love og regler, som der bl.a. var for højskolerne.
- Kl. 17:56 **Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):**
Peter Juel Jensen.
- Kl. 17:56 **Peter Juel Jensen (V):**
Det vil så sige, at hvis jeg taler med højskoler i morgen, eller hvis jeg taler med de frie grundskoler i morgen, så har man indfriet det
- Kl. 17:55 løfte, man gik til valg på, altså netop at fjerne de negative konsekvenser af genopretningspakken krone for krone.
- Kl. 17:57 **Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):**
Ordføreren.
- Kl. 17:57 **Annette Lind (S):**
Det er faktisk sådan, at vores regering har tilbageført midler og gjort rigtig meget for højskolerne, bl.a. det her med de korte kurser, så man f.eks. på seniorhøjskolerne nu har mulighed for at lave korte kurser. Det betyder rigtig, rigtig meget for de højskoler, som har fået lov til det. Vi har på finansloven for i år omprioriteret de midler til fordel for bl.a. de mindre skoler og seniorhøjskolerne. Vi har gjort mange tiltag. Der kan sikkert gøres en masse andre tiltag – det kan vi jo gøre i fællesskab, måske.
- Kl. 17:57 **Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):**
Tak til, nej, undskyld. Mette Bock.
- Kl. 17:57 **Mette Bock (LA):**
Jeg ville lige høre, om ordføreren kan bekræfte, at man før valget i 2011 argumenterede for, at når der kom en ny regering til, og hvis der kom en ny regering til, så ville den arbejde for at få genoprettet tilskuddet til højskolerne.
- Kl. 17:57 **Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):**
Ordføreren.
- Kl. 17:57 **Annette Lind (S):**
Vi har på mange måder lavet gode tiltag for højskolerne, og vi har også en udmærket minister, som sidder og arbejder med det hver eneste dag.
- Kl. 17:58 **Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):**
Mette Bock.
- Kl. 17:58 **Mette Bock (LA):**
Jamen jeg spørger lige igen: Vil ordføreren bekræfte, at Socialdemokraterne før valget i 2011 var ude og sige, at hvis der kom en ny regering, så ville man arbejde for, at tilskuddet til højskolerne blev genoprettet som før genopretningsplanen?
- Kl. 17:58 **Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):**
Ordføreren.
- Kl. 17:58 **Annette Lind (S):**
For at være helt ærlig må jeg være spørgeren svar skyldig. Jeg er ny ordfører på området, jeg ved det simpelt hen ikke.
- Kl. 17:58 **Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):**
Rosa Lund, Enhedslisten.
- Kl. 17:58 **Rosa Lund (EL):**
Tak. Jeg skal også bare spørge, om ordføreren kan bekræfte noget. Kan ordføreren bekræfte, at det er i finansloven, man kan lave om på

det tilskud, man gerne vil have til friskoler og til højskoler, hvis man f.eks. mener, at det skal være højere?

Kl. 17:58

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 17:58

Annette Lind (S):
Det kan jeg bekræfte.

Kl. 17:59

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Rosa Lund.

Kl. 17:59

Rosa Lund (EL):

Det betyder så også, at de parter, som regeringen vælger at lave finanslov med – sidste år var det partiet Venstre – er dem, der kan smide det på forhandlingsbordet, hvis man ønsker, at friskolerne og højskolerne skal have flere penge. Det er vel begge parter ansvar, hvad der kommer ud af en endelig finanslov.

Kl. 17:59

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 17:59

Annette Lind (S):
Det giver jeg ordføreren helt ret i.

Kl. 17:59

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti.

Kl. 17:59

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Først en tak til Liberal Alliance for at have bedt om denne forespørgselsdebat. Det er altid en fornøjelse at diskutere højskoler og friskoler, skolepolitik i det hele taget. Friskoler og højskoler er jo som bekendt en udløber af Grundtvigs skrifter. På Fyn har friskolerne jo spillet en stor rolle, siden Christen Kold grundlagde den første friskole. Derfor har Fyn mange friskoler. I Nyborg er f.eks. en tredjedel af alle skoler friskoler. Det er der ikke mange der ved. Jeg fortæller det her, fordi friskoler ofte bliver anklaget for at ødelægge folkeskolen og sammenhængskraften i Danmark. Det er jo en glæde for mig at kunne sige i dag, at det ikke er en rimelig påstand, og Liberal Alliance skal have tak for, at jeg kan sige det, for det er ikke en rimelig påstand.

Ser man for et øjeblik bort fra København, så er friskolerne jo en berigelse for landet, både pædagogisk og folkeligt. København er en historie for sig. Her spiller byens vanrøgt af folkeskolerne jo en afgørende rolle for de mange fri- og privatskoler, der er blevet åbnet de seneste år. Men da Danmark jo mediemæssigt er koncentreret om København, så smitter det selvfølgelig også af på indstillingen til friskolerne i hele landet, og det er ærgerligt. Derfor kortsletter man til landets øvrige friskoler. Man siger, at friskolerne ikke tager et socialt ansvar, selv om de på landsplan procentuelt har nogenlunde samme antal elever fra socialt sårbare familier som folkeskolen.

Alt er dog ikke fryd og gammen i friskoleverdenen. I de senere år er der blevet grundlagt en række muslimske friskoler, og det er en udvikling, som Dansk Folkeparti ser på med bekymring. Derfor har vi sammen med Liberal Alliance taget initiativ til en høring om friskolerne, hvor et af emnerne er, hvordan muslimske friskoler på-

virker integration og parallelsamfund. Vi ser frem til den høring, der skal gøre os alle klogere på friskolerne.

I de senere år er det blevet sværere for friskolerne at få økonomien til at hænge sammen. Det skyldes bl.a., at koblingsprocenten er blevet sænket. Det var en del af genopretningspakken, som desværre var nødvendig på grund af den finansielle krise. Det ville selvfølgelig være dejligt, hvis vi engang kunne hæve den igen. Både høj- og friskoler er en umistelig del af Danmark, og vi ville være et fattigere land uden disse. De er smukt udtryk for den danske kultur, når den er bedst, og derfor endnu en gang tak til Liberal Alliance for at have taget initiativ til denne forespørgselsdebat.

Kl. 18:02

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Der er en kort bemærkning fra hr. Jeppe Mikkelsen.

Kl. 18:02

Jeppe Mikkelsen (RV):

Jeg vil bare høre, om hr. Alex Ahrendtsen vil uddybe, hvad frygten for muslimske friskoler modsat f.eks. kristne friskoler specifikt skyldes.

Kl. 18:02

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:03

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg læser lige op, hvad jeg sagde: Det er en udvikling, som DF ser på med stor bekymring. Det er en af årsagerne til, at vi sammen med Liberal Alliance har taget initiativ til den høring, vi skal have om friskolerne. Høringens opgave er meget enkelt at gøre os klogere på, hvad muslimske friskoler egentlig bevirker. Øger de integrationen, eller gør de det modsatte? Hjælper de parallelsamfund på vej, eller gør de det modsatte? Det ved vi faktisk ikke, og derfor ser vi frem til den høring. Vi håber jo, at de mange sagkyndige, der bliver indkaldt giver svar på det. Hidtil har vores frygt været, at de forværrer integrationen, men vi er åbne over for, at sagkyndige kan fortælle os noget andet, og derfor stiller vi op til den høring.

Kl. 18:03

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Jeppe Mikkelsen.

Kl. 18:03

Jeppe Mikkelsen (RV):

Men bygger den frygt eller bekymring, eller hvad det var, på et eller andet specifikt, som hr. Alex Ahrendtsen kan komme nærmere ind på, eller er det mere sådan en mavefornemmelse og måske en favorisering af de kristne friskoler frem for de muslimske alene af religiøse årsager?

Kl. 18:04

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:04

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg har jo siddet i et børne- og ungeudvalg i en kommunalbestyrelse, hvor vi bl.a. havde ansvar for folkeskolen. Og der kunne vi se, at de elever, der kom fra muslimske friskoler, fagligt set var meget dårligere, end man kunne forvente, og vi kunne også se, at nogle af de muslimske friskoler faktisk ikke øgede integrationen, sådan som vi havde ønsket. Så det er ud fra min kommunale baggrund, at jeg er bekymret, men jeg kan jo selvfølgelig også der tage fejl.

Kl. 18:04

Kl. 18:07

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Fru Annette Vilhelmsen for en kort bemærkning.

Kl. 18:04

Annette Vilhelmsen (SF):

Jeg skal bare høre, om hr. Alex Ahrendtsen er tilfreds med det tilsyn, der pågår på friskolerne generelt, eller om det også vil indgå i høringen.

Kl. 18:05

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:05

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg håber, vi kommer ind på det i løbet af høringen, for sagen er jo, at det er friskolerne selv, der udpeger tilsynspersonen. Tilsynspersonen skal så være godkendt af ministeriet, og spørgsmålet er, om vi kan gøre tilsynet endnu bedre. Vi må håbe på, at vi kan få svar på det i forbindelse med høringen, for det er også en af de ting, der gør os bekymret: Er tilsynet godt nok? Har vi hånd i hanke med de muslimske friskoler? Lever de i realiteten op til det, vi egentlig kan forvente, og bliver integrationen øget? Det ser jeg frem til, for tilsynet er jo det afgørende. Det håber jeg at vi alle sammen er enige om. Måske kan det gøres bedre, jeg håber på at få svar på det.

Kl. 18:05

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Fru Annette Vilhelmsen.

Kl. 18:05

Annette Vilhelmsen (SF):

Vi kender nok alle sammen det gamle udtryk: Frihed for Loke så vel som for Thor. Det er sådan set noget, vi har grundlagt hele vores frie tænkning på.

Jeg skal bare høre, om den alliance – nu kan hr. Alex Ahrendtsen svare på egne vegne – der er mellem Ny Alliance og Dansk Folkeparti, er kritisk, i forhold til hvor frie frie skoler egentlig skal være, for jeg må bare sige, at jeg ikke deler bekymringen. Jeg deler bekymringen for, at børn ikke er sikret den bedst mulige trykthed i deres skoler og deres undervisning, uanset hvor de børn så ellers kommer fra. Jeg kan næsten høre, at friheden ikke er helt den samme for Loke, som den er for Thor, men ellers må jeg rettes.

Kl. 18:06

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:06

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg kan jo hverken svare på Ny Alliances eller Liberal Alliances vegne, jeg kan kun svare på Dansk Folkepartis vegne. Og den frihed, som alle i dette land har, er jo altid et tveægget sværd. Der vil altid være nogle, der udnytter den frihed, og vi skal bare sørge for, at de muslimske friskoler ikke udnytter den frihed til at modarbejde dette dejlige land, som vi alle forhåbentlig holder af. Det er bl.a. det, som høringen skal gøre os klogere på.

Kl. 18:07

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Fru Merete Riisager, Liberal Alliance, for en kort bemærkning.

Merete Riisager (LA):

Jeg vil tillade mig at stille et spørgsmål om noget helt andet fra Liberal Alliances side. Jeg ved ikke, hvad de mener ovre i Ny Alliance, det må de selv om.

Det er et helt konkret spørgsmål: Vi har lige haft en debat om inklusion, og ordføreren giver udtryk for, også offentligt, at det her med, at pengene skal følge barnet, er et godt princip. Vil ordføreren være parat til at se på, hvordan vi kunne lave en bedre model for, at pengene kan følge specialbørnene, sådan at man som forældre også kan tilvælge en fri grundskole?

Kl. 18:07

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:07

Alex Ahrendtsen (DF):

Altså, jeg tror faktisk ikke, jeg har mandat til at svare på det. Jeg tror, min finansordfører vil blive bekymret, hvis jeg begynder at udtale mig om det. Jeg er jo bare en enfoldig lille vandbærer. Men jeg vil meget gerne diskutere, om vi kan øge frihedsgraderne. På Fyn har vi jo haft en sag om en forælder, der gerne vil starte en specialfriskole, men loven giver simpelt hen ikke mulighed for det.

Om vi skal øge frihedsgraderne, sådan at man kan tage sit barn og flytte det over i en specialfriskole? Der er jo nogle lovmæssige forhindringer, men der er så sandelig også noget økonomi forbundet med det, fordi specialfriskoler vil være meget dyre.

Kl. 18:08

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Fru Merete Riisager.

Kl. 18:08

Merete Riisager (LA):

Det synes jeg sådan set der er god ræsonnement i. Det er klart, at når sådan et spørgsmål kommer fra Liberal Alliance, så vil vi også være optaget af en model, hvor vi ikke bare øger udgifterne, men hvor det, det handler om, netop er at tage de penge, der allerede findes, og sørge for, at lovgivningen er så smidig, at man kan tage dem med over i en fri grundskole. Derfor kan ordføreren trygt gå tilbage til sin finansordfører og diskutere det her. For det er klart, at når det handler om Liberal Alliance, er vi ikke optaget af bare at åbne kassen fuldstændig hovedlöst.

Kl. 18:09

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:09

Alex Ahrendtsen (DF):

Jamen så må jeg jo gå tilbage og sige til min finansordfører, at jeg trygt kan overlade Liberal Alliances grundsætninger til os. Men jeg er ikke sikker på, at han vil være overbevist.

Kl. 18:09

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Tak til ordføreren for Dansk Folkeparti. Næste ordfører er Jeppe Mikkelsen fra Det Radikale Venstre.

Kl. 18:09

(Ordfører)

Jeppe Mikkelsen (RV):

Tak, hr. formand, og tak for ordet. Tak til forslagsstillerne for at give os lejlighed til at drøfte det her spørgsmål i dag. Det er to utrolig

vigtige skoleformer, som er blevet sat på dagsordenen. De frie grundskoler og højskolerne er med til at forme Danmark, både uddannelsesmæssigt, dannelsesmæssigt og kulturelt. Skolerne landet over har sat deres præg på historien, på deres lokalsamfund, og de gør det fortsat den dag i dag. De har givet unge og børn fantastiske oplevelser og styrket deres position som demokratiske medborgere, og vi Radikale er meget glade for skolerne og deres mange læreres store, store arbejde. Vi tror på, at vores uddannelsessystem samlet set har godt af et kreativt frirum, hvor alternativ pædagogik og alternativt idégrundlag kan danne grundlag for skoler. Det var nogle fremsynede folk, må man sige, der i sin tid grundlovsfæstede retigheden for frie alternativer.

Jeg vil også godt benytte lejligheden til at takke både kulturministeren og undervisningsministeren for løbende at have en god dialog med de forskellige skoleforeninger. Jeg synes, begge ministre er gode til at inddrage skoleforeningerne i det løbende arbejde inden for deres område. Det har vi f.eks. set i forhold til forslaget om at give frie grundskoler muligheder for at oprette pasningstilbud til børn under 2½ år – et forslag, vi havde i salen her for et par måneder siden. Dette gælder også i forhold til højskolerne, som jo netop har fået en ny lov, det lovforslag var også i salen her for få måneder siden. Jeg synes, vi i begge tilfælde har set, at skolerne har været godt inddraget.

Men jeg vil også godt tage tyren ved hornene og sige, at der i 2010 blev gennemført en række besparelser på de frie skoleformer, og siden vi kom til som regering, har vi rullet besparelser tilbage for både efterskolerne og for de frie fagskoler. Det glæder mig meget, at vi fik gjort det, men lige så meget smerter det mig selvfølgelig også, at vi ikke har formået at rulle besparelserne tilbage på højskolerne og de frie grundskoler. Det skal være en tilståelsessag. Jeg tror, vi alle har vore kæpheste, og det skal nævnes, at dette er en af mine og også resten af mit partis. Det har jeg vist udtalt ret mange steder offentligt siden valget i 2011, så det kan næppe komme som en stor overraskelse.

Om vi kan få forbedret forholdene hen over de næste par år, må stå hen i det uvisse, det er et spørgsmål om økonomi. Jeg har mit personlige håb, men indtil nu har det ikke figureret på noget finanslovsforslag, hverken fra regeringen eller fra oppositionen. Jeg tror dog på, at vi igennem debat kan være med til at sætte det her emne højere på den politiske dagsorden, og derfor skal forslagsstillerne atter også have tak for at have bragt emnet på bane her i dag. Jeg synes, diskussionen i dag vidner om, at der er stor opbakning til de frie skoleformer bredt på tværs af Folketingets partier. Tak for ordet.

Kl. 18:12

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Merete Riisager, Liberal Alliance.

Kl. 18:12

Merete Riisager (LA):

Tak. Det Radikale Venstre er et parti, som har en lang tradition og stor forkærlighed for de frie grundskoler og højskolerne, men sidder jo altså nu i en regering, som fortsat har en nedskæringsdagsorden i forhold til de institutioner. Og nu vil jeg gerne stille et spørgsmål specielt i forhold til de frie grundskoler, for som jeg sagde tidligere, er de frie grundskoler gode skoler, men det er også sådan, at det er billigere for det offentlige, når et barn vælger en fri grundskole.

Derfor vil jeg spørge ordføreren, om ordføreren er tilfreds med den situation, vi nu ser, med, at man er helt nede at ramme 71 pct. Ordføreren, som kender mange folk ude på de frie grundskoler, er da også klar over, at man nu skærer helt ind til benet, hvad angår fagligheden, så er det en god situation, vi står i lige nu?

Kl. 18:13

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:13

Jeppe Mikkelsen (RV):

Som jeg sagde i talen, så synes jeg lidt, det var en tilståelsessag, det havde jeg gerne set var anderledes, og deri ligger jo også, at man ikke er tilfreds med tingenes tilstand – så nej. Jeg synes nødvendigvis ikke, det er helt tilfredsstillende. Sådan har vi nok alle vores kæpheste, sådan er det også at sidde i regering, og det må man jo tage på de indre linjer.

Kl. 18:13

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Merete Riisager.

Kl. 18:13

Merete Riisager (LA):

Det synes jeg er rigtig godt: Kæpheste! Altså, for mig at se må det, at børn har adgang til en god skole, være noget af det allerallervigtigste i et samfund som det danske.

Så vil ordføreren ikke give mig ret i, at vi har en offentlig sektor derude, hvor der bliver brugt alt for mange penge på administration og bureaukrati og fis og kasket, og at vi sagtens kan finde de penge, sådan at vi igen kan få koblingsprocenten op på 75, og sådan at det bliver helt almindeligt, at forældre i alle forskellige indkomstniveauer kan tilvælge en fri grundskole, hvis det er det, de ønsker for deres børn?

Kl. 18:14

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:14

Jeppe Mikkelsen (RV):

Som sagt kan jeg jo godt gå og gøre mig mine personlige forhåbninger, når jeg tænker på, hvordan og hvorledes det går med den økonomiske udvikling for de frie skoler, og kæmpe for det på de interne linjer; det vil jeg gøre, altså både gøre mig forhåbninger og kæmpe på de interne linjer. Hvordan det ender, ved jeg altså ikke, må jeg sige her fra Folketingets talerstol.

Hvis fru Merete Riisager og Liberal Alliance har et finanslovsforslag til, hvordan man sparer noget på offentlig administration og derefter finder penge til de frie skoleformer, så skal de være velkomne til at komme med det.

Det er måske lidt sjovt, at Liberal Alliance mener, at alle kan spare alle steder i den offentlige sektor, men åbenbart ikke på de frie skoleformers område. Det glæder mig selvfølgelig, at der er den undtagelse, det skal I ikke høre noget for. Men det er måske lidt af et paradoks.

Kl. 18:15

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Mette Bock, Liberal Alliance, for en kort bemærkning.

Kl. 18:15

Mette Bock (LA):

Det er jo måske, fordi det netop er frie skoleformer. Men bortset fra det, vil jeg gerne anerkende, at Det Radikale Venstre nu bekender nogle af sine synder. Så det tager jeg hatten af for.

Men til mit spørgsmål til ordføreren: Vi hører jo meget om, at Det Radikale Venstre har vældig stor indflydelse på, hvad der foregår i regeringen, og mit spørgsmål er, om vi kan forvente, at Det Ra-

dikale Venstre frem mod næste års finanslov vil arbejde for, at de her ting bliver bragt på plads.

Kl. 18:15

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:15

Jeppe Mikkelsen (RV):

Ja, altså, det vil vi gøre, men hvordan det ender, er altid en intern regeringsdiskussion om prioriteterne.

Kl. 18:16

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Mette Bock.

Kl. 18:16

Mette Bock (LA):

Jamen jeg kan så kun sige, at vi vil følge meget nøje med i det, og at vi selvfølgelig op til finanslovens fremsættelse vil lægge et vist moderat fysisk pres på Det Radikale Venstre. Så jeg ser meget frem til, hvad der kommer ud af næste års finanslovsforhandlinger.

Kl. 18:16

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:16

Jeppe Mikkelsen (RV):

Fysisk pres, sågar! Det lyder lidt voldsomt, men derudover skal I være velkomne til det i hvert fald.

Kl. 18:16

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Dermed tak til ordføreren. Næste ordfører er SF's fru Annette Vilhelmsen.

Kl. 18:16

(Ordfører)

Annette Vilhelmsen (SF):

Først og fremmest tak, fordi debatten bliver rejst. Jeg har set frem til den og håber også, at vi over tid vil holde hinanden fast på – det kan jeg i hvert fald høre at vi har – den store interesse i de frie skoler.

»Virkeligheden er altings prøve«. Sådan står der mejslet i sten over en af indgangsdørene på Den Frie Lærerskole i Ollerup. Det er der, jeg er uddannet, og det er også den dør, jeg er gået ud og ind ad utallige gange, og hver gang har jeg tænkt, at det er det, jeg har puttet i lommen, det er det, jeg også møder verden med – også i mit politiske liv: »Virkeligheden er altings prøve«. Når vi i SF og når jeg tager det op og faktisk tager det meget alvorligt, gælder det jo, hver gang vi laver lovgivning, hver gang vi forholder os til fordelingspolitikken, til skole- og sundhedspolitik, til miljøpolitik, til verden omkring os, at ja, så skal det måles op i forhold til virkeligheden – og sådan også forespørgselsdebatten, som vi har i dag om de frie skoler.

Det er også blevet nævnt flere gange, men jeg vil også nævne det her, nemlig det helt særlige, vi har i Danmark, at vi ikke har skolepligt, men at vi har undervisningspligt. Derfor er det faktisk en retighed for børn at blive undervist, ikke at have en skole, men at forældrene har, hvad skal man sige, mulighed for at kunne varetage undervisningen enten selv eller ved at vælge en skoleform, som passer til familien. Det er en grundlovssikret ret. Det er jeg meget glad for.

Om højskolerne vil jeg sige, at det også er ganske rigtigt, at den første jo var Rødding Højskole tilbage fra 1844. Det, der var interessant ved den, var, at den i sit formål faktisk havde, at den skulle uddanne voksne mænd og kvinder til at blive gode statsborgere. Jeg synes bare, når vi følger den politiske debat, at der sådan set stadig

væk er brug for det formål. Der er brug for, at vi har højskoler, som skal være med til at danne folk til at være gode statsborgere. Efterhånden er det vel sådan set blevet afløst af begrebet medborgerskab, men det bliver det nu ikke ringere af. Derfor er det vigtigt, at vi får drøftet hele situationen omkring de frie skoler og deres indflydelse på virkeligheden.

For SF er det vigtigt – i modsætning til for Liberal Alliance – at vi fastholder den frie og lige adgang for alle til skole, til uddannelse, til sundhed m.m. Det samme skal selvfølgelig også på den baggrund gælde for de frie skoler. Derfor er det bekymrende, at adgangen til de frie grundskoler er forringet på grund af genopretningspakken. Vi har drøftet det meget her, og jeg tror, vi kommer til at høre mere om det. Vi kan se, at det kommer til at omhandle yderområderne, og det er selvfølgelig ganske bekymrende. I nogle kommuner tager man godt hånd om det. Der er det lykkedes i et godt samarbejde med kommunerne, byrådene at være fælles om at sikre, at der kan oprettes frie grundskoler til fælles gavn.

Det, som er den helt store udfordring, er jo, at mange af de frie skoler har svært ved at tage hånd om de elever, som har behov for en særlig indsats i specialundervisningen, og det er i hvert fald noget af det, jeg godt kunne tænke mig vi på et tidspunkt får drøftet: Hvordan ser det ud med de frie grundskolers mulighed for specialundervisning? Vil der være mulighed for at kunne oprette hold, hvorpå specialundervisningen kunne foregå? For de vil rigtig gerne, og de er også, så vidt jeg har hørt, interesseret i de sociale taxametre. Jeg synes, det var meget positivt, at ministeren var åben over for det, og det er også noget af det, som jeg synes vi skal have drøftet i kredsen: Hvordan ser vi de sociale taxametre?

I forhold til højskolen må jeg bare sige, at det, der er sket på højskoleområdet, er meget positivt. Det bliver hilst meget velkommen. De 2 pct. kommer tilbage, det er på rette vej, men mere vil jo have mere, så når det først går den her vej, er det jo noget af det, vi gerne ser mere af. Højskolen med mulighed for de korte kurser er jo en enestående mulighed for, at en meget, meget stor del af befolkningen kan få et mødested, som går på tværs af generationer, politisk overbevisning, indtægt, uddannelse osv. – netop at man kan mødes i frihed og drøfte vigtige sager. Det er noget af det, som vi meget gerne vil være med til at have et særligt fokus på, og vi håber også, at det bliver muligt at finde de midler, som kan afbøde genopretningspakken virkning her.

Så ja, virkeligheden er altings prøve. Det er det også at finde den frie og lige adgang. Der er stadig brug for voksne, som er uddannet som gode borgere for staten, og vi skal have nogle steder, hvor vi kan mødes, hvor vi kan samtale, hvor vi kan have et levende fællesskab. Det er derfor, vi skal værne om de frie grundskoler og om højskolerne, og derfor hilser jeg også debatten her i dag meget velkommen.

Kl. 18:21

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Mette Bock, Liberal Alliance.

Kl. 18:21

Mette Bock (LA):

Jeg ved ikke lige, hvor ordføreren har fra, at Liberal Alliance ikke ønsker, at danske borgere skal have lige adgang til både sundhed og uddannelse, men det er jo en anden diskussion. Men når jeg hører ordførerens tale, som jeg også synes er meget smuk – der bliver simpelt hen holdt så mange smukke taler her i salen i dag, det er en ren fornøjelse – så undrer det mig, at SF ikke kan være med på Liberal Alliances forslag til vedtagelse. Det er jo det eneste, hvori det indgår, at vi faktisk skal få den økonomi bragt tilbage på samme niveau som før genopretningsplanen. Og derfor er der for mig ikke logik i ordførerens tale, i forhold til at SF ikke vil være med til det forslag til vedtagelse.

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:22 kvenser, som genopretningspakken havde for det her? Hvorfor satte man så ikke alle sejl til og fik det her ændret? Det var jo det, som ordføreren gik til valg på. Er der noget, som er mere rigtigt før et valg end efter et valg?

Kl. 18:22

Kl. 18:25

Annette Vilhelmsen (SF):

For SF handler det her om økonomi, men også om meget andet end økonomi. Vi er sådan set også indstillet på og vil også arbejde for, at vi kan få nogle af de – hvad skal man sige – konsekvenser, som genopretningspakken har haft, ført tilbage, men det kræver selvfølgelig, at der er et flertal for økonomien, og at vi kan pege på finansieringen. Derfor er det sådan set vigtigt for os at sende det signal. Det her handler ikke kun om økonomi, det handler også om økonomi, men det handler også om at kunne værne om og værdsætte de skoleformer, der er. Vi har jo selv været underskrivere på en tekst til et forslag til vedtagelse, og jeg håber i hvert fald også, at det helt særlige måske kunne ske, nemlig at vi kunne blive enige om en tekst, som kunne vise den enighed, der faktisk er, om de frie skoler.

Kl. 18:23

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Mette Bock.

Kl. 18:23

Mette Bock (LA):

Jeg forstår det stadig væk ikke, fordi Liberal Alliances forslag til vedtagelse lige præcis rummer alt det, som heller ikke handler om økonomi, men som handler om de frie skoler og højskolernes betydning for det danske samfund. Men dertil kommer, at der så netop er afsnittet om økonomi, som jeg kan høre at ordføreren er positiv over for. Så det her forslag til vedtagelse fra Liberal Alliances side rummer alt det, ordføreren har givet udtryk for. Derfor har jeg simpelt ikke hørt et argument, som forklarer mig, hvorfor SF ikke kan være med på det her forslag til vedtagelse. Det er jo i virkeligheden, tinge- ne bliver domfældet – husk det.

Kl. 18:23

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:23

Annette Vilhelmsen (SF):

Det er nemlig det. Virkeligheden er den, der står foran os, og jeg må bare sige, at den tekst til forslag til vedtagelse, som vi har lavet sammen med Socialdemokraterne og Radikale Venstre og Enhedslisten, kan jeg stå inde for, og jeg synes sådan set, at den er rigtig god og også rummer de intensioner, der er, i forhold til den drøftelse, vi har her i dag. Og det er derfor, at vi som SF er med på det forslag til vedtagelse.

Kl. 18:24

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Peter Juel Jensen, kort bemærkning.

Kl. 18:24

Peter Juel Jensen (V):

Tak. Jeg vil gerne starte med at sige til ordføreren, at jeg da har samme overvejelser, som ordføreren for Liberal Alliance har, for jeg kan heller ikke se, at der er noget diametralt modsætningsforhold mellem det forslag til vedtagelse, som Liberal Alliance har fremsat, og det, som ordføreren lige har stået og argumenteret for. Men når ordføreren for SF nu taler om de negative konsekvenser af genopretningspakken, undrer det mig lidt, for vi har jo alle sammen en fortid, og det har ordføreren for SF jo også. Hvorfor fik SF så ikke finansloven for 2014 eller finansloven for 2013 ændret med hensyn til de konse-

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:25

Annette Vilhelmsen (SF):

Nej. Nu holdt ordføreren, hr. Peter Juel Jensen, jo en glimrende tale om, at pengene skulle passe, og at man ikke kunne bruge flere penge, end man havde. Det ikke nogen hemmelighed, at vi meget gerne havde set, at f.eks. koblingsprocenten ikke var kommet helt dernel, hvor den nu er. Der er bare det meget beklagelige ved det, at den økonomi, som den tidligere regering fik opbakning til i forbindelse med genopretningspakken, jo har betydet, at pengene er brugt. Så vi skal jo simpelt hen ind aktivt og pege på, hvor pengene skal komme fra, når vi skal føre det her tilbage. Det har vi forsøgt, og vi har arbejdet for det.

Jeg vil da også sige på egne vegne, og det jo er dejligt at høre det også fra ordføreren for De Radikales side, at vi godt ved, hvad det er, vi rigtig gerne vil, nemlig få ført det her tilbage. Det, jeg hører, også når jeg drøfter det her med de frie skoler, er faktisk en åbenhed hos skolerne, der siger, at de gerne vil være med til at se på finansieringen, og at de gerne vil være med til at se på de frie skolars opgaver og opgavefordeling. Det er derfor, at jeg hilser det meget velkommen, at vi kan få en drøftelse af, hvad vi gør med specialundervisningen på de frie grundskoler. Kunne vi se på et socialt taxameter? Kunne vi se noget af den her finansiering på en anden måde?

Så er der hele folkeskolereformen med en anden finansiering. Vi har jo sådan set også lidt til gode at finde ud af, hvilke konsekvenser – også på den positive side – det får for de frie skoler. Jeg synes, der ligger nogle ansatser i det her, som i hvert fald vil kunne gøre os lidt klogere på finansieringen og økonomien.

Kl. 18:26

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Peter Juel Jensen.

Kl. 18:26

Peter Juel Jensen (V):

Det vil jeg sammenfatte ganske kort til, at ordføreren for SF er blevet klogere; for man sagde jo noget helt andet før valget. Nu kommer alle forklaringerne bagefter. Det var jo det, som vi stod og sagde, dengang vi vedtog genopretningspakken, nemlig at der var andre måder at se det her på. Der var noget, vi var tvunget til at sikre, for at vi kunne sikre – også på den lange bane – at vi kunne holde hånden under de frie skoler og højskolerne. Dengang ville SF, Socialdemokratiet og De Radikale jo ikke høre, men det glæder mig dybt i mit hjerte at se, at ansvar får folk til at vokse.

Kl. 18:27

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:27

Annette Vilhelmsen (SF):

Jamen jeg er også glad for at kunne gøre hr. Peter Juel Jensen glad, men det bliver en kortvarig glæde, for det er nu ikke Venstres politik, jeg er blevet klogere på, vil jeg bare sige. Men selvfølgelig kan jeg blive klogere som alle andre.

Det er vores intention, at der skal være fri og lige adgang til de skolemuligheder, der er. Vi ønsker, at vi skal prøve at se på finansie-

ringsmuligheder, bl.a. med hensyn til sociale taxametre. Det er vigtigt, at der er mulighed for, at vi stadig væk har fri og lige adgang, og at det ikke er forældrenes indtægter, der bestemmer, om man kan gå på en fri grundskole, eller om man kan bruge det fritidstilbud, SFO'en, der hører til en fri skole, eller om man kan have råd til at tage skolebussen, der kører derhen. Der er nemlig rigtig mange ting i den her økonomi, som spiller ind.

Så det her handler ikke nødvendigvis om drilleri – altså om, hvem der blev klogest. Jeg kerer mig rigtig meget om de børn og de familier, som gerne vil have det frie valg, nemlig at kunne have deres børn på en fri grundskole.

Så endelig højskolerne, som jeg lige vil nå at knytte en bemærkning til her også. Højskolerne har lavet en effektundersøgelse, som jo bl.a. viser, at et højskoleophold har afgørende betydning for, om man enten genoptager, påbegynder eller gennemfører en uddannelse. Og for samfundsøkonomien er det da en af de bedste investeringer. Derfor tænker jeg også, at når vi investerer i højskoler, får vi jo som samfund også pengene så rigeligt tilbage igen. Så derfor synes jeg, at effektundersøgelsen er meget positiv, men også at vi skal have set på højskolerne og deres mulighed for, f.eks. i forbindelse med kontanthjælpsreform og beskæftigelsesindsats osv., at kunne komme til at spille en mere aktiv rolle. Vi ved noget om, at de har effekt.

Kl. 18:29

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Dermed tak til SF's ordfører. Den næste ordfører er fru Rosa Lund, Enhedslisten.

Kl. 18:29

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Tak. I Enhedslisten har vi det sådan, at en af de største styrker ved de frie skoler i Danmark er den forankring, som skolen, som eleverne, som lærerne, og som forældrene har, og at skolerne er stærke fællesskaber, som er præget af både engagement og opbakning. Samtidig er det en stor styrke, at der i de frie skoler er plads til, at skolerne kan vælge, hvilken pædagogisk og didaktisk tankegang de vil tilrettelægge netop deres skole ud fra. Det er en styrke både for skolerne og for samfundet, at der hele tiden udvikles nye tanker for både skoleindretning og skoleudvikling.

De frie skoler udgør en alternativ værdimæssig tankegang og har potentiale til at udvikle hele skoleverdens indretning. De frie skoler kan og mener jeg også, skal være med til at udfordre den måde, som folkeskolen er indrettet på, og den måde, som vi tænker skole og læring på. I Enhedslisten så vi f.eks. gerne, at den indflydelse, som både lærere, elever og forældre har i de frie skoler, også gjorde sig gældende i den almindelige folkeskole.

Når det så er sagt, er de frie skoler jo meget forskellige. Det er en styrke, men jeg mener også, det er en svaghed. Der findes altså frie skoler i det her land, som ikke løfter et socialt ansvar, og i Enhedslisten vil vi sådan set gerne forpligte skolerne på i højere grad at løfte et socialt ansvar, så de bl.a. ikke kan sortere i de elever, der kommer ind.

I Enhedslisten mener vi ikke, der er behov for at øge den økonomiske støtte, hverken til private eller til frie skoler. Når det er sagt, vil jeg da også sige, at vi uden tvivl arbejder for at få fjernet de forringelser, som den tidligere VK-regering lagde ned over både de frie skoler og højskolerne og sådan set næsten hele vores uddannelsessystem med det, der så ironisk er kaldt genopretningspakken. Det lykkes ikke for os på finansloven for 2013, og vi var som bekendt ikke med til at lave finanslov sidste år.

I Enhedslisten ønsker vi, at de frie skoler er et værdimæssigt alternativ til folkeskolen og ikke bare private udgaver af folkeskolen. Desværre sker det ofte i dag, at folkeskoler bliver lukket, og at frie skoler skyder op, fordi forældrene og lokalsamfundet har behov for,

at skolerne er der, og det er en ærgerlig udvikling, der svækker vores folkeskole. Den ærgerlige udvikling er jo ikke, at der kommer frie skoler. Den ærgerlige udvikling er, at der er så mange folkeskoler, der må lukke. Vi håber på og arbejder for at styrke folkeskolen i en sådan grad, at forældres valg af frie skoler bliver et tilvalg af den frie skole og ikke et fravalg af folkeskolen.

I Enhedslisten mener vi, at også højskolerne er en meget vigtig del af den danske uddannelsestradition. De er med til at sikre, at dannelse og demokratisk dannelse i vores uddannelsessystem fylder meget, og derfor mener vi også, at højskolerne burde kunne være en del, burde kunne høre under det uddannelsespålæg, som bliver lagt på unge mennesker i forbindelse med den nye kontanthjælpsreform. Og jeg synes da, at de partier, som er til stede herinde, som står heroppe på den her talerstol og taler pænt og højt og flot om højskolerne, og som er en del af kontanthjælpsreformen, skulle overveje, om ikke det var fornuftigt, at højskolerne sådan set kunne spille ind med uddannelsesstilbud til unge uden uddannelse og uden arbejde. Det arbejder vi i hvert fald for i Enhedslisten.

Også hvad højskolerne angår, arbejder vi for at få fjernet de forringelser, som højskolerne er blevet pålagt fra genopretningspakken, ligesom vi arbejder for, at de forringelser, der ellers lå i genopretningspakken, f.eks. på VEU-godtgørelsen, også bliver fjernet.

Kl. 18:33

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Peter Juel Jensen, en kort bemærkning.

Kl. 18:33

Peter Juel Jensen (V):

Tak. Det kan godt være, at Enhedslisten arbejder på at fjerne genopretningspakkens forringelser for de frie skoler og højskolerne. Men så gør man det ikke særlig godt. Man havde muligheden i finansloven for 2013, og man havde jo faktisk også muligheden i finansloven for 2014. For da Venstre blev kaldt til forhandlinger i Finansministeriet, var finansloven forhandlet færdig. Det, som Venstre blev tilbudt, var at forhandle en tillægsaftale. Det var den aftale, der betød, at der kom skattelettelser for 2,2 mia. kr., der blev afsat 1. mia. kr. til ældreområdet, for det kunne andre partier ikke finde ud af, der blev mindre tvang i psykiatrien, der blev bedre forhold til enlige forsøgere osv. Det var den tillægsaftale, der lå ved siden af finansloven, som Venstre kunne få lov til at have indflydelse på. Finansloven var forhandlet færdig med Enhedslisten, så Enhedslisten har altså siddet og bypassed – både i 2013 og i 2014.

Kl. 18:34

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Ordføreren.

Kl. 18:34

Rosa Lund (EL):

Nu håber jeg, at hr. Peter Juel Jensen ved, at når man forhandler finanslov, er der flere parter, der forhandler, og som bekendt fik vi altså ikke vores vilje i finanslovsforhandlingerne sidste år. Det var der mange årsager til at vi er meget, meget kedede af i Enhedslisten. Jeg synes f.eks., at det da er rigtig ærgerligt, at man ikke har lavet en finanslovsaftale, som rent faktisk sikrer, at den milliard, man har sat af til de ældre, rent faktisk også går til de ældre. I de finanslove, vi har deltaget i, har vi kæmpet for at få fjernet de her forringelser i genopretningspakken, og jeg synes, at det er ærgerligt, at Venstre ikke har kæmpet for det samme. Men jeg kan bare notere mig, at man et eller andet sted måske fortryder, at man i 2010 indførte de her meget, meget store besparelser på uddannelsesområdet.

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Peter Juel Jensen.

Kl. 18:35

ringen fastholder en nedskæringsdagsorden over for de frie grundskoler – kan man ikke slå dem, kan man da i hvert skære i deres tilskud. Det er en smålig dagsorden, der med al tydelighed viser, at Socialdemokratiet, der står i spidsen for Undervisningsministeriet, har mistet kontakten til sine rødder.

Kl. 18:35

Peter Juel Jensen (V):

Nej, vi fortryder ikke noget. Vi holdt hånden under dansk økonomi, og det har været meget, meget gavnligt for hele det danske samfund og de danske uddannelsesinstitutioner. Det var ikke os, der stod og råbte, men ikke havde nogen ideer til, hvordan tingene kunne løses.

Men jeg synes faktisk, det lidt er en tilståelsessag, for ordføreren står faktisk og siger, at man har prøvet at få det her spillet ind, men man har åbenbart ikke tillagt det nok vægt. Nu skal man huske på, at Enhedslisten jo er parlamentarisk grundlag for regeringen, så hvis det havde betydet noget for Enhedslisten, kunne man jo godt have fået fjernet genopretningspakken såkaldt negative konsekvenser, hvis man virkelig havde prioriteret det.

Kl. 18:36

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:36

Det handler ikke længere om at give borgerne adgang til en god skole, men om at fortælle borgerne, hvilken skole de skal vælge, bestemme, hvordan skolen skal se ud, og beordre borgerne til at elske den. At en del socialdemokratiske politikere vælger en fri grundskole til deres egne børn, taler i den sammenhæng for sig selv, for til forskel fra regeringen mener vi i Liberal Alliance, at det er sundt fornuft, at familier selv kan vælge, hvilken skole de vil sende deres børn i – en folkeskole eller en friskole. Alle børn i Danmark – stort set – går i grundskole, og derfor giver det mening at indrette det sådan, at der er et reelt frit valg.

Ved et møde i Frie Skolers Lærerforening i 2012 sagde undervisningsministeren, at de frie skoler jo blot kunne sætte forældrebetalingen op, når deres tilskud blev sat ned. Der er lidt, hvis ikke de har brød, kan de bare spise kage, over den bemærkning. At en socialdemokrat tilsyneladende mener, at de frie grundskoler kun skal være for dem, der har råd til det og til først at betale til folkeskolen over skatten og bagefter betale et højt beløb til den fri grundskole, er egentlig mærkeligt, eller også er det ikke.

Når forældrebetalingen skrues ned til 71 pct. af, hvad en folkeskolelev får, sættes forældrebetalingen i vejret mange steder, kun de velbærgede bliver tilbage, og så kan man jo slå løs på de frie skoler for at være elitære. Det er egentlig meget smart, men også dybt destruktivt, for som politiker bør man ikke være så optaget af, hvilken skole forældre vælger til deres børn, men at de har mulighed for at vælge den skole, de mener er bedst.

Den økonomiske virkelighed for de frie skoler betyder naturligvis også meget for, i hvor høj grad det er muligt for de frie skoler at tage børn ind med særlige behov. Med den nuværende koblingsprocent er skolerne låst fast, og derfor foreslår vi i Liberal Alliance, at koblingsprocenten sættes op til 75 pct. Med den nuværende koblingsprocent er skolerne så økonomisk klemte, at det er ret svært for skolerne at tage børn ind med specialbehov – et ønske, jeg ved ministeren har. Jeg er derfor bekymret for, at ministeren vil blive ved med at skruer ned for koblingsprocenten og samtidig presse flere specialbørn ind i de frie grundskoler. Hvis det er det, ministeren har i tankerne, må jeg minde hende om, at det er rigtige børn, der er tale om – barndommen bliver som bekendt ikke genudsendt, hverken for stærke, sunde børn eller udsatte børn og børn med handicaps.

Kl. 18:37

Ud over den økonomiske frihed for de frie grundskoler og forældrenes frihed til at vælge den frie grundskole til, har jeg også en bekymring i forhold til skolernes frihed. De frie skolers dna er netop frihed, det er derfor, de kan lave et skoletilbud, der gør børn dygtigere, både de stærke og de svage, for færre offentlige kroner, end folkeskolen kan. Derfor er det fatalt at indskrænke friheden for disse skoler. Regeringen har givet lidt og taget lidt. De frie skoler har på opfordring fra Liberal Alliance fået lov til at oprette vuggestuer, men samtidig er de frie skoler blevet pålagt at oprette elevråd.

Med den retorik, der ofte kommer fra S, er det naturligvis min bekymring, at ministeren vil tage endnu en bid af friheden. Ministeren har eksempelvis varslet, at de frie skoler skal tage et større socialt ansvar. Hvad det betyder, er svært at sige. Mit indtryk er, at det er der mange friskoler, der gerne vil, men det kræver jo, at pengene i en eller anden grad følger barnet, og at skolen har næsen oven vande økonomisk. Dertil har jeg en bekymring for den måde, de fælles mål nu relanceres. Det er vigtigt, at de frie skoler skal leve op til et højt fagligt niveau, det gør de, og at de samtidig har friheden til at undervise, som de vil.

Kl. 18:37

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Tak til ordføreren. Næste ordfører er Merete Riisager fra Liberal Alliance.

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

En af mine gode bekendte, der er skoleleder på en privatskole, beskrev sagen sådan her: Når man ikke kan spille lige så godt som Ronaldo, kan man da i hvert fald binde hans snøreband sammen. Det synes jeg er meget godt beskrevet. Regeringens dagsorden for de frie grundskoler er en misundelsesdagsorden. Folkeskolen står med dybe problemer – problemer, der i høj grad forværres af, at regeringen på trods af løfter om det modsatte har gravet en dyb kløft af mistillid mellem regeringen og lærerne. Regeringen indfører sammen med de andre forligspartier en heldagsskole, der ikke er baseret på et forskningsmæssigt grundlag, der siger, at børnene vil blive dygtigere.

Samtidig har ministeren mistet grebet om inklusionsdagsordenen, hvilket betyder, at rigtig mange børn i folkeskolen lige nu får ødelagt deres skoledag af uro og endda nogle steder også vold. Regeringen har med andre ord læst problemer over på folkeskolens tallerken i stedet for at løse dem. Derfor er det heller ikke så underligt, at rege-

Kl. 18:41

Kl. 18:44

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Annette Lind, Socialdemokraterne, en kort bemærkning.

Kl. 18:42

Annette Lind (S):

Nu var det da slut med fine taler og at rose hinanden, fordi det her var da virkelig en negativ tale, så det basker. Der blev brugt ord som mistillid og smålig dagsorden, og jeg ved ikke hvad. Jeg kan godt høre, at Liberal Alliance er meget vild med de frie grundskoler og også højskolerne. Det forstår jeg godt. Vi synes, at det skal være et stærkt alternativ. Når vi nu i et bredt flertal i Folketinget har valgt at løfte folkeskolen og faktisk gjort rigtig mange gode tiltag, så har Liberal Alliance jo valgt at stå udenfor. Skal jeg forstå det sådan, at Liberal Alliance ikke ser folkeskolen som en del af kernevelfærden i fremtiden?

Kl. 18:42

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:42

Merete Riisager (LA):

Nu har ordføreren og jeg jo ikke brugt ret meget tid sammen, så derfor kan det være, at ordføreren ikke er klar over, hvor meget tid jeg rent faktisk bruger på folkeskolen. Det er rigtig meget. Jeg er meget optaget af, at folkeskolen får mere frihed. I Liberal Alliance mener vi, at folkeskolen skal have meget mere frihed, fordi det er noget af det, som faktisk virker i de frie grundskoler. Det virker at have frihed til at indrette undervisningen, frihed til at tilrettelægge hverdagen. Det er det modsatte, man gør med den nærværende folkeskole-reform, hvor man ikke engang har et solidt forskningsmæssigt belæg for, at børnene vil blive dygtigere.

Kl. 18:43

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Annette Lind.

Kl. 18:43

Annette Lind (S):

Skal der være så meget frihed, at folkeskolen ikke længere skal være på kommunale hænder?

Kl. 18:43

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:43

Merete Riisager (LA):

I Liberal Alliance mener ved, at folkeskolerne skal have mulighed for at blive selvejende, hvis de ønsker det, fordi et selveje betyder, at man selv kan tilrettelægge skolen. De mennesker, som ved allermest om at drive skole, er nemlig ikke ordføreren hernede og undertegnede heroppe, der ved allermest om det. Det er faktisk dem, der driver skolerne, det er skoleledere, det er skolelærere. Så et selveje er jo en mulighed for, at politikerne bestemmer mindre, og dem, der ved rigtig meget om skole, kan bestemme mere.

Kl. 18:44

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Annette Vilhelmsen.

Annette Vilhelmsen (SF):

Jeg må også sige, at fru Merete Riisager havde en lidt skarp tone i sin fremlæggelse, og jeg mener nu ikke, at skosningen af ministeren er helt på sin plads. Jeg opfatter egentlig, at når vi står i den her kreds, er det, fordi vi har en fælles interesse i, at vi går foran med det gode eksempel på, at vi kan løse opgaverne i fællesskab. Og så var der den der meget bombastiske kritik, som jeg ikke er sikker på nødvendigvis gavner de frie grundskoler.

Jeg skal bare høre fru Merete Riisager om hendes pointering af det her med det helt frie valg, som jo i hvert fald for mit og SF's vedkommende gælder for de frie skoler. Tænker fru Merete Riisager friheden som en frihed til at være fri til det fællesskab, som de frie grundskoler er en del af, eller er det fri til at være en del af et marked?

Kl. 18:45

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:45

Merete Riisager (LA):

Nu tror jeg nok, at den bombastiske kritik af Socialdemokratiet fra Liberal Alliance nok er det mindste problem, de har ude på de frie skoler. De har jo helt rigtige problemer, kan man sige, bl.a. med en koblingsprocent, som er blevet sat helt ned til 71. Det tror jeg at de er mere optagede af.

Med hensyn til frihed til fællesskab eller frihed til marked: Jeg ved godt, at man i SF ser det som to forskellige ting. Sådan ser vi det faktisk ikke i Liberal Alliance. Der er et marked, og der er et civilsamfund. De griber ind i hinanden, og der opstår frivillige fællesskaber. Der er de frie skoler jo en del af det. Det er jo mennesker, borgere, der går sammen om at drive en skole, og det er jo der, hvor civilsamfundet er allerbedst.

Kl. 18:45

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Annette Vilhelmsen.

Kl. 18:45

Annette Vilhelmsen (SF):

Jeg er sådan set enig. Jeg er også meget optaget af vores fællesskab. Det er både det, der er i civilsamfundet, og selvfølgelig også det, som tager sig af alle vores velfærdsopgaver.

Men det, jeg bare lige studser lidt over, er i forhold til undervisningsdelen – nu også helt ned til de 0-2-årige børn, vuggestuebørnene, og det, man nu kan på de frie skolars område, som jeg hilser meget velkomment. Der er jeg bare optaget af, hvem der står bag. Det er jo et værdibåret initiativ, der står bestyrelser bag, og man kan f.eks. ikke tjene penge på en fri skole. Man kan ikke tjene penge på det her, som man kan på markedet. Det er derfor, at jeg er optaget af det.

Så hvordan tænker fru Merete Riisager afstanden til, at man kan markedsføre de frie skoler? Det er apropos det med, at pengene skal følge barnet; ligegyldigt hvor barnet går hen, så kan man jo omsætte det til en form for virksomhed. Eller har jeg forstået det rigtigt, nemlig at lige præcis på de frie skoler er fru Merete Riisager også optaget af, at det er værdibårne skoler, at de ledes af en bestyrelse, at der er et værdigrundlag, som ligger til grund for skolen, og at man ikke tjener penge på frie grundskoler?

Kl. 18:47

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):
Ordføreren.

Kl. 18:47

Merete Riisager (LA):

Nu har vi i Liberal Alliance og jeg specifikt, vil jeg sige, overhovedet ikke nogen kvababbelser over folk, der tjener penge. Hvis vi ikke havde folk, der kunne finde ud af at tjene nogle penge, ville det her samfund være ilde stedt. Det kan jeg slet ikke se som noget negativt. Personligt har jeg i mange år faktisk tjent mine penge ved at arbejde med undervisning og sælge de kompetencer, jeg har. Der bliver jeg nødt til at melde blankt ud, at det kan jeg slet ikke kan se noget som helst negativt i.

Men når det handler om værdier, vil jeg faktisk sige, at man kan se ud over skoleområdet og se, at nogle af de folkelige værdier, den kulturelle fortælling og sangskatten lever og trives ude på de mange frie skoler, hvorimod folkeskolen nogle steder mere er blevet et rum, hvor det kan være svært at skabe denne kulturelle fortælling.

Kl. 18:47

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Lene Espersen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 18:48

(Ordfører)

Lene Espersen (KF):

Jeg vil også meget gerne indlede med at takke Liberal Alliance for, at vi får muligheden for at have den her rigtig gode debat om de frie grundskoler og højskolerne. Jeg synes, det har været meget givende at lytte til debatten.

Jeg vil sige, at det, der selvfølgelig er grundlaget for alt det, vi diskuterer i dag, jo faktisk er vores grundlov. I grundlovens § 76 står der, at alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er ikke pligtige til at lade børnene undervise i folkeskolen. Grundlaget for vores grundskoler er faktisk grundloven, der giver mulighed for, at man kan vælge et alternativ til folkeskolen. Det er vigtigt at få understreget.

For Det Konservative Folkeparti er det afgørende, at vi har et bredt og varieret udbud af uddannelsestilbud af høj kvalitet. Vi vil gerne her i dag, også selv om vi hylder de frie skoler, understrege, at for os er folkeskolen grundstammen i vores uddannelsessystem, men vi synes, det er rigtigt og vigtigt og godt, at det suppleres og udfordres af de frie grundskoler, der har stor og positiv betydning for rigtig mange børn og unge.

Det er sjældent, at jeg faktisk indleder med at sige, at jeg er enig med noget af det, som Enhedslisten har sagt her i dag, men nogle gange er det også udmærket at sige det, når vi på tværs af partiskel er enige. Jeg er meget enig med fru Rosa Lund i, at det, der må være det bærende og det drivende i forhold til friskolerne og den tilslutning, der bliver til dem, gerne skulle være et positivt tilvalg og ikke et fravalg af folkeskolen. Det vil være langt, langt det bedste udgangspunkt, og jeg vil gerne sige her, at jeg har beklaget, når det har været fravalget af folkeskolen, der har været grunden til, at man har valgt et alternativ. Det ville have været bedre, hvis det bare var et positivt tilvalg, fordi man, som mange har sagt her, værdimæssigt føler sig bedre hjemme dér.

Vi har fra Det Konservative Folkeparti været medforslagsstillere på flere beslutningsforslag, hvor hensigten har været at give skolerne mere frihed og bedre udviklingsmuligheder, og vi har været rigtig glade for, at vi også har sparket en næsten åben dør ind, så ministeren bl.a. har åbnet op for, nemlig at de frie grundskoler nu kan tilbyde de 0-2-årige vuggestuepladser, så der bliver en sammenhæng for børnene i pasningsforløbet op mod starten af skolen. Det er vi rigtig glade for.

Vi har også arbejdet for, at der bliver skabt hjemmel til at kunne etablere flere filialer, fordi vi jo ved, at der er økonomiske udfordringer i forhold til at skulle etablere nye skoler, ikke mindst i de dele af Danmark, der ikke er så tæt bebyggede, og det er selvfølgelig noget, vi fortsat vil følge med i.

Noget af det, jeg også har været meget glad for i forberedelsen til debatten her i dag, er faktisk, at friskolerne har taget tyren ved hornene og har forsøgt at gøre op med nogle af de myter, der er omkring friskolerne, ikke mindst de påstande, kan man sige, der har været om, at lige pludselig eksploderede antallet af friskoler, fordi antallet af folkeskoler er faldet. Der er jeg glad for at kunne sige her, at det har vist sig, at der godt nok åbnes friskoler som et lokalt initiativ til erstatning for den lukkede folkeskole, men det er altså stadig væk sådan, at i den periode, vi ser tilbage på, de sidste 5 år, er procentpointet af andelen af elever i de frie grundskoler altså kun steget fra 13,2, til 14,2 pct., så man kan altså ikke tale om en eksplosiv udvikling.

Noget af det, vi også har været meget optaget af, og som også mange ordførere her har været optaget af, har været, hvad det er for en sammensætning, der er af de børn og unge, der går på friskolerne. Der har jeg også været meget glad for at kunne sige i hvert fald ud fra det materiale, jeg har fået, at de myter, der har været om, at det kun er for de rige og de ressourcestærke, simpelt hen ikke holder. Så jeg vil sige her, at jeg synes, det er rigtigt og godt, at vi har et alternativ til folkeskolen. Det er godt, at det har en så stærk værdimæssig forankring og lokal forankring, og derfor er det også vigtigt for os, at vi bliver ved med at udfordre ikke mindst i forhold til at skabe mere frie rammer.

Så vil jeg også gerne tage et andet emne op, som har været til diskussion her i dag. Det har været de økonomiske konsekvenser, som genopretningspakken havde, også for de frie grundskoler. Der må jeg bare erkende, at vi stod i en situation, hvor vi havde behov for at få pengene til at stemme. Så jeg står helt og fuldt ved, at vi valgte at sætte tilskuddet ned. Det var nødvendigt, og det står jeg til ansvar for. Vi vil selvfølgelig gerne se på det, hvis vi fremadrettet kan se, at der bliver mere økonomisk råderum, men i modsætning til, hvad mange andre partier har sagt om, at det arbejder vi for i finansloven, så vil jeg sige, at vi har haft andre prioriteter. Det vil jeg bare være ærlig omkring. Det har vi haft. For os er det også vigtigt, at der er andre områder, hvorpå vi kan fremme de frie skolars muligheder, bl.a. ved at arbejde for, at de får flere frihedsgrader.

Men jeg vil gerne takke Liberal Alliance for debatten her i dag. Vi er meget glade for det fælles forslag til vedtagelse, vi har lavet med Venstre og Dansk Folkeparti.

Kl. 18:53

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Tak til ordføreren. Så er det kulturministeren.

Kl. 18:53

Kulturministeren (Marianne Jelved):

Det har jo faktisk været en rigtig, rigtig fin debat, og jeg vil tillade mig at sige, at mit indtryk er, at alle partierne i Folketinget er utrolig åbne og positive over for de frie grundskoler og for højskolerne. Det synes jeg skoleordførerne må være rigtig glade for. Jeg er i hvert fald glad for det, fordi det jo vidner om, at vi er fælles om en kultur, som vi gerne vil have bliver bevaret, og som har præget det danske samfund på utrolig gode måder, og det er en fælles historisk og kulturel oplevelse, vi har af det, og som vi gerne vil tage ansvar for at videreføre.

Så skal jeg sige, at det jo ikke er et succeskriterium i sig selv – nu taler jeg om højskolerne – at en højskole består til evig tid. Højskolerne er altid blevet lukket og blevet oprettet igen, og der er mange forskellige årsager til det, når en højskole lukker. Det kan være, at der pludselig er kommet uorden i økonomien, som ikke er afsted-

kommet af, at Folketinget har gjort nogle ubehagelige ting, men fordi man har sat sig i for høj gæld eller på anden vis er kommet i økonomiske besværligheder. Så kan det være, at man er nødt til at lukke, fordi man ikke er i stand til at trække elever til sig. Det er jo den markeds mekanisme, som de frie skoler har levet med altid, og som er en del af det at være den frie skole. Derfor er det jo vigtigt, at vi også sikrer, at man er i stand til at oprette nye højskoler.

I 1996 var der i størrelsesordenen 102 højskoler. I 2012-13 var der 67, og de var ikke lukket lige på det sidste på grund af genopretningspakken. Nej, det var lukket igennem de her mange år, hvor der ikke var store ændringer omkring skolernes økonomi, men der var bare ikke oprettet nogle nye, og derfor var noget af det første, den nye regering gjorde, at sikre sig, at vi fik lempet de regler, som var meget strenge, og som var vedtaget i 1990'erne på grund af dårlige erfaringer med koncerndannelser. Derfor lempet vi reglerne, så der nu er bedre muligheder for at oprette nye højskoler. Det tror jeg man skal se som et meget kærkomment håndslag til højskolerne. Det er i hvert fald den måde, det er blevet modtaget på.

Så er det rigtigt, som fru Mette Bock gjorde opmærksom på, at højskoler, der har haft mange korte kurser, har lavet det om – delvis i hvert fald – til lange kurser. Nu har jeg forstået, at den måde, man sparede på i genopretningspakken, var, fordi man gerne ville have flere højskoler med lange kurser, fordi man havde en effekt, der viste, at de højskoler, der havde lange kurser, faktisk fik unge ud af højskolerne, som var meget bevidste om, hvad de ville. De lange kurser havde en meget positiv effekt på det videre forløb for de unge mennesker efter et højskoleophold. Så man må sige, at det jo er korrekt, at det gik ud over de skoler med de korte kurser, især dem med de mange korte kurser, men højskolerne har tilpasset sig.

Samtidig har vi lidt afvejet det med den måde, vi har tilbageført midler til skolerne, således at de højskoler, som har lange kurser, mange elever, er kommet til at give en lille smule af deres til de højskoler, som har korte kurser og mange korte kurser. Det er en omfordeling, som vi prøver at balancere lidt, fordi de højskoler med korte kurser også har en meget vigtig værdi af en lidt anden karakter end dem med de lange kurser. Så der lukker hele tiden skoler, men der skal også være mulighed for, at der oprettes nye skoler.

Det, der så er positivt i dagens Danmark, er, at elevtallet på højskolerne er svagt stigende og i øvrigt har ligget stabilt i ret mange år, men nu er det altså begyndt at stige lidt.

Så er det også fuldstændig rigtigt, at det jo er finansloven, der afgør, hvor mange penge der er til alle de ordninger og institutioner osv., vi gerne vil have i det danske samfund, og det handler selvfølgelig om prioritering. Det er da også klart, at jeg som minister jo ikke kan stå her og sige, hvordan man skal forhandle finanslov. Det er ikke min opgave, det er finansministerens opgave. Der er ordførere, der kan påvirke finansministeren osv., alle kender procedurerne og den måde, det her foregår på. Men det er alt sammen en prioritering, som de partier, der indgår aftaler om finansloven, er sammen om at bære ansvaret for. Sådan er det.

Kl. 18:58

Så skal jeg bare runde af med at sige, at jeg synes, det er fornemt, at hr. Alex Ahrendtsen, hr. Peter Juel Jensen og fru Lene Espersen fuldstændig klart påtager sig ansvaret for genopretningspakken og argumenterer for den. Jeg ville gøre det samme i den situation, hvis det var mig, der havde været med til at varetage den opgave, fordi der var en situation, der krævede det.

Der er stadig væk en situation omkring den økonomiske politik i Danmark og i verden omkring os, der gør, at vi er nødt til at være meget påpasselige, og vi kan ikke bare drysse om os med milde gaver. Vi er nødt til fortsat at prioritere og sørge for, at der er balance, og sørge for, at vi har overskud på budgetterne i stedet for underskud. Alt andet er dybt uansvarligt.

Derfor er der ikke nogen smarte måder at plukke penge ned af træerne på. Det kræver en prioritering, og det kræver en prioritering i fællesskab med mange, fordi der ikke er et parti alene, der har 90 mandater til finansloven. Så derfor anerkendelse af, at alle gerne vil argumentere for og bekræfte værdien af højskolebevægelsen som en meget vigtig institution og kulturdanner i vores samfund, med livsoplysning, folkeoplysning og demokratisk dannelse som omdrejningspunktet, som vitterlig giver stor effekt for de unge mennesker, som får muligheden for gå på en højskole.

Dernæst en anerkendelse af, at vi står til ansvar for det, vi har været med til, og vi er parat til også at arbejde for at finde løsninger for de udfordringer, vi står over for. Så derfor synes jeg, at det er et ret positivt bidrag til fremtiden, vi har oplevet her med debatten. Det vil jeg gerne kvittere for.

Kl. 19:00

Den fg. formand (Lars Christian Lilleholt):

Tak til kulturministeren. Og så er det undervisningsministeren.

Kl. 19:00

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil også gerne kvittere for en god og vigtig debat om værdien af både at have en stærk folkeskole for alle og at give muligheden for at have et værdibaseret, holdningsbaseret, alternativ, som de frie grundskoler har været det i det danske samfund i rigtig mange år, og jeg deler også fuldstændig det, som en række af ordførerne har sagt, og det, som kulturministeren sagde i sin opsamling af det, sådan at vi, hvis vi ser på de indlæg, der er, så kan se, at der bredt lige præcis er den anerkendelse i forhold til det at have rigtige gode grundskoler.

Jeg vil derfor alene svare på de to spørgsmål, der har været i forbindelse med min andel af det som undervisningsminister i forhold til de frie grundskoler, hvor der er flere, der har spurgt til, hvad der kommer til at ske på specialundervisningsområdet. Det er sådan, at vi, ligesom vi har det på alle andre områder, også her har en tæt og rigtig konstruktiv dialog med skoleforeningerne, sådan som vi har det netop nu i forhold til en ny model for specialundervisning. Det er sådan, at vi i den næste folketingsamling agter at fremsætte et lovforslag om en ny tilskudsordning, når det gælder specialundervisning, og det er det, vi er ved at drøfte med skoleforeningerne hvordan vi gør på en god måde i forlængelse af den inklusionslovgivning, der også er vedtaget i forhold til folkeskolen. En af de ting, som vi også drøfter med skoleforeningerne – det var det, fru Annette Vilhelmsen spurgte om – er muligheden for, om man skal kunne etablere specialklasser. Så det er en del af den samme drøftelse, vi har. Men vi forventer som sagt at kunne fremsætte et lovforslag om det i den næste folketingsamling, hvilket forhåbentlig er i god overensstemmelse med de frie skolars ønsker.

Det andet spørgsmål, som jeg lige vil adressere, er det, som har været rejst om økonomien. Jeg vil godt sige, at det – det er klart – når det er, som det er i det her tilfælde, at koblingsprocenten på grund af den tidligere regerings forslag er faldet, altså fra de 75 pct. til de 71 pct., jo så kan mærkes på nogle frie grundskoler. Jeg synes nu alligevel bare, at jeg for proportionernes skyld vil gentage det, som jeg også sagde i mit første indlæg her, nemlig at man, når man ser på de frie grundskoler samlet set, så kan se, at det er en sektor, som har et pænt overskud – et stigende overskud – det var i 2012 på 160 mio. kr., og 75 pct. af skolerne havde faktisk overskud.

Det synes jeg skal med i debatten, for jeg synes ikke, det ville være rimeligt, at det, der står tilbage, er, at det er en skoleform, som er blevet mere og mere trængt – og da slet ikke set i lyset af de tilkendegivelser, der har været her bredt fra Folketingets partier, altså at vi anerkender vigtigheden af at have et alternativ til en god folkeskole.

Når det oven i købet er sådan, at de frie grundskoler faktisk på grund af folkeskolereformen får et forøget tilskud – 23 mio. kr. eks-

tra i år og 46 mio. kr. fra 2015 – så synes jeg egentlig, at man må sige, at der på alle leder og kanter er tænkt i, at det selvfølgelig skal kunne lade sig gøre fortsat at have frie grundskoler her i Danmark.

Så med de ord vil jeg sige tak for debatten. Der er et ægte, oprigtigt ønske bredt blandt Folketingets partier om, at vi både skal have en stærk folkeskole, og at der skal være plads til et værdibaseret alternativ, og jeg synes egentlig, at man i alle vores skoleformer skal være rigtig glad for, at der er den opmærksomhed om det her i Folketinget.

Kl. 19:04

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak, og der er foreløbig en enkelt indtegnet til korte bemærkninger, nemlig fru Merete Riisager, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 19:04

Merete Riisager (LA):

Tak. Ministeren siger, at vi her taler om en sektor, som har overskud. Og det undrer mig bare lidt, at ministeren lægger det tværsnit, for det, der var mit spørgsmål, var jo i forhold til familiernes frihed til at kunne vælge, hvad for en skole det skal være. Så hvordan sektoren har det, bør vel være en mindre bekymring, end hvilken frihed familierne har til at vælge den ene eller den anden type skole.

Kl. 19:04

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 19:04

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Altså, jeg må sige, at indbegrebet af det, at vi har muligheden for at have friskoler og privatskoler, jo er, at det er en model, der betyder, at langt hovedparten af udgifterne til disse skoler faktisk er finansieret af staten – og jeg vil lige understrege, at det uanset hvad er en lidt usædvanlig model, vi har her i Danmark, som jeg ikke tror man kender så mange andre steder. Og det er jo stadig væk sådan, at det er 71 pct. af det, der er gennemsnitsprisen, som er en del af det, som staten er medfinansierende på.

Så er det korrekt, at der er en forældrebetaling – sådan har det altid været. Derfor er der jo også nogle ordninger, der gør, at der er mulighed for at få en friplads. Vi har jo i regeringen bl.a. været med til at øge fripladspuljen, så der for de familier, som ikke har så mange penge, er nogle muligheder for, at de alligevel kan have deres børn på en værdibåren fri- og privatskole. Så det er jo tænkt ind i modellen. Og så er det jo i sidste ende et politisk spørgsmål, hvad koblingsprocenten skal ende på.

Jeg konstaterede her, at der er en besparelse, der er blevet gennemført af en tidligere regering, men det er jo noget, der til enhver tid kan drøftes i forbindelse med en finanslovsforhandling. Og så må vi jo se, hvad partierne vil, når vi skal til at drøfte finanslov for 2015.

Kl. 19:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 19:06

Merete Riisager (LA):

Tak. Ministeren er som sagt optaget af sektorens overskud, og der vil jeg så bare lige bidrage med den information, at det er klart, at er man en organisation, som skal begå sig på et vanskeligt marked, hvor der er nogle politikere, der ændrer ens rammevilkår for nedadgående, så er det sådan set meget naturligt at forsøge at polstre sig ved f.eks. at generere nogle penge, som man kan gemme til lidt ud i fremtiden, så man har lidt at stå imod med. Så derfor ærgres jeg mig

lidt over den kommentar, som ministeren kom med her, og som lød, som om man har masser af penge ude på skolerne. Det tror jeg godt ministeren er klar over at man ikke har, og derfor vil jeg spørge, hvor mange gange ministeren har været på besøg på en fri grundskole, mens hun har været minister. Det kunne være spændende at høre.

Kl. 19:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 19:06

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg er jævnligt på skolebesøg, herunder også på fri- og efterskoler. Det var jeg faktisk så sent som i går eller forgårs. Der var jeg på Farsø Efterskole bare lige for at nævne den sidste, jeg var på.

Men jeg synes nu alligevel, at det er værd at sige, at der jo er et overskud. Det er ikke det samme, som at det er et prangende overskud. Jeg konstaterer bare, at det er en sektor, der samlet set har overskud. Det er jo også væsentligt, når vi diskuterer de øvrige uddannelsesinstitutioner. Jeg synes nu ikke, at man skal undervurdere værdien af, at det er en regering, der i de forskellige finanslovsaftaler, den har indgået, virkelig har givet en saltvandsindsprøjtning til uddannelserne i forhold til økonomi.

Aldrig har der været så mange unge, som er i gang med en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse, som der er nu, og det koster penge, det koster taxameter, det koster SU, og antallet afspejler sig faktisk også i de frie grundskoler. Nu har jeg de tal, jeg har, og de går fra 2009 og frem til 2013. De viser jo, at der simpelt hen er kommet flere og flere frie grundskoler. I 2009 var der 504, og i 2013 var der 548. Det viser i hvert fald, at det, også selv om koblingsprocenten er blevet sat ned, er muligt at etablere nye friskoler. Jeg synes trods alt, at man skal have det samlede helhedsperspektiv, når man snakker om, hvorvidt det er en meget trængt sektor, når der faktisk generelt sker en stor opprioritering af uddannelsesområdet.

Kl. 19:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 25. marts.

Kl. 19:08

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 19. marts 2014, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 19:08).